

Ghid practic privind interesul superior al copilului în contextul protecției internaționale

Ghid practic privind interesul superior al copilului în contextul protecției internaționale

Martie 2026

La 19 ianuarie 2022, Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) a devenit Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA). Toate trimerile la EASO, la produsele și la organismele EASO trebuie înțelese ca trimeri la EUAA.

Manuscris finalizat în februarie 2026

Ediția a doua

Nici Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și nici orice alte persoane care acționează în numele EUAA nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile oferite în continuare.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2026

Print ISBN 978-92-9418-747-5 doi:10.2847/3687854 BZ-01-26-026-RO-C
PDF ISBN 978-92-9418-746-8 doi:10.2847/2202412 BZ-01-26-026-RO-N

© Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), 2026

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt deținute de EUAA, este posibil să fie necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective. EUAA nu deține drepturile de autor asupra următoarelor elemente:

- Fotografia de pe copertă: #1236374223, ©Adobe Stock, 2026.
- Pagina 23: pictograme © EUAA

Despre ghid

De ce a fost creat acest ghid? Misiunea Agenției Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) este de a facilita și sprijini activitățile statelor membre ale UE și ale țărilor asociate spațiului Schengen [țările UE+ ⁽¹⁾] în ceea ce privește punerea în aplicare a sistemului european comun de azil (SECA). În conformitate cu obiectivul său general de a promova implementarea eficace a SECA și de a facilita convergența, EUAA elaborează standarde și indicatori operaționali comuni, ghiduri și instrumente practice.

Cum a fost elaborat acest ghid? Acest ghid a fost elaborat de experți din cadrul EUAA, cu contribuții valoroase din partea Comisiei Europene, a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), a Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și a UNICEF ⁽²⁾. Ghidul practic a fost elaborat de EUAA împreună cu un grup de lucru format din experți, cu rol consultativ, provenind de la Serviciul danez de imigrare (Helle Andersen, consilier special), SolidarityNow (Domniki Georgopoulou, manager de dezvoltare a programelor), METAdrasi (Eudokia Efcharis Grillaki, expert principal în protecția copilului), Nidos (Kaat Hogendoorn, consilier juridic), Organizația Internațională pentru Migrație – OIM [Stylianos (Stelios) Arvanitidis, asociat principal pentru protecție], Salvați Copiii (Federica Toscano, consilier principal pentru reprezentarea intereselor, copii aflați în tranzit). Înainte de finalizare, ghidul a făcut obiectul unei consultări cu toate țările UE+ prin intermediul Rețelei de experți în materie de vulnerabilitate a EUAA. Ghidul a fost adoptat de Consiliul de administrație al EUAA în martie 2026.

Cui se adresează ghidul? Ghidul este destinat în primul rând responsabililor cu primirea, responsabililor cu aplicarea Regulamentului privind gestionarea azilului și migrației, ofițerilor de decizie în domeniul azilului, intervievatorilor, tutorilor, factorilor de decizie și profesioniștilor care lucrează la serviciile de protecție a copilului sau care sprijină autoritățile de azil. De asemenea, este relevant pentru factorii de decizie din cadrul autorităților naționale competente responsabile cu evaluarea și procesarea cererilor de azil. În plus, ghidul constituie o resursă valoroasă pentru responsabili cu calitatea, consilierii juridici, organismele de apel și alți profesioniști implicați în protecția copilului și reprezentarea juridică în contextul protecției internaționale din cadrul UE.

Cum se utilizează acest ghid? Acest ghid este structurat astfel încât să ofere îndrumări practice, pas cu pas, privind integrarea interesului superior al copilului în procedurile de azil și în procesele de primire. El prezintă principalele cadre juridice, garanțiile procedurale și aspectele operaționale necesare pentru a asigura un proces de decizie bazat pe drepturi și adaptat nevoilor copiilor.

Ghidul poate fi utilizat împreună cu [Formularul de evaluare a interesului superior](#), care oferă un instrument complementar pentru evaluarea și protejarea interesului superior al copilului

⁽¹⁾ Cele 27 de state membre ale Uniunii Europene plus Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția.

⁽²⁾ De reținut că forma finală a ghidului nu reflectă neapărat poziția UNHCR și a UNICEF.

în centrele de azil și de primire. Anexele conțin materiale de referință suplimentare menite să sprijine autoritățile în punerea în aplicare a unor măsuri coerente și eficiente de protecție a copilului.

Cum se raportează acest ghid la legislația și practicile naționale? Ghidul practic oferă îndrumări generale și poate fi folosit ca referință sau ca sursă de inspirație pentru actualizarea și/sau îmbunătățirea procedurilor standard de operare specifice elaborate pentru copii la nivel național. Ghidul este un instrument de convergență non-tehnic.

Cum se raportează acest ghid la alte instrumente ale EUAA? *Ghidul practic al EUAA privind interesul superior al copilului în contextul protecției internaționale* trebuie folosit împreună cu alte ghiduri și instrumente practice disponibile. Toate instrumentele practice ale EUAA sunt puse la dispoziția publicului online pe site-ul EUAA: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>

Declarație de declinare a responsabilității

Acest ghid a fost elaborat fără a aduce atingere principiului potrivit căruia doar Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate da o interpretare cu valoare de autoritate a dreptului UE.

După o perioadă inițială de punere în aplicare a pactului, este posibil ca acest document să necesite actualizări, după caz.

Cuprins

Lista abrevierilor	6
1. Introducere	8
1.1. Terminologie.....	9
2. Conceptul interesului superior al copilului	13
2.1. Pactul și aplicarea ISC.....	15
2.1.1. Evaluarea interesului superior	19
2.1.2. O abordare multidisciplinară și un sistem integrat de protecție a copilului ...	25
3. Interesul superior al copilului pe durata screeningului.....	30
3.1. Aplicarea ISC în timpul screeningului.....	32
4. Interesul superior al copilului în procedura de azil.....	36
4.1. Aplicarea ISC în timpul procedurii de azil.....	37
4.1.1. Formularea cererii.....	37
4.1.2. Înregistrarea și depunerea cererii de azil	38
4.1.3. Interviu personal și examinarea cererii.....	44
4.1.4. Exercițarea unei căi de atac împotriva unei decizii negative	49
5. Interesul superior al copilului în cadrul gestionării migrației în contextul azilului	54
5.1. Un cadru comun pentru gestionarea migrației	54
5.2. Reguli clare privind determinarea statului membru responsabil	54
5.3. Garanțiile procedurale relevante prevăzute în AMMR	58
5.3.1. Scopul EIS-ului în contextul AMMR.....	61
6. Interesul superior al copilului în recepție.....	66
6.1. Conceptul de interes superior al copilului din DCP (2024).....	66
6.2. Aplicarea ISC în contextul primirii.....	67
6.2.1. Locuință, sănătate și educație	69
6.3. Măsuri suplimentare de protecție pentru copiii neînsoțiți aflați în centrele de primire	70
6.4. Luarea în custodie publică și alternativele la luarea în custodie publică	74
Anexe.....	79
Anexa I – Interviu personal cu un copil pentru azil	79
Anexa II – Garanții și responsabilitate	81
Anexa III – O abordare bazată pe interesul superior al copilului în evaluarea vârstei	85
Anexa IV – Exemple de sprijin personalizat acordat copiilor aflați în centre de primire, în conformitate cu principiul interesului superior al copilului.....	87
Anexa V – Formularul de evaluare a interesului superior.....	89

Lista abrevierilor

Abreviere	Definiție
AMMR	Regulamentul privind gestionarea azilului și migrației — Regulamentul (UE) 2024/1351 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind gestionarea azilului și migrației, de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1147 și (UE) 2021/1060 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 604/2013
Carta UE	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
CDC	Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului
Convenția privind statutul refugiaților	Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul din 1967 la aceasta (denumită „Convenția de la Geneva” în legislația UE în domeniul azilului și de CJUE)
copil neînsoțit	Expresia „copil neînsoțit” este folosită ca sinonim al minorului neînsoțit, definit drept copil/minor care sosește pe teritoriul statelor UE+ neînsoțit de un adult responsabil de acesta, în temeiul dreptului sau al practicii statului membru în cauză, și atât timp cât el nu se află efectiv în întreținerea unei astfel de persoane/a unui astfel de adult. Aceasta include un copil/minor care este lăsat neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul statelor UE+ ⁽³⁾ . Termenul include și copiii separați, adică copiii care sunt însoțiți de rude sau alți membri adulți ai familiei care nu sunt părinții sau tutorii lor legali.
DCP (2024)	Directiva privind condițiile de primire – Directiva (UE) 2024/1346 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională
EIS	evaluarea interesului superior
EUAA	Agenția Uniunii Europene pentru Azil
ISC	interesul superior al copilului
ITO	informații privind țara de origine

⁽³⁾ Articolul 3 alineatul (7) din RPA și articolul 3 alineatul (11) din RCPI.

Abreviere	Definiție
RCPI	Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale — Regulamentul (UE) 2024/1347 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului și de abrogare a Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului.
RPA	Regulamentul privind procedura de azil — Regulamentul (UE) 2024/1348 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de stabilire a unei proceduri comune în materie de protecție internațională în Uniune și de abrogare a Directivei 2013/32/UE
SECA	sistemul european comun de azil
state membre	statele membre ale UE
Țările UE+	statele membre ale UE și , Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția
UE	Uniunea Europeană
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

1. Introducere

Copiii, inclusiv cei care sosesc fără un părinte sau un îngrijitor obișnuit, fac parte din populația care ajunge în Europa în căutarea protecției internaționale. Circumstanțele, nevoile și aspirațiile acestor copii variază foarte mult. Asigurarea faptului că ele sunt înțelese și abordate în mod corespunzător este esențială pentru funcționarea unui sistem de azil echitabil și eficient.

La nivelul UE, articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) stabilește pentru Uniune obiectivul de a **promova protecția drepturilor copilului** ⁽⁴⁾. Acest obiectiv general este apoi detaliat în acte normative de rang inferior, cum ar fi, de exemplu, Comunicarea Comisiei din 2017 privind protecția copiilor migranți ⁽⁵⁾, care pune accentul pe interesul superior al copilului (ISC). În plus, în 2024, Comisia a formulat „Recomandări privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului” ⁽⁶⁾, care pot fi considerate relevante și pentru punerea în aplicare a pactului.

Mai multe directive și regulamente ale UE, inclusiv cele din cadrul **Pactului privind migrația și azilul** ⁽⁷⁾, pun accentul pe asigurarea siguranței și a protecției copiilor și fac din principiul ISC o prioritate pentru statele membre.

În iunie 2022, Consiliul Uniunii Europene a adoptat **concluzii referitoare la drepturile copilului** ⁽⁸⁾, concentrându-se în special asupra **protecției drepturilor copiilor în situații de criză** sau de urgență și invitând statele membre să îmbunătățească protecția acestor copii.

Uniunea Europeană și-a consolidat și mai mult cadrul legislativ privind copiii migranți printr-o serie de acte legislative, politici și inițiative complementare, printre care se numără Directiva revizuită privind combaterea traficului de persoane ⁽⁹⁾, adoptată în mai 2024, precum și politici mai ample ale UE menite să îmbunătățească starea de bine a copiilor și să consolideze coordonarea între sistemele de protecție.

Pe lângă protecția imediată și garanțiile procedurale, legislația UE recunoaște din ce în ce mai mult importanța asigurării continuității sprijinului acordat copiilor pe tot parcursul procesului

⁽⁴⁾ Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană, JO C 326/17, 26 octombrie 2012, articolul 3, <https://link.europa.eu/xgcjkM>.

⁽⁵⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Protecția copiilor migranți, COM(2017) 211 final din 12 aprilie 2017, <https://link.europa.eu/HD7bdY>.

⁽⁶⁾ Recomandarea (UE) 2024/1238 a Comisiei privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului, în interesul superior al copilului – Măsuri specifice de protecție a copiilor migranți, punctele 55-58, <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj>.

⁽⁷⁾ Comisia Europeană: Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne, „Pactul privind migrația și azilul”, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en.

⁽⁸⁾ Vezi Consiliul UE, comunicatul de presă din 9 iunie 2022: „Consiliul adoptă Concluzii referitoare la drepturile copilului”, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/09/council-adopts-conclusions-rights-child/>.

⁽⁹⁾ Directiva (UE) 2024/1712 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj>.

de azil și după aceasta. Aceasta presupune facilitarea incluziunii lor sociale și a integrării pe termen lung, în conformitate cu interesul superior al copilului.

În acest context, importanța măsurilor de integrare este subliniată explicit la considerentul 52 din Directiva privind condițiile de primire [DCP (2024) ⁽¹⁰⁾], în timp ce Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea (2021-2027) ⁽¹¹⁾ propune în continuare acțiuni concrete pentru a sprijini depășirea provocărilor legate de integrare.

Luată împreună, aceste evoluții indică necesitatea de a consolida în continuare **sistemele de protecție a copilului** prin intermediul unui sistem **de gestionare integrată a cazurilor** și de a intensifica **colaborarea și coordonarea** între diversele părți interesate, pentru a asigura protecția și protejarea tuturor copiilor din Uniune.

În concluzie, mai multe elemente legislative interconectate din **Pactul privind migrația și azilul**, care intră în vigoare în iunie 2026, stabilesc norme cuprinzătoare pentru gestionarea migrației și pentru instituirea unui sistem european comun de azil, cu scopul de a asigura o modalitate echitabilă și mai eficientă de gestionare a migrației ⁽¹²⁾.

1.1. Terminologie

Legislația UE în domeniul azilului și migrației utilizează ambii termeni, **„copil”** și **„minor”**, pentru a face referire la orice persoană cu vârsta **sub 18 ani**. Cu toate acestea, termenul preferat în prezentul ghid este **„copil”**, în conformitate cu principiul de drept internațional al **„interesului superior al copilului”**, care își are originea în Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CDC) ⁽¹³⁾.

Deși copiii care solicită azil pot sosi însoțiți de îngrijitori, caz în care se utilizează termenul **„copil însoțit”**, ei pot sosi și singuri. Termenul **„copil neînsoțit”** înseamnă un minor care sosește pe teritoriul statului membru neînsoțit de un adult responsabil de acesta în temeiul dreptului sau al practicii statului membru în cauză și atât timp cât minorul în cauză nu este efectiv în întreținerea unui astfel de adult, inclusiv un minor care este lăsat neînsoțit după intrarea sa pe teritoriul unui stat membru ⁽¹⁴⁾. În acquis-ul UE în domeniul azilului, **copiii separați** sunt încadrați în categoria copiilor neînsoțiți.

⁽¹⁰⁾ Directiva (UE) 2024/1346 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (JO L, 2024/1346, 22.5.2024), <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>.

⁽¹¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027, COM(2020) 758 final din 24 noiembrie 2020, <https://link.europa.eu/j4RGjh>.

⁽¹²⁾ Comisia Europeană: Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne, „Pactul privind migrația și azilul - Întrebări și răspunsuri”, <https://link.europa.eu/ntqVbf>.

⁽¹³⁾ Adunarea Generală a Națiunilor Unite, *Convenția cu privire la drepturile copilului*, Organizația Națiunilor Unite, seria Tratatelor, vol. 1577, p. 3, 20 noiembrie 1989, <https://www.refworld.org/legal/agreements/unga/1989/en/18815>.

⁽¹⁴⁾ Articolul 2 alineatul (11) din Regulamentul (UE) 2024/1356 (Regulamentul privind screeningul), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>; articolul 3 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2024/1348 (RPA), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>; articolul 2 alineatul (11) din Regulamentul (UE) 2024/1351 (AMMR), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>; articolul 2 alineatul (5) din DCP (2024).

În ceea ce privește **membrii familiei**, pactul se concentrează asupra instrumentelor juridice referitoare la familia nucleară, cum ar fi soțul/soția sau partenerul/partenera de viață necăsătorit(ă) (conform legislației sau practicii statului membru) și copiii minori sau adulți aflați în întreținerea cuplurilor ⁽¹⁵⁾. În cazul copiilor neînsoțiți, statele membre trebuie să ia măsurile adecvate pentru a identifica eventualii membri ai familiei, frați și surori sau rude aflați pe teritoriul statelor membre, protejând în același timp interesul superior al copilului ⁽¹⁶⁾.

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului sugerează că noțiunea de familie poate include părinții biologici, adoptivi sau de plasament, frații și surorile sau soțul/soția, după caz, precum și membrii familiei extinse sau ai comunității ⁽¹⁷⁾.

În acest ghid, termenul **familie** se referă la **părinții biologici**, la **rudele apropiate cu responsabilități părintești** sau la **persoanele cărora li s-a încredințat legal** îngrijirea unui minor (de exemplu, părinți adoptivi) ⁽¹⁸⁾. Când se face referire la copiii neînsoțiți, sunt incluși părinții, frații/surorile ori alte rude ale acestora ⁽¹⁹⁾.

Fiecare copil neînsoțit are dreptul la un **tutore** ⁽²⁰⁾ sau la un **reprezentant** ⁽²¹⁾. Termenii „reprezentant” și „tutore” sunt folosiți în mod interschimbabil în cadrul legislativ, pentru a se referi la numirea unei **persoane independente calificate** care are responsabilitatea de a reprezenta și de a acționa în numele unui copil, în vederea protejării interesului său superior și a stării sale de bine generale. Din motive de coerență, în acest ghid se utilizează peste

⁽¹⁵⁾ Pentru mai multe detalii, vezi și: considerentul 9 din Directiva 2003/86/CE privind dreptul la reîntregirea familiei, <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>; articolul 2 alineatul (8) literele (a), (b), (c), (d) din AMMR; articolul 2 alineatul (3) literele (a), (b) din DCP (2024).

⁽¹⁶⁾ Articolele 23 și 25 din AMMR.

⁽¹⁷⁾ Comitetul pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 6 (2005) Tratatul copiilor neînsoțiți și separați în afara țării lor de origine*, 2005, CRC/GC/2005/6, <https://digitallibrary.un.org/record/566055?v=pdf>.

⁽¹⁸⁾ Pentru mai multe detalii și precizări, consultați și considerentul 9 din Directiva 2003/86/CE, vezi nota de subsol 15; articolul 2 alineatul (8) literele (a), (b), (c) și (d) din AMMR; articolul 2 alineatul (3) literele (a) și (b) din DCP (UE).

⁽¹⁹⁾ Vezi și articolele 2, 23 și 25 din AMMR.

⁽²⁰⁾ În conformitate cu articolul 3 punctul 18 din RCPI: „«tutore» înseamnă o persoană fizică sau o organizație, inclusiv un organism public desemnat de autoritățile competente pentru a acorda asistență, a reprezenta și a acționa în numele unui minor neînsoțit, după caz, pentru a se asigura că minorul neînsoțit poate beneficia de drepturi și poate respecta obligațiile prevăzute în prezentul regulament, protejând, în același timp, interesul superior și bunăstarea generală a acestuia.”

⁽²¹⁾ Termenul „reprezentant” este utilizat în DCP (2024), RPA, AMMR, Regulamentul privind screeningul și, respectiv, Regulamentul Eurodac III. Considerentul 25 din Regulamentul privind screeningul prevede: „Un reprezentant ar trebui să fie desemnat pentru a reprezenta și asista minorul neînsoțit în timpul screeningului sau, dacă un reprezentant nu este desemnat, ar trebui să fie desemnată o persoană cu pregătirea necesară pentru a proteja interesul superior și bunăstarea generală a minorului.” Articolul 13 din Regulamentul privind screeningul precizează în continuare: „Reprezentantul are competențele și cunoștințele de specialitate necesare, inclusiv în ceea ce privește tratamentul și nevoile specifice ale minorilor”. Mențiuni similare apar la articolul 23 din RPA și la articolul 2 punctul 13 din DCP (2024): „«reprezentant» înseamnă o persoană fizică sau o organizație, inclusiv o autoritate publică, numită de autoritățile competente, care are competențele și aptitudinile necesare, inclusiv în ceea ce privește tratamentul și nevoile specifice ale minorilor, să reprezinte, să asiste și să acționeze în numele unui minor neînsoțit, după caz, pentru a proteja interesul superior și bunăstarea generală a unui astfel de minor neînsoțit”. Articolul 2 din AMMR definește reprezentantul drept „o persoană sau o organizație desemnată de organismele competente pentru a asista și a reprezenta minorul neînsoțit în procedurile prevăzute de prezentul regulament în vederea asigurării interesului superior al copilului și, dacă este necesar, a exercitării capacității juridice în numele minorului”. Termenul „tutore” este utilizat în contextul Regulamentului privind condițiile de obținere a protecției internaționale. În conformitate cu definițiile respective, aceștia vor avea același rol, dar sarcini diferite. Cu toate acestea, pentru a asigura continuitatea reprezentării minorului neînsoțit, tutorele în contextul Regulamentului privind condițiile de obținere a protecției internaționale poate fi aceeași persoană ca reprezentantul desemnat în contextul DCP (2024) și al RPA.

tot termenul „tutore”. Dacă se face referire la numiri temporare ⁽²²⁾, se utilizează în schimb expresia „persoană potrivită pentru a îndeplini temporar funcția de reprezentant”.

Numirea unei persoane independente cu astfel de calificări este esențială pentru a asigura protecția integrală a copilului. **Un sistem de protecție a copilului** ia măsurile necesare și elaborează strategii care **previn vătămarea** copiilor și, după caz, permit un răspuns prompt, **centrat pe copil și adaptat nevoilor** pentru copiii care se află într-o situație dificilă și/sau au fost victime ale neglijării, ale exploatarei și/sau ale violenței. Mecanismele de prevenire și de intervenție sunt integrate într-un proces de gestionare a cazurilor.

Un **membru al personalului de protecție a copilului**, este un profesionist care lucrează pentru o autoritate competentă sau pentru alt organism și care interacționează direct cu copilul, cu membrii familiei sale și cu tutorii săi, pentru a apăra interesul superior al copilului. Rolul responsabilului cu protecția copilului este acela de a se asigura că nevoile copilului sunt evaluate și abordate în timp util, într-o manieră centrată pe copil și bazată pe drepturile acestuia, pentru a garanta protecția și siguranța generală a copilului și pentru a preveni și gestiona riscurile în măsura posibilului.

În funcție de contextul național, responsabilii cu protecția copilului pot fi afiliați la o autoritate dedicată pentru protecția copilului, la o instanță pentru minori, la un birou de asistență socială sau la alt organism administrativ relevant însărcinat cu apărarea drepturilor copiilor.

Și alți funcționari care intră în contact cu copiii, precum personalul din cadrul serviciilor comunitare de protecție și cei responsabili cu înregistrarea sau cu stabilirea statutului de refugiat, ar trebui să aibă posibilitatea de a asigura respectarea principiului interesului superior al copilului.

Deși principiul ISC se aplică pe parcursul întregii proceduri de azil și a întregului proces de primire, **evaluarea interesului superior al copilului (EIS)** se referă la un proces în cadrul căruia toate elementele relevante sunt identificate, analizate, evaluate și puse în balanță, cu scopul de a sprijini autoritățile în luarea unei decizii cu privire la un caz specific privind un copil sau, după caz, un grup de copii. EIS-ul este realizat de către autoritatea decizională și de personalul său – inclusiv în cadrul unei echipe multidisciplinare – ori de câte ori autoritățile iau o decizie care ar putea afecta drepturile, starea de bine sau dezvoltarea copilului, inclusiv în etapele cheie ale procedurii sau ale procesului de primire, și necesită participarea copilului și a tutorelui ⁽²³⁾.

Principiul ISC împreună cu procesele interconectate ale EIS-ului și, după caz, cu determinarea interesului superior al copilului, oferă un cadru care asigură că toate deciziile care afectează copiii care au nevoie de protecție internațională sunt luate în mod consecvent în interesul superior al acestora. **Determinarea interesului superior** descrie procesul formal cu garanții procedurale stricte menit să stabilească interesul superior al copilului având în vedere **deciziile deosebit de importante** (de exemplu, relocarea). În cadrul acestui proces trebuie

⁽²²⁾ Articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul privind screeningul.

⁽²³⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 14 (2013) privind dreptul copilului ca interesul superior al acestuia să fie considerat primordial (articolul 3, paragraful 1)*, 2013, CRC/C/GC/14, https://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/gc/crc_c_gc_14_eng.pdf.

luați în considerare o serie de factori, printre care se numără opinia copilului și a altor factori de decizie relevanți, precum și rezultatul EIS. Determinarea interesului superior, în ceea ce privește deciziile referitoare la soluții durabile pentru copiii neînsoțiți și separați de familie, nu face obiectul prezentului ghid ⁽²⁴⁾.

⁽²⁴⁾ Vezi *Ghidul UNHCR privind determinarea interesului superior al copilului*, 2008, <https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/4566b16b2.pdf>. Vezi și Comitetul ONU pentru drepturile copiilor, *Comentariul general nr. 14 (2013)*, vezi nota de subsol 23 de mai sus, care precizează că „[s]copul determinării interesului superior a unui copil sau a unor copii aflați într-o situație vulnerabilă nu ar trebui să fie doar în legătură cu respectarea deplină a tuturor drepturilor prevăzute în Convenție, ci și în ceea ce privește alte norme privind drepturile omului legate de aceste situații specifice, cum ar fi cele încadrate în Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Convenția privind statutul refugiaților, printre altele” și că „elementele care sunt contrare drepturilor consacrate în Convenție sau care ar avea un efect contrar drepturilor prevăzute de Convenție nu pot fi considerate ca valabile în evaluarea a ceea ce este mai bun pentru un copil sau copii”.

2. Conceptul interesului superior al copilului

Drepturile copilului sunt protejate de dreptul internațional și de **Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CDC)** ⁽²⁵⁾. În calitate de semnatare ale Convenției cu privire la drepturile copilului (CDC), statele membre trebuie să respecte, să protejeze și să asigure respectarea drepturilor copiilor prevăzute de convenție pentru fiecare copil, indiferent de naționalitatea sau statutul său de ședere.

Împreună, Convenția cu privire la drepturile copilului (CDC) și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (Carta UE) ⁽²⁶⁾ stabilesc o serie de drepturi fundamentale de care beneficiază toți copiii, având ca obiectiv general asigurarea protecției și stării de bine a acestora. Aceste drepturi prezintă o importanță deosebită în contextul azilului, unde copiii pot fi expuși la riscuri și vulnerabilități sporite. Printre principalele drepturi se numără cele prezentate mai jos.

Dreptul la nediscriminare (articolul 2 din CDC și articolul 21 din Carta UE)

Fiecare persoană trebuie tratată cu obiectivitate și luată în considerare individual. Este crucial să se evite ideile preconcepute cu privire la anumite naționalități, etnii sau genuri.

Dreptul la identitate și la naționalitate (articolele 1, 7 și 8 din CDC)

Vârsta este o parte a identității unei persoane la fel ca numele, naționalitatea, cetățenia și situația familială. Vârsta determină drepturile și obligațiile unei persoane, precum și obligațiile statului față de persoana respectivă.

Dreptul de a-și exprima punctele de vedere în mod liber și dreptul de a fi audiat (articolele 12 și 14 din CDC și articolele 24 și 41 din Carta UE)

Acesta este un drept fundamental, cu efecte de amploare. Cuprinde dreptul copilului de a-și exprima în mod liber punctele de vedere și dreptul de a-i fi luate în considerare opiniile și de a i se acorda credibilitatea corespunzătoare, în funcție de vârstă și de maturitate.

Dreptul la viață de familie (articolele 9 și 10 din CDC și articolul 7 din Carta UE)

Acest drept garantează că copiii se pot bucura de viața de familie și că un copil nu este separat de părinții săi împotriva voinței sale, cu excepția situațiilor în care separarea este necesară în interesul superior al copilului și este susținută de recomandările necesare, bazate pe un EIS efectuat cu/de către autoritățile competente.

⁽²⁵⁾ Adunarea Generală a Națiunilor Unite, *Convenția cu privire la drepturile copilului*, Organizația Națiunilor Unite, seria Tratatelor, vol. 1577, p. 3, 20 noiembrie 1989, <https://www.refworld.org/legal/agreements/unga/1989/en/18815>.

⁽²⁶⁾ Uniunea Europeană, *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, 26 octombrie 2012, 2012/C 326/02, http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj.

În plus față de aceste drepturi specifice, principiul interesului superior al copilului se aplică orizontal tuturor acțiunilor, deciziilor și procedurilor care afectează copiii. În conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din CDC, se face referire la obligația semnatarilor de a se asigura că **în toate acțiunile care privesc copiii, interesul superior al copilului** constituie o **preocupare primordială**, aspect subliniat, de asemenea, în **Carta UE** la articolul 24, și se precizează că acest lucru este relevant indiferent dacă astfel de acțiuni sunt întreprinse de autorități publice sau de instituții private. Atât CDC, cât și Carta UE se aplică tuturor copiilor din UE, fie că sunt cetățeni, copii migranți sau solicitanți de azil în Europa.

În **Comentariul general nr. 14 (2013)** ⁽²⁷⁾, Comitetul pentru drepturile copilului, în analiza sa juridică, clarifică că interesul superior al copilului trebuie luat în considerare: **în toate acțiunile**, și anume:

„[...] fiecare acțiune referitoare la un copil sau copii trebuie să țină seama de interesul lor superior ca o considerație primordială. Cuvântul «acțiune» nu include doar decizii, ci și toate acțiunile, conduita, propunerile, serviciile, procedurile și alte măsuri [...]» ⁽²⁸⁾

Comitetul subliniază, de asemenea, că **inacțiunea sau eșecul de a acționa și omisiunile sunt, de asemenea, „acțiuni”** (de exemplu, când autoritățile de asistență socială nu răspund nevoilor identificate).

Potrivit Comitetului, termenul „care privesc” trebuie interpretat în sens larg; prin urmare, se sugerează ca astfel de acțiuni să includă acțiuni destinate copiilor (de exemplu, legate de sănătate, îngrijire sau educație), precum și acțiuni care includ copii și alte grupuri de populație (de exemplu, legate de mediu, locuință sau transport) ⁽²⁹⁾.

După cum a precizat Comitetul ⁽³⁰⁾, ISC este un concept cu trei componente, după cum se arată mai jos.

1. Drept de fond: dreptul copilului de a i se evalua interesul superior și de a se ține seama în primul rând de el atunci când sunt luate în considerare diferite interese pentru a se ajunge la o decizie cu privire la problema în cauză și garanția că acest drept va fi pus în aplicare ori de câte ori trebuie luată o decizie referitoare la un copil, la un grup de copii identificați sau neidentificați sau la copii în general.

2. Principiu juridic fundamental interpretativ: dacă o dispoziție legală poate fi interpretată în mai multe feluri, trebuie aleasă interpretarea care deservește cel mai bine interesului superior al copilului.

3. Regulament de procedură: de fiecare dată când trebuie luată o decizie care va afecta un anumit copil, un grup identificat de copii sau copii în general, procesul de decizie trebuie să includă evaluarea impactului posibil (pozitiv sau negativ) al deciziei privind copilul sau copiii respectivi.

⁽²⁷⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#), vezi nota de subsol 23.

⁽²⁸⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#), vezi nota de subsol 23, punctul 17.

⁽²⁹⁾ Vezi punctul 13 litera (b) „Implementarea drepturilor copilului în copilăria timpurie” din Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, [Comentariul general nr. 7 \(2005\): Implementarea drepturilor copilului în copilăria timpurie](#), CRC/C/GC/7/Rev.1, 20 septembrie 2006, <https://www.refworld.org/legal/general/crc/2006/en/40994>.

⁽³⁰⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#), vezi nota de subsol 23.

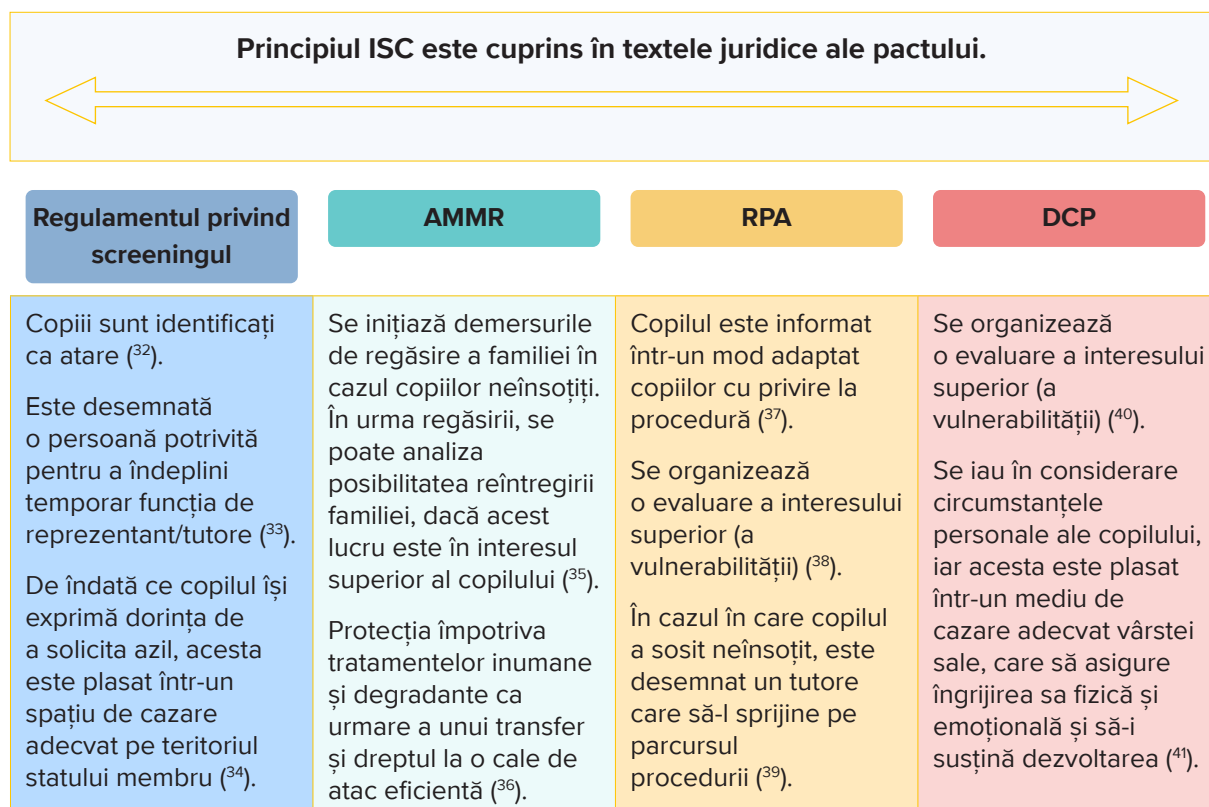

Comitetul pentru Drepturile Copilului a subliniat, de asemenea, că conceptul ISC, introdus în temeiul articolului 3 din Convenția cu privire la drepturile copilului (CDC), „este menit să garanteze exercitarea deplină și efectivă a tuturor drepturilor recunoscute de convenție, precum și dezvoltarea holistică a copilului” ⁽³¹⁾.

2.1. Pactul și aplicarea ISC

Principiul ISC ca principiu director trebuie să stea la baza tuturor acțiunilor și deciziilor autorităților și ale celor desemnați să sprijine copilul pe întreaga durată a procesului de azil și de primire.

Figura 1. Măsurile de protecție și garanții pentru copil prevăzute în pact

⁽³¹⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 14 (2013)*, vezi nota de subsol 23.

⁽³²⁾ Articolul 12 din Regulamentul privind screeningul: „Controale medicale preliminare și vulnerabilități”.

⁽³³⁾ Articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul privind screeningul.

⁽³⁴⁾ Articolul 27 alineatul (9) din DCP (2024).

⁽³⁵⁾ Articolul 23 din AMMR.

⁽³⁶⁾ Considerentul 62 și articolul 67 alineatul (13) din AMMR.

⁽³⁷⁾ Articolul 8 alineatul (2) litera (f) din RPA.

⁽³⁸⁾ Articolul 20 din RPA.

⁽³⁹⁾ Considerentul 35 din RPA.

⁽⁴⁰⁾ Articolul 25 din DCP (2024).

⁽⁴¹⁾ Articolul 27 din DCP (2024).

Regulamentul privind screeningul	AMMR	RPA	DCP
În cazul în care există îndoieli serioase cu privire la vârstă, acest lucru este semnalat autorităților competente ⁽⁴²⁾. Serviciile/autoritățile de protecție a copilului sunt implicate pe parcursul screeningului ⁽⁴³⁾. Informațiile, inclusiv cele referitoare la procedura de azil, sunt prezentate într-un mod adaptat copiilor ⁽⁴⁴⁾. Copilul care solicită protecție internațională are acces la un interpret și la consiliere juridică gratuită.	Obligația de a acorda prioritate tuturor cazurilor care implică copii ⁽⁴⁵⁾. Desemnarea unei persoane adecvate care să acționeze temporar în calitate de reprezentant/tutore cât mai curând posibil și nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data prezentării cererii. Implicarea tutorelui pe tot parcursul procedurii de azil ⁽⁴⁶⁾. Evaluarea riscurilor legate de siguranța și securitatea copilului (de exemplu, riscul de trafic de persoane) ⁽⁴⁷⁾.	Copilul are acces la un interpret și la consiliere juridică gratuită ⁽⁴⁸⁾. În cazul în care există îndoieli cu privire la vârsta solicitantului ⁽⁴⁹⁾, statul membru ar trebui fie să înlăture aceste îndoieli prin efectuarea unei evaluări a vârstei (utilizând metoda cea mai puțin invazivă) ⁽⁵⁰⁾, fie să presupună că solicitantul este copil ⁽⁵¹⁾. Interviul personal este realizat de o persoană care deține calificarea necesară pentru a interacționa cu copiii ⁽⁵²⁾.	Este desemnată o persoană adecvată care să acționeze temporar în calitate de reprezentant/tutore pentru copilul neînsoțit în termen de 15 zile lucrătoare de la data prezentării cererii ⁽⁵³⁾. Dreptul la unitatea familiei ⁽⁵⁴⁾. Copilul are acces la educație, asistență medicală și sprijin psihosocial, activități de agrement ⁽⁵⁵⁾, precum și la servicii de reabilitare ⁽⁵⁶⁾, după caz, și la alte forme de sprijin (condiții nemateriale de primire).

⁽⁴²⁾ Articolul 25 din RPA.

⁽⁴³⁾ Considerentul 25 și articolul 8 alineatul (9) din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁴⁴⁾ Articolul 11 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁴⁵⁾ Articolul 23 alineatul (1) din AMMR.

⁽⁴⁶⁾ Articolul 23 alineatul (2) din AMMR.

⁽⁴⁷⁾ Considerentul 47 din AMMR.

⁽⁴⁸⁾ Articolul 8 alineatul (2) litera (d) și alineatele (3) și (4) din RPA.

⁽⁴⁹⁾ Articolul 25 din RPA.

⁽⁵⁰⁾ Articolul 25 din RPA.

⁽⁵¹⁾ Numai în situația în care un presupus minor îndeplinește condițiile de aplicare a procedurii **obligatorii** la frontieră (articolul 45 din RPA), solicitantul este plasat provizoriu în procedura la frontieră în timp ce se efectuează evaluarea vârstei. Într-o astfel de situație, presupusului minor trebuie să i se ofere toate garanțiile procedurale [numirea unui tutore; finalizarea evaluării vârstei în termen de 30 de zile de la depunerea cererii de protecție în conformitate cu articolul 23 alineatul (3) din RPA și cu articolul 25 alineatul (1) din DCP (2024); furnizarea îngrijirii și a sprijinului necesar în conformitate cu DCP (2024) la locul procedurii la frontieră]. Este important de precizat că trebuie îndeplinite condiții adecvate pentru copiii neînsoțiți conform articolului 13 alineatele (2) și (3) din DCP (2024). Printre ele se numără accesul la activități de agrement și recreative, inclusiv jocuri adecvate vârstei lor, accesul la profesioniști calificați, pregătiți să lucreze cu copiii, precum și asigurarea faptului că minorii nu vor fi cazați împreună cu adulții.

⁽⁵²⁾ Articolul 22 alineatul (3) din RPA.

⁽⁵³⁾ Articolul 27 alineatul (1) litera (b) din DCP (2024).

⁽⁵⁴⁾ Articolul 26 alineatul (2) litera (a) din DCP (2024).

⁽⁵⁵⁾ Articolul 26 alineatele (3) și (4) și articolul 16 din DCP (2024).

⁽⁵⁶⁾ Articolul 26 alineatul (4) din DCP (2024).

Regulamentul privind screeningul	AMMR	RPA	DCP
Pentru fiecare copil se evaluează nevoile și vulnerabilitățile specifice ⁽⁵⁷⁾. Se completează un formular de evaluare inițială, iar informațiile sunt transmise autorităților competente pentru a asigura o tranziție fără probleme către procesul de primire și azil ⁽⁵⁸⁾.	O colaborare strânsă între statele membre ⁽⁵⁹⁾ în ceea ce privește reîntregirea familiei și/sau alte transferuri ⁽⁶⁰⁾ sau relocarea. Copilul are acces la un interpret ⁽⁶¹⁾ și la consiliere juridică gratuită ⁽⁶²⁾.	Copilul beneficiază de asistență juridică gratuită pe toată durata procedurii căii de atac ⁽⁶³⁾.	Copilul are acces la un interpret și la consiliere juridică gratuită ⁽⁶⁴⁾. De regulă, copiii neînsoțiți sunt scutiți de procedura la frontieră ⁽⁶⁵⁾ și nu ar trebui luați în custodie publică ⁽⁶⁶⁾. Accesul la informații despre primire ⁽⁶⁷⁾.
Rezultate Pozitive: eforturile de integrare ⁽⁶⁸⁾ prin accesul la educație și la piața muncii ⁽⁶⁹⁾. Negative: Dreptul la o cale de atac eficientă ⁽⁷⁰⁾. Accesul la asistență și reprezentare juridică gratuită pentru a contesta o decizie negativă, când acest lucru este în interesul superior al copilului ⁽⁷¹⁾. Informații privind returnarea (voluntară). Copilul/familia are acces la un interpret în timpul procedurilor de returnare. Familiiile cu copii și copiii neînsoțiți sunt excluși de la plasarea în centrele de returnare ⁽⁷²⁾.			

Sursa: EUAA

⁽⁵⁷⁾ Articolul 12 din Regulamentul privind screeningul: „Controale medicale preliminare și vulnerabilități”.

⁽⁵⁸⁾ Articolul 17 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁵⁹⁾ Articolul 60 alineatul (4) din AMMR.

⁽⁶⁰⁾ Articolul 6 din AMMR.

⁽⁶¹⁾ Articolul 22 alineatul (4) din AMMR.

⁽⁶²⁾ Considerentul 39, articolul 19 alineatul (1) litera (l) și articolul 21 din AMMR.

⁽⁶³⁾ Articolul 17 din RPA.

⁽⁶⁴⁾ Considerentul 26 din DCP (2024): „Atunci când un solicitant este luat în custodie publică, acesta ar trebui să aibă acces efectiv la garanțiile procedurale necesare, precum controlul jurisdicțional și dreptul de a beneficia de asistență și reprezentare juridice gratuite, dacă este cazul în temeiul prezentei directive.”

⁽⁶⁵⁾ Articolul 42 alineatul (3) litera (b) și articolul 53 alineatul (1) din RPA, cu excepția cazurilor în care există motive legate de securitatea națională sau de ordinea publică în ceea ce îl privește pe solicitant.

⁽⁶⁶⁾ DCP (2024) face referire la anumite situații, cum ar fi cazul în care s-a stabilit că minorul reprezintă o amenințare la adresa securității; vezi considerentul 40, care prevede că: minorii nu ar trebui niciodată să fie plasați în închisori sau în alte facilități utilizate în scopul aplicării legii, precum și articolul 13 alineatul (2) litera (b) din DCP (2024).

⁽⁶⁷⁾ Articolul 5 din DCP (2024).

⁽⁶⁸⁾ Considerentul 43 și articolul 5 din DCP (2024).

⁽⁶⁹⁾ Articolul 16 alineatele (1) și (2) și articolul 17 din DCP și considerentele 48 și 53.

⁽⁷⁰⁾ Considerentul 91 din RPA.

⁽⁷¹⁾ Articolul 17 din RPA.

⁽⁷²⁾ Comisia Europeană, *A New Common European System for Return* (Un nou sistem european comun de returnare), martie 2025, <https://link.europa.eu/6hRqBW>.

Pe scurt:

Interesul superior al copilului, astfel cum este reglementat în pact,

- este un proces continuu,
- plasează copilul în centrul atenției, acordând o importanță deosebită situației, circumstanțelor, perspectivelor și nevoilor sale individuale,
- necesită o abordare sistematică și integrată în ceea ce privește protecția copilului.

În special, acest ultim aspect trebuie asigurat prin măsurile prezentate mai jos.

- Identificarea corectă și promptă a copilului este o piatră de temelie pentru luarea în considerare a ISC. Orice indiciu care sugerează că un solicitant de protecție internațională ar putea fi un copil determină aplicarea imediată a măsurilor de protecție specifice copiilor, inclusiv desemnarea unei persoane adecvate care să acționeze temporar în calitate de reprezentant sau tutore pentru fiecare copil neînsoțit (chiar și în cazul în care nu sunt disponibile documente care să ateste vârsta, cum ar fi un certificat de naștere sau un document de identitate).
- Un **copil este identificat** ca atare, iar nevoile, vulnerabilitățile și riscurile sale potențiale sunt evaluate fără întârziere.
- **Constatările EIS-ului sunt utilizate** ca bază pentru deciziile privind măsurile de sprijin și de protecție adecvate. Atunci când este posibil, aceste măsuri sunt puse în aplicare în colaborare cu părinții, cu îngrijitorii sau cu tutorii, în vederea asigurării siguranței copilului și a stării sale de bine fizice, emoționale și din punct de vedere al dezvoltării.
- Se instituie și se consolidează în permanență colaborarea eficace între ministerele, autoritățile și părțile interesate relevante responsabile cu protecția copilului.
- Se asigură și se menține o coordonare sistematică a tuturor măsurilor legate de protecția și starea de bine copilului.
- Schimbul de informații între actorii implicați se limitează strict la ceea ce este necesar pentru a preveni vătămarea (inclusiv autovătămarea) sau pentru a permite un răspuns adecvat, adaptat nevoilor. Schimbul de informații se desfășoară cu respectarea deplină a dreptului copilului la viață privată, în conformitate cu normele naționale privind protecția datelor și cu Regulamentul general privind protecția datelor ⁽⁷³⁾.
- Participarea semnificativă a copilului la deciziile care îl afectează – în special în absența părinților sau a unui îngrijitor principal – este facilitată și asigurată în mod activ. De asemenea, ar trebui explicat rolul participării lor la acest proces decizional, astfel încât să se gestioneze așteptările.

⁽⁷³⁾ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016), <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.

2.1.1. Evaluarea interesului superior

Evaluarea interesului superior (EIS) este un proces care trebuie întreprins când trebuie luate decizii importante care afectează un anumit copil. Scopul său este de a identifica, evalua și a pune în balanță toate elementele relevante pentru a stabili cel mai potrivit mod de acțiune într-o anumită situație, pentru un anumit copil sau pentru un grup de copii ⁽⁷⁴⁾.

După caz, fiecare evaluare trebuie să se bazeze pe constatările și pe rezultatele oricărei evaluări anterioare ⁽⁷⁵⁾. Acest lucru asigură coerența, evită duplicarea eforturilor și reflectă evoluția în timp a nevoilor și a circumstanțelor unui copil. Constatările trebuie să fie documentate corespunzător pentru a evita duplicarea eforturilor.

Momentele în care evaluarea nevoilor copiilor este obligatorie în temeiul pactului

Situația individuală a copilului trebuie monitorizată în mod continuu pe tot parcursul procesului de azil și de primire, nu numai pentru a răspunde nevoilor identificate la sosire, ci și pentru a face față eventualelor noi vulnerabilități sau nevoi specifice care ar putea apărea într-o etapă ulterioară.

Pactul prevede cel puțin trei momente obligatorii în care trebuie să aibă loc o evaluare a nevoilor și vulnerabilităților specifice ale copilului, ținând seama în mod corespunzător de ISC, și anume:

1. **verificările obligatorii privind starea de sănătate și vulnerabilitatea** în cadrul procesului de screening, care trebuie efectuate în termen de șapte zile de la sosirea sau preluarea copilului ⁽⁷⁶⁾;
2. **evaluarea vulnerabilității** ⁽⁷⁷⁾ **inclusiv o evaluare a interesului superior**, în termen de 30 de zile de la data prezentării cererii ⁽⁷⁸⁾.
3. la determinarea statului membru responsabil de examinarea cererii de protecție internațională a copilului, în conformitate cu AMMR ⁽⁷⁹⁾.

Scopul acestor verificări și evaluări obligatorii este de a asigura că informațiile colectate ghidează în mod eficient autoritățile competente astfel încât:

⁽⁷⁴⁾ Pentru informații suplimentare, vezi UNHCR/UNICEF, *Safe & Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe* (În siguranță: ce pot face statele pentru a asigura respectarea interesului superior al copiilor neînsoțiți și separați în Europa), octombrie 2014, <https://www.refworld.org/reference/regionalreport/unhcr/2014/en/101717>.

⁽⁷⁵⁾ Vezi și Comitetul ONU pentru drepturile copilului, *Comentariul general nr. 14 (2013)*, vezi nota de subsol 23, capitolul V, B(c) „Percepția timpului”.

⁽⁷⁶⁾ Articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (b), articolul 8 alineatul (1), articolul 12 și articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul privind screeningul. Evaluarea vârstei este considerată parte a evaluării vulnerabilității; prin urmare, urmează să fie efectuată în același interval de timp (vezi *Ghidul practic al EUAA privind evaluarea vârstei*, noiembrie 2025, <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0>).

⁽⁷⁷⁾ În prezentul ghid, termenul „evaluarea vulnerabilității” este utilizat ca termen generic pentru a face trimitere la evaluarea necesității de garanții procedurale speciale și la evaluarea nevoilor speciale de primire, în conformitate cu terminologia și cerințele prevăzute în RPA și DCP (2024).

⁽⁷⁸⁾ Articolul 22 alineatul (2) din RPA și articolele 25 și 26 din DCP (2024).

⁽⁷⁹⁾ Articolul 23 alineatele (3), (4) și (5) din AMMR.

- să organizeze o **intervenție promptă și adaptată nevoilor** pentru a răspunde oricăror nevoi specifice și imediate care decurg din situația personală a copilului, inclusiv deciziile legate de regăsirea familiei, reîntregirea familiei, problemele de sănătate sau alte măsuri de protecție, asigurându-se în același timp că drepturile și starea de bine copilului sunt luate în considerare în mod corespunzător;
- **să reducă anumite riscuri potențiale** pentru copil (de exemplu, în cazul copiilor neînsoțiți și al posibilelor victime ale traficului de persoane sau ale altor forme de exploatare, precum și riscul de dispariție). Aceste riscuri pot proveni din experiențe anterioare de vătămare sau din vulnerabilități specifice și s-ar putea agrava pe parcursul desfășurării procedurii.

Prin urmare, înainte de a efectua efectiv un EIS, autoritățile trebuie să clarifice scopul său.

Un EIS poate răspunde nevoilor **imediate, pe termen scurt, precum și celor pe termen lung**. Poate lua în considerare atât nevoile imediate și în continuă evoluție ale copilului, cât și necesitatea de a acorda prioritate anumitor acțiuni. Un EIS nu înlocuiește determinarea interesului superior, care se aplică deciziilor privind soluțiile durabile. EIS-ul și determinarea interesului superior al copilului trebuie înțelese ca elemente interconectate ale aceluiași proces decizional, în cadrul căruia determinarea se bazează pe o evaluare în care toate elementele relevante au fost identificate, examinate și puse în balanță. Un EIS independent nu constituie neapărat o condiție prealabilă formală pentru determinarea interesului superior al copilului. Ori de câte ori este posibil și în interesul superior al copilului, părinții, îngrijitorii sau tutorele trebuie să fie implicați în acest proces.

În plus, se recomandă ca fiecare copil neînsoțit sau separat de familie să beneficieze de un sprijin coordonat, consemnat într-un dosar individual și, după caz, de un plan individual al cazului, accesibil tuturor profesioniștilor implicați în protecția și sprijinirea copilului.

Elemente de luat în considerare într-un EIS (listă incompletă și neierarhizată)

- Identitatea și vârsta copilului.
- Cetățenia sau apatridia.
- Situația familială și relațiile.
- Opiniile copilului în funcție de vârstă și maturitate.
- Opinia părinților/îngrijitorului/tutorelui.
- Condițiile de îngrijire și viața de zi cu zi.
- Sănătatea și starea de bine psihosocială.
- Educația și integrarea socială.
- Riscurile legate de siguranță și protecție.
- Condițiile de primire și de trai.
- Nevoile procedurale legate de vulnerabilitățile identificate.

- Factori de protecție: resursele individuale ale copilului și reziliența sa.

Concluziile fiecărui EIS trebuie documentate în mod sistematic și utilizate pentru a fundamenta **fiecare etapă procedurală cheie**, pentru a evita interogarea repetată a copilului. Pot fi utilizate și evaluările anterioare pentru a **valorifica constatările existente**. Vezi [anexa V](#) pentru a accesa formularul EIS al EUAA.

Garanții pentru luarea deciziilor în absența părinților sau a îngrijitorilor legali

În situațiile în care părinții sunt absenți, autoritățile trebuie să se asigure că:

- se numește un tutore independent care să ajute copilul;
- copilului i se furnizează informații adaptate vârstei sale, cu ajutorul unui interpret, dacă este necesar;
- opiniile copilului sunt ascultate;
- se acordă atenția cuvenită menținerii unității familiei;
- se iau în considerare identitatea copilului, inclusiv sexul, genul, orientarea sexuală, cetățenia, religia și convingerile, identitatea culturală și personalitatea, precum și vulnerabilitatea sa;
- copilul are acces la consiliere juridică, asistență juridică și reprezentare juridică, după caz;
- copilul beneficiază de îngrijire (inclusiv de condiții adecvate de cazare, de sănătate și de educație), este protejat și se află în siguranță în permanență.

Ca principiu general, trebuie păstrată unitatea familiei, cu excepția cazului în care există indicii că acest lucru nu ar fi în interesul superior al copilului. Cu toate acestea, poate fi necesară un EIS și când un copil sosește cu membrii familiei – de exemplu, dacă personalul de primire observă semne de conflict familial, neglijență, trafic de persoane, exploatare sau violență domestică sau dacă condițiile de trai ale familiei în contextul primirii par inadecvate. Evaluarea ar contribui la stabilirea măsurilor cele mai sigure și mai adecvate pentru starea de bine copilului. În astfel de situații și în conformitate cu legislația și standardele naționale aplicabile tuturor copiilor, autoritățile naționale competente în materie de protecție a copilului trebuie informate și implicate. În contextul azilului sau al primirii, EIS-ul nu înlocuiește intervențiile de protecție a copilului, ci le completează, asigurându-se că există referiri și garanții adecvate.

Considerații suplimentare în realizarea unui EIS (listă incompletă)

Se alocă suficient timp pentru a desfășura evaluarea în mod corespunzător.

Locul în care se desfășoară EIS, este adecvat, iar procesul în sine este adaptat copiilor (adică se asigură confidențialitatea, locul este accesibil etc.).

Este desemnată o **persoană potrivită pentru a acționa temporar în calitate de reprezentant** (de exemplu, un responsabil cu protecția copilului pe durata screeningului)

sau un **tutore** pentru a sprijini copilul neînsoțit în acest proces. Dacă părinții sunt absenți, se depun eforturi pentru a-i implica în acest proces, dacă este posibil.

Copilului i se furnizează **informații relevante**, într-o manieră și într-un limbaj accesibile acestuia, cu privire la motivul pentru care se desfășoară EIS, scopul și impactul său, precum și cu privire la rolul diferitelor persoane implicate în EIS. Se acordă sprijin din partea unui interpret profesionist/mediator cultural, dacă este necesar.

Profesioniști verificați. Copiii sunt un grup divers, iar nevoile lor pot fi evaluate în mod corespunzător numai de către profesioniști care au expertiză în chestiuni legate de dezvoltarea copilului și adolescentului. Pe cât posibil, o echipă multidisciplinară de profesioniști trebuie implicată în evaluarea intereselor superioare ale copilului. ⁽⁸⁰⁾.

Copilul este sprijinit și se află într-o stare fizică și psihică care permite participarea efectivă, cu ajustări sau măsuri de sprijin adecvate acolo unde este necesar (de exemplu, pauze, comunicare simplificată sau prezența unei persoane de încredere).

Consimțământul este acordat de copil/tutore în cazul unei referiri pentru sprijin ulterior, în conformitate cu practica națională.

Copilul are acces la **consiliere juridică, asistență juridică și reprezentare juridică gratuită, după caz.**

Punerea în balanță a elementelor în evaluarea interesului superior

Așa cum se ilustrează în figura 2, un EIS favorizează echilibrarea diferitelor elemente, întrucât impune autorităților să pună în balanță **beneficiile potențiale** ale unei decizii procedurale (de exemplu, satisfacerea nevoilor imediate sau clarificarea informațiilor esențiale) cu **riscurile și potențialul prejudiciu** pe care decizia le-ar putea reprezenta pentru starea de bine, siguranța, unitatea familiei și/sau starea emoțională și dezvoltarea copilului. Pentru a găsi un echilibru între aceste elemente este necesară o evaluare cuprinzătoare a situației individuale a copilului. În plus, opinia copilului trebuie respectată, ținând seama de vârsta și gradul său de maturitate ⁽⁸¹⁾. Prin urmare, „unele elemente vor fi utilizate și altele nu”, iar aspectele trebuie „ponderate unul față de celălalt” ⁽⁸²⁾. Anumite elemente pot fi mai importante pentru un copil decât pentru altul, în funcție de situația fiecăruia. Aceasta înseamnă să se evalueze diferitele elemente, întrucât unele dintre ele pot avea o importanță mai mare decât altele, în funcție de fiecare caz în parte. Uneori, acești factori pot fi în contradicție. Scopul este acela de a asigura că deciziile sunt proporționale, respectă demnitatea copilului și sunt în concordanță cu interesul superior al acestuia ⁽⁸³⁾, evitând în același timp suferința sau vătămrile inutile.

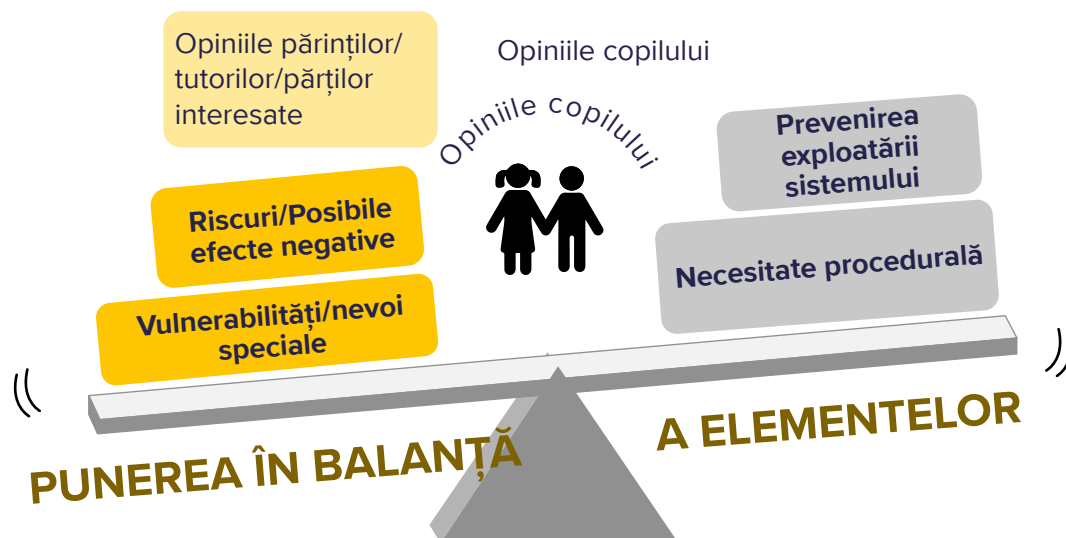
⁽⁸⁰⁾ Vezi [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului, vezi nota de subsol 23, punctul 94.

⁽⁸¹⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului a elaborat o listă incompletă și neierarhică a elementelor care ar putea fi luate în considerare de orice factor de decizie; vezi [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#), nota de subsol 23.

⁽⁸²⁾ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, [Comentariul general nr. 14 \(2013\)](#), vezi nota de subsol 23, p. 12.

⁽⁸³⁾ Principiul intervenției minime impune ca deciziile care afectează copilul să se bazeze pe măsurile cele mai puțin intruzive și restrictive, acordând prioritate interesului superior și stării sale de bine. Acest lucru este în conformitate cu articolul 3 din CDC, care subliniază că interesul superior al copilului trebuie să constituie o considerație primordială.

Figura 2. Punerea în balanță a elementelor la evaluarea interesului superior al copilului în contextul protecției internaționale

Sursa: EUAA

Exemple – Punerea în balanță a elementelor

Unitatea familiei în raport cu siguranța în contextul primirii

În cazul în care un copil dorește să rămână alături de membrii familiei, dar există indicii credibile de vătămare (de exemplu, cazuri de violență domestică semnalate în timpul evaluării), autoritățile pot lua mai întâi măsuri de protecție — cum ar fi cazarea sub supraveghere — înainte de a decide cu privire la continuarea plasamentului în familie. În orice caz, cazul este sesizat și autoritățile pentru protecția copilului.

Cerințele procedurale în raport cu starea de bine

Dacă un copil mic este epuizat sau stresat după sosire, efectuarea imediată a unui interviu lung privind vulnerabilitatea poate fi nociv sau neproductiv. O scurtă monitorizare a rezultatelor screeningului și amânarea unei evaluări mai cuprinzătoare ar putea fi în interesul superior al copilului.

Decizia privind plasarea în timpul primirii

Deși, în general, este benefic ca frații și surorile să fie plasați împreună, în cazul în care unul dintre ei reprezintă un risc pentru celălalt (de exemplu, probleme de comportament legate de traume), o soluție mai potrivită ar putea fi plasarea temporară separată, cu menținerea unui contact periodic.

Comunicarea și interacțiunea constructivă cu copiii

- Respectați-le limitele. Nu îi presărați pe copii să discute subiecte care îi fac să se simtă stânjeniți și nu îi forțați să vorbească. Nu interpretați tăcerea ca pe o dovadă a lipsei de vulnerabilitate sau a unui efort intenționat de a ascunde informații. Un copil ar putea ascunde semnele unor experiențe anterioare sau actuale de abuz din teamă sau pentru că nu conștientizează că acea experiență este neobișnuită. Consolidarea

încrederii este o condiție prealabilă pentru orice dezvăluire și va contribui la depășirea acestor prime provocări.

- Tratați-i cu respect. Arătați-le copiilor același nivel de respect și de onestitate ca pentru adulți. Evitați să faceți promisiuni nerealiste.
- Dați dovadă de sensibilitate. Adoptați un ton atent și un limbaj simplu pe care copiii să îl poată înțelege cu ușurință.
- Acordați-le atenție deplină. Dedicăți-vă întreaga atenție copilului atunci când comunicați, arătându-i că sunteți prezent și atent.
- Încurajați exprimarea individuală. Oferiți-le copiilor ocazia de a se exprima, dar evitați să-i forțați să retrăiască experiențe negative dacă nu doresc să vorbească despre ele.
- Încurajați participarea activă. Creați oportunități pentru copii, astfel ca ei să-și poată exprima punctele de vedere și opiniile, inclusiv cu privire la problemele care îi privesc. Acest lucru contribuie la dezvoltarea stimei de sine și îi poate încuraja pe copii să-și exprime opiniile cu privire la subiecte importante pentru ei.
- Aflați care sunt așteptările lor. Oferiți-le copiilor ocazia să vă explice ce așteptau de la situația actuală și ce așteptări ar putea avea în viitor.
- Aveți răbdare. Înțelegeți că manifestările de frustrare sau de furie s-ar putea să nu fie îndreptate personal împotriva dumneavoastră și aveți răbdare cu emoțiile lor. Recunoașteți faptul că anumite forme de comunicare și de comportament ar putea fi legate de răspunsurile la traume. Acordați-vă timp pentru a încerca să înțelegeți cauzele unui comportament care ar putea să pară inițial a fi „perturbator”.
- Promovați incluziunea. Mențineți o comunicare lipsită de stereotipuri legate de vârstă, rasă, religie sau identitate de gen, tratând toți copiii cu același respect și cu aceeași considerație.
- Observați și identificați suferința. Acordați atenție semnelor persistente de suferință sau comportamentului îngrijorător care ar putea necesita asistență specializată.
- Asigurați caracterul adecvat vârstei și culturii. Acordați atenție vârstei copilului. Unii copii pot părea foarte maturi pentru vârsta lor, dar asta nu înseamnă că nu au nevoie de un răspuns emoțional adecvat vârstei lor. În același timp, interacțiunea va trebui să țină seama în egală măsură de contextul cultural al copilului ⁽⁸⁴⁾.
- Confirmați factorii de protecție. Acordați atenție modului în care un copil face față schimbărilor și stresului. Încurajați copilul să recurgă la aceste strategii de adaptare și evidențiați reziliența de care dă dovadă în acest demers, reamintindu-i în același timp că sunteți alături de el pentru a-l sprijini.

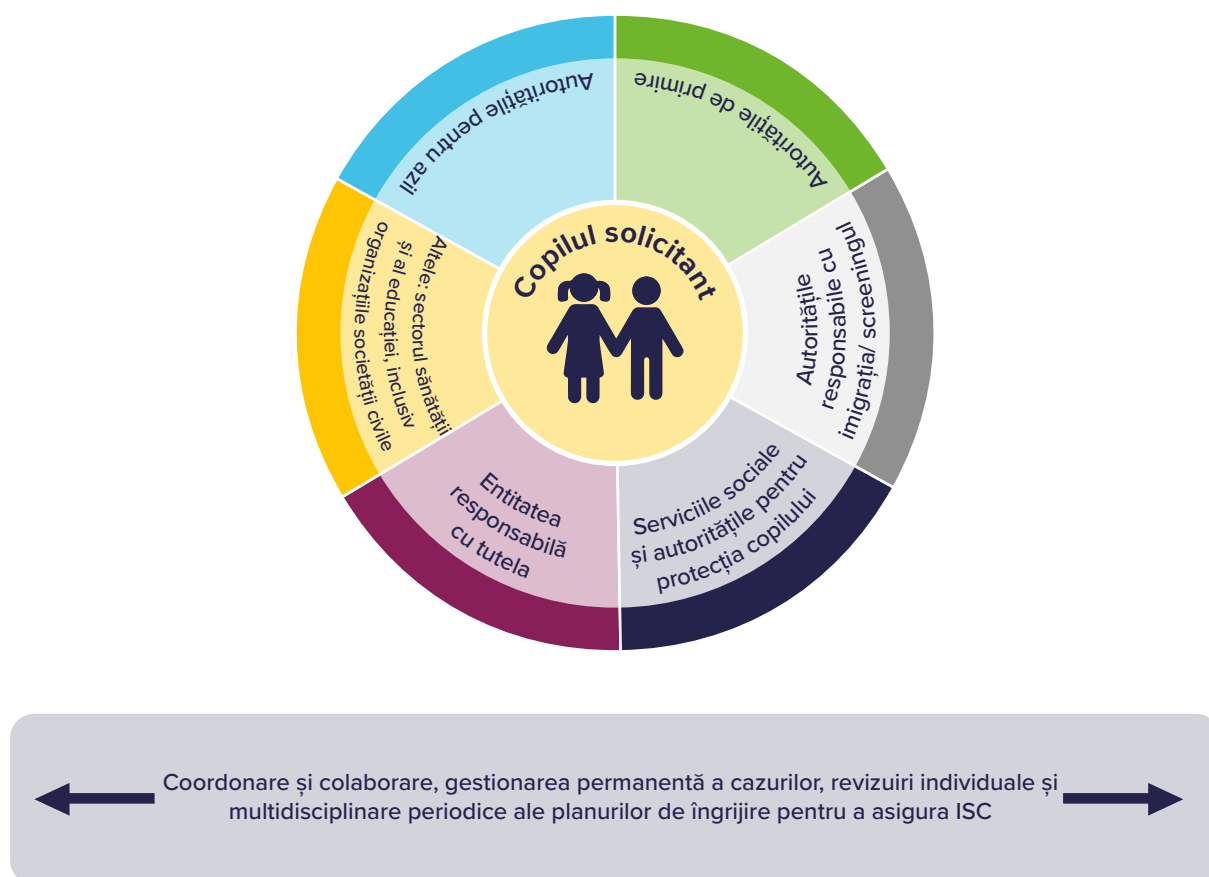
⁽⁸⁴⁾ Vezi secțiunea „Copiii neînsoțiți” din *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II – for those working in the first line* (Ghidul EUAA privind sănătatea mintală și starea de bine a solicitanților de protecție internațională: partea a doua - dedicată celor care lucrează în prima linie), noiembrie 2024, <https://www.euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-ii-first-line-officers> Vezi Ghidul tehnic al UNHCR: *Child Friendly Procedures* (Proceduri adaptate copilului), 2021 <https://www.refworld.org/policy/opguidance/unhcr/2021/en/124121>, în special capitolul 3.

2.1.2. O abordare multidisciplinară și un sistem integrat de protecție a copilului

Aplicarea principiului interesului superior al copilului necesită implicarea unei game largi de actori, printre care autoritățile responsabile cu azilul și primirea, autoritățile de screening și de imigrație, precum și serviciile de sănătate și de protecție a copilului. Acest lucru subliniază importanța unei **coordonări și colaborări** eficiente, precum și necesitatea existenței unui nivel comun de cunoștințe și de conștientizare în rândul acestor profesioniști cu privire la drepturile copiilor, interesul superior al copilului și contextul azilului.

Figura 3. Coordonarea, colaborarea și abordarea integrată a gestionării cazurilor

Sursa: EUAA

În recomandările sale din 2024 privind dezvoltarea și consolidarea unui sistem integrat **de protecție a copilului în interesul superior al copilului** ⁽⁸⁵⁾, Comisia subliniază necesitatea ca statele membre să ia măsuri adecvate pentru a consolida **coordonarea și cooperarea** dintre toate ministerele și sectoarele relevante, precum și între diferitele niveluri de competență, la nivel local, regional și național, precum și în situații transfrontaliere. O **abordare interdisciplinară** este considerată esențială pentru o protecție eficientă. Pactul

⁽⁸⁵⁾ [Recomandarea \(UE\) 2024/1238 a Comisiei](#) privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului, vezi nota de subsol 6, punctele 19, 20 și 21.

promovează coordonarea ⁽⁸⁶⁾ și implicarea unor profesioniști calificați și instruiți din cadrul diferitelor ministere, **alături de autoritățile responsabile cu protecția copilului**, precum și de alte organizații internaționale, în cadrul diferitelor cadre juridice. O astfel de coordonare necesită punerea accentului pe **o abordare integrată a gestionării cazurilor**, pentru a asigura o coordonare fără probleme și urmărirea persoanelor care beneficiază de aceste servicii.

Persoanele care sprijină autoritățile în evaluarea interesului superior al copilului pe parcursul procesului de screening și al procedurii de azil și de primire ar trebui să dețină o combinație de cunoștințe și conștientizare cu privire la:

- **principiile de protecție a copilului** și funcționarea unui sistem integrat de protecție a copilului;
- **cunoștințe de bază privind starea de bine fizică și emoțională a copiilor**, inclusiv semnele care indică faptul că un copil ar putea avea nevoie de sprijin suplimentar;
- **cunoștințe de bază privind indicii ale traficului de persoane, ale exploatarei, ale neglijării și ale abuzului** și modul în care se poate răspunde în condiții de siguranță la dezvăluirea unor traume (inclusiv cunoașterea căilor de referire către serviciile de specialitate);
- **cadrul juridic din cadrul pactului**, care include garanții pentru copii și modul în care rezultatele EIS-ului influențează etapele procedurale și modalitățile de primire;
- **sensibilitatea culturală** și conștientizarea impactului migrației și al strămutării asupra copiilor.

Schimbul de informații

Informațiile colectate în cadrul unui EIS trebuie tratate cu respectarea confidențialității, a normelor privind protecția datelor și a dreptului copilului la viață privată. În același timp, poate fi necesar ca anumite informații să fie comunicate, cu respectarea strictă a principiului necesității de a cunoaște, autorităților competente sau furnizorilor de servicii, pentru a asigura gestionarea eficientă a cazului, pentru a răspunde nevoilor identificate și pentru a preveni sau a reduce riscurile la care este expus copilul, inclusiv riscurile de vătămare sau de automutilare.

Deciziile privind **informațiile** care sunt comunicate, **persoanele** cărora le sunt comunicate și **etapa** în care sunt comunicate trebuie evaluate de la caz la caz, având în vedere în primul rând EIS-ul și numai pe baza principiului necesității de a cunoaște. În acest sens, se recomandă ca statele membre:

- să stabilească protocoale și proceduri clare care să reglementeze schimbul și comunicarea informațiilor între profesioniștii și serviciile relevante;
- să definească rolurile, responsabilitățile și măsurile de protecție necesare pentru a asigura că schimbul de informații este proporțional, limitat la ceea ce este strict necesar și conform cu normele aplicabile în materie de protecție a datelor.

⁽⁸⁶⁾ Considerentele 24 și 25 din Regulamentul privind verificarea prealabilă; articolul 60 alineatul (4) din AMMR; considerentul 65 din DCP (2024).

Astfel de măsuri favorizează o coordonare eficientă între părțile implicate, asigurând în același timp respectarea drepturilor și a interesului superior al copiilor care au nevoie de protecție internațională. Copilul și părinții, îngrijitorii sau tutorele său ar trebui să fie informați cu privire la practicile de comunicare a informațiilor și la drepturile care le revin în temeiul normelor privind protecția datelor și, după caz, să aibă posibilitatea de a-și exprima opiniile sau de a-și oferi **consimțământul**, în conformitate cu legislația națională.

Exemple – Cum se poate asigura o abordare integrată a protecției copilului

O abordare integrată, centrată pe copil ⁽⁸⁷⁾ **în domeniul protecției copilului** este esențială pentru a asigura protecția copiilor în ansamblu și luarea în considerare corespunzătoare a interesului superior sau superior pe parcursul întregului proces de azil și primire. O astfel de abordare subliniază, de asemenea, importanța recunoașterii punctelor forte și a resurselor copilului, precum și a colaborării cu familiile, îngrijitorii, comunitățile și sistemele religioase și culturale ⁽⁸⁸⁾, după caz, pentru a sprijini starea de bine generală a copilului.

Exemplul 1 – Decizie privind cazarea în condiții de siguranță

În timpul controlului, un grănicer observă că o fată de 16 ani, neînsoțită, pare să se teamă de un bărbat care călătorește împreună cu ea.

- **Autoritatea de screening** semnalează această îngrijorare; **autoritățile de aplicare a legii** iau imediat măsuri pentru a garanta siguranța fetei și pentru a iniția o investigație cu privire la caz.
- **Tutorele** se întâlnește cu copilul pentru a se asigura că acesta este informat cu privire la problema respectivă într-un mod adecvat vârstei sale și că i se oferă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere.
- Tutorele asigură accesul la **consiliere și asistență juridică gratuite**, după caz, deoarece copilul poate fi o potențială victimă a traficului de persoane.
- **Evaluatorii vulnerabilităților** sunt informați și vor evalua cu atenție nevoile și riscurile potențiale ale fetei, ținând cont de opiniile și de circumstanțele sale individuale.
- Pe baza evaluării și în coordonare cu serviciile de protecție a copilului, **responsabilul cu primirea** organizează plasarea copilului în spații de cazare sigure și adecvate, de exemplu într-un centru de primire specializat pentru fete sau într-un adăpost de protecție.

⁽⁸⁷⁾ Sistemele integrate de protecție a copilului fac parte, de asemenea, din instrumentul de sprijin tehnic instituit prin Regulamentul (UE) 2021/240, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj>, care oferă expertiză tehnică personalizată la cerere pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor structurale în statele membre. Ele sunt, printre altele, domeniul educației, al serviciilor sociale, al migrației și al gestionării frontierelor, al sănătății și al justiției, de exemplu prin sprijinirea punerii în aplicare a proiectului „Case pentru copii” (vezi Barnahus).

⁽⁸⁸⁾ Punctul 59, „Definiția unei abordări care ține seama de drepturile copilului”, în: Comitetul ONU pentru drepturile copilului (CDC), *Comentariul general nr. 13 (2011): Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență*, CRC/C/GC/13, 2011, <https://www.refworld.org/legal/general/crc/2011/en/82269>.

Exemplul 2 – Sprijinirea unui copil în timpul interviului pentru azil

În timpul interviului pentru azil, ofițerul de decizie constată că un băiat neînsoțit în vârstă de 14 ani are coșmaruri și se confruntă cu dificultăți de concentrare.

- **Ofițerul de decizie** înregistrează informațiile ca potențial indicator care trebuie luat în considerare în timpul evaluării cererii și evidențiază starea solicitantului.
- **Responsabilul de caz în materie de azil** ajustează calendarul și ritmul interviului în consecință.
- **Tutorele** solicită pauze și o explicație simplificată a întrebărilor.
- În urma interviului, **ofițerul de decizie** trimite copilul la echipa de vulnerabilitate pentru o evaluare suplimentară; echipa de vulnerabilitate identifică simptomele legate de stres și oferă recomandări pentru monitorizare. Cazul este monitorizat de un **evaluator al vulnerabilității** pentru a adapta măsurile luate la nevoile copilului; acolo unde este cazul, EIS-ul este actualizat pentru a reflecta nevoile nou identificate, în vederea asigurării stării de bine a copilului pe toată durata procedurii.
- **Responsabilul cu primirea** este informat cu privire la nevoile identificate, pentru a asigura continuitatea îngrijirii și adaptarea corespunzătoare a condițiilor de primire și a măsurilor de sprijin.

Exemplul 3 – Suferință psihologică severă pe durata șederii în centrul de primire

Un băiat neînsoțit, în vârstă de 15 ani, locuiește într-un centru de primire de mai multe săptămâni. Personalul observă că el a încetat să mai participe la activitățile școlare, se izolează de colegi și prezintă semne de insomnie.

- **Responsabilul cu primirea** documentează aceste observații și informează **tutorele, coordonatorul de caz și evaluatorii de vulnerabilitate, după caz**.
- **Tutorele** se întâlnește cu copilul, care îi mărturisește că are frecvente flashbackuri legate de evenimente din trecutul său, din țara de origine.
- **Coordonatorul de caz** solicită o consultare cu **unitatea de sănătate**, care identifică simptome de anxietate și suferință psihologică și recomandă ședințe periodice cu serviciile de sprijin psihosocial.
- Pe baza evaluării, în consultare cu tutorele și coordonatorul de caz și, dacă este necesar, cu aportul serviciilor de protecție a copilului, autoritatea de primire intervine pentru a facilita gestionarea situației de suferință, de exemplu prin adaptarea condițiilor de cazare ale copilului sau prin mediere în cazul unor conflicte cu colegii și prin asigurarea accesului la servicii de sprijin psihosocial.
- **Ofițerul de decizie**, informat cu privire la situație, amână un interviu programat pentru a preveni stresul inutil și pentru a se asigura că copilul poate participa în mod semnificativ după ce s-a stabilizat.

Considerații

Adoptarea unui **sistem digital de gestionare a cazurilor, comun și securizat** poate îmbunătăți colaborarea dintre agenții, oferind acces securizat și în timp real la informații relevante despre caz pentru toți actorii implicați în îngrijirea și protecția unui copil. Accesul la aceste informații ar preveni intervențiile incoerente sau suprapuse ale diferiților actori. Un astfel de sistem ar trebui să integreze **garanții solide de protecție a datelor** și să fie utilizat **pe baza principiului necesității de a cunoaște**, asigurându-se că informațiile sensibile sunt accesate numai de profesioniști care au nevoie de ele pentru a-și îndeplini rolurile specifice.

Schimbul de informații prin intermediul unor astfel de sisteme ar trebui să fie **proporțional și limitat la scopul urmărit**, cu norme clare care să reglementeze accesul, utilizarea și păstrarea datelor. În cazul în care acest lucru este impus de legislația națională și având în vedere vârsta și gradul de maturitate al copilului, copilul și/sau părintele, îngrijitorul sau tutorele său **trebuie informați** cu privire la practicile de schimb de date și, după caz, trebuie solicitat **consimțământul** lor. Toate aranjamentele privind schimbul de informații trebuie să fie în concordanță cu cadrele juridice naționale și cu normele aplicabile privind protecția datelor, asigurând în același timp că interesul superior al copilului rămâne un considerent primordial.

Lecturi suplimentare privind interesul superior al copilului

- UNHCR, *2021 UNHCR Best Interests Procedure Guidelines: Assessing and Determining the Best Interests of the Child*, (Ghidul UNHCR privind interesul superior al copilului: evaluarea și determinarea interesului superior al copilului) <https://www.refworld.org/policy/opguidance/unhcr/2021/en/122648>.
- UNHCR, *Guidelines on Assessing and Determining the Best Interests of the Child*, (Ghidul UNHCR privind evaluarea și determinarea interesului superior al copilului) <https://migrationnetwork.un.org/resources/guidelines-assessing-and-determining-best-interests-child>.
- Manualul OIM privind protecția și asistența acordată migranților vulnerabili la violență, exploatare și abuz, 2019; partea a 6-a, UNICEF, *Guidance for the Protection, Care and Assistance of vulnerable Migrants* (Ghid pentru protecția, îngrijirea și asistența migranților vulnerabili) <https://publications.iom.int/books/iom-handbook-migrants-vulnerable-violence-exploitation-and-abuse>.
- UNICEF, OIM, EU-OIM Knowledge Management Hub, *Best Interest Determination Form* (Formularul de determinare a interesului superior), 2022, <https://migrantprotection.iom.int/system/files/training-material/attachment/3-bid-form.pdf>.
- Salvați Copiii, *Formular de evaluare a interesului superior pentru măsuri de plasament temporar și soluții durabile*, 2010, <https://resourcecentre.savethechildren.net/document/best-interest-assessment-form-temporary-care-arrangements-durable-solution>.

3. Interesul superior al copilului pe durata screeningului

Regulamentul privind screeningul ⁽⁸⁹⁾ prevede efectuarea obligatorie a examinării premergătoare intrării pentru resortisanții țărilor terțe la frontiera externă și, în anumite situații, pe teritoriul național, în cazul în care persoanele respective sunt reținute în urma intrării sau prezenței neautorizate ⁽⁹⁰⁾. Screeningul se aplică persoanelor care nu îndeplinesc condițiile de intrare în UE.

Verificarea constă într-o serie de controale, inclusiv verificări de identitate, de securitate, de sănătate și de vulnerabilitate, care se efectuează în mod coordonat și fără a aduce atingere procedurilor ulterioare de azil sau de returnare. Aceste verificări contribuie la gestionarea eficientă a frontierelor externe, asigurând, în același timp, identificarea vulnerabilităților și a nevoilor specifice cât mai devreme posibil.

Regulamentul privind screeningul prevede că, în ceea ce privește screeningul la frontiera externă, el trebuie efectuat „fără întârziere și, în orice caz, se finalizează **în termen de șapte zile** ⁽⁹¹⁾ de la reținere (...)”. Procesul complet de screening cuprinde următoarele etape succesive ⁽⁹²⁾:

- **un control medical preliminar** ⁽⁹³⁾ și **verificarea vulnerabilității** ⁽⁹⁴⁾;
- identificarea **sau verificarea identității** ⁽⁹⁵⁾ și controlul de securitate ⁽⁹⁶⁾, care include **înregistrarea datelor biometrice** ⁽⁹⁷⁾, dacă nu s-a efectuat deja;
- completarea unui **formular de screening** ⁽⁹⁸⁾, inclusiv prin verificarea încrucișată a informațiilor cu solicitantul pentru a permite corectarea și ajustarea informațiilor partajate ⁽⁹⁹⁾;
- **referirea** către autoritatea corespunzătoare ⁽¹⁰⁰⁾.

Regulamentul privind screeningul subliniază, de asemenea, necesitatea **unei cooperări strânse între autoritățile naționale competente** responsabile de procedura de azil, de

⁽⁸⁹⁾ Regulamentul (UE) 2024/1356 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de introducere a screeningului resortisanților țărilor terțe la frontierele externe și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240 și (UE) 2019/817 PE/20/2024/REV/1 (JO L, 2024/1356, 22.5.2024), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>.

⁽⁹⁰⁾ Articolele 5 și 7 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹¹⁾ Articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹²⁾ Articolul 5 alineatul (5) din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹³⁾ Articolul 12 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹⁴⁾ Articolul 12 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹⁵⁾ Articolul 14 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹⁶⁾ Articolele 15 și 16 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹⁷⁾ Articolele 15, 22 și 24 din AMMR.

⁽⁹⁸⁾ Articolul 17 din Regulamentul privind screeningul.

⁽⁹⁹⁾ Considerentul 32 din Regulamentul privind screeningul.

⁽¹⁰⁰⁾ Articolul 18 din Regulamentul privind screeningul.

primirea solicitanților, de sănătatea publică și de protecția copiilor (după caz), precum și de procedurile de returnare ⁽¹⁰¹⁾.

În ceea ce privește coordonarea și colaborarea, Regulamentul privind screeningul face trimitere la **Agencia Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă** (Frontex), **Agencia Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii** (Europol), **EUAA**, **autoritățile naționale pentru protecția copilului** și autoritățile responsabile cu detectarea și identificarea victimelor traficului de persoane ⁽¹⁰²⁾.

Autoritățile naționale pentru protecția copilului îndeplinesc un rol încă din primele etape ale sosirii unui copil, în special în cazul copiilor neînsoțiți. Înainte de numirea unui tutore, ele ar trebui să fie **primul actor care să evalueze nevoile imediate de protecție**, să inițieze măsurile de îngrijire și să contribuie la EIS. Implicarea autorităților naționale pentru protecția copilului în procesul de evaluare, în **etapele inițiale ale procedurii de azil (accesul la procedură)** și în procesele de referire este esențială pentru a asigura că **deciziile luate** în această fază și pe durata șederii în centrele de primire în timpul evaluării, sunt **în conformitate cu principiile de protecție a copilului** și cu standardele UE și naționale, pentru a asigura continuitatea îngrijirii și a proteja drepturile copiilor încă de la început.

Regulamentul privind screeningul subliniază, de asemenea, obligația autorităților responsabile cu verificarea inițială de a **furniza informații** într-un mod adaptat copiilor ⁽¹⁰³⁾ cu privire la scopul și durata verificării inițiale, precum și la dreptul de a solicita azil. După ce un copil și-a exprimat intenția de a **depune o cerere de azil**, el ar trebui să beneficieze de consiliere juridică promptă și adecvată, în conformitate cu Regulamentul privind procedura de azil (RPA) ⁽¹⁰⁴⁾.

În sfârșit, Regulamentul privind screeningul subliniază importanța **respectării drepturilor fundamentale** ⁽¹⁰⁵⁾.

Portalul „Let’s Speak Asylum” al EUAA, <https://lsa.euaa.europa.eu/>.

Portalul „Let’s Speak Asylum” oferă îndrumări metodologice și instrumente practice privind furnizarea de informații în contextul procedurilor de azil și al procesului de primire.

Portalul va găzdui materialele informative elaborate de EUAA în conformitate cu SECA, acestea urmând să fie completate de autorități cu informații specifice fiecărei țări. Printre ele se numără broșurile obligatorii destinate copiilor însoțiți și neînsoțiți, precum și pachetul complementar de povești ilustrate, afișe, cartonașe didactice și animații destinate

⁽¹⁰¹⁾ Considerentul 24 din Regulamentul privind screeningul: „Pentru a atinge obiectivele screeningului, ar trebui să se asigure un cadru mai solid pentru cooperare strânsă între autoritățile naționale competente menționate în dispoziția privind punerea în aplicare a controlului din Regulamentul (UE) 2016/399, autoritățile responsabile cu procedurile de azil și primirea solicitanților, autoritățile responsabile cu protejarea sănătății publice și autoritățile responsabile cu îndeplinirea procedurilor de returnare ce respectă Directiva 2008/115/CE.”

⁽¹⁰²⁾ Considerentul 24 din Regulamentul privind screeningul.

⁽¹⁰³⁾ Articolul 11 alineatele (1) și (2) din Regulamentul privind screeningul.

⁽¹⁰⁴⁾ Articolul 15 alineatul (1) din RPA.

⁽¹⁰⁵⁾ Articolul 3 din Regulamentul privind screeningul.

persoanelor vulnerabile. Portalul va conține, de asemenea, instrucțiuni și sfaturi practice privind utilizarea materialelor (în curând).

EUAA, *Practical Guide on Free Legal Counselling: Organisation of the provision of free legal counselling* (Ghid practic privind consilierea juridică gratuită: organizarea furnizării de consiliere juridică gratuită), octombrie 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-free-legal-counselling>

3.1. Aplicarea ISC în timpul screeningului

Identificarea solicitanților vulnerabili și a celor cu nevoi speciale (inclusiv a copiilor) este o obligație legală esențială. Identificarea nevoilor trebuie să înceapă cât mai curând posibil după sosire, fie la frontiera externă, fie la centrul de primire inițială, în cadrul verificărilor medicale și de vulnerabilitate. După ce un solicitant declară că este minor, se aplică principiul ISC. Trebuie desemnat un reprezentant pentru a reprezenta și asista copilul neînsoțit în timpul screeningului. În cazul în care nu a fost numit un tutore, trebuie desemnată o persoană adecvată care să acționeze temporar în calitate de reprezentant ⁽¹⁰⁶⁾. Autoritățile responsabile cu protecția copilului ⁽¹⁰⁷⁾ ar trebui implicate în vederea asigurării unei protecții și a unui sprijin imediat și adecvat pentru copil, inclusiv în ceea ce privește sănătatea fizică și mentală, accesul la asistență medicală de urgență și la tratamentul esențial al afecțiunilor, sprijinul psihosocial, protecția împotriva vătămării și activarea mecanismelor adecvate de monitorizare și de referire. Responsabilii care efectuează controalele vor trebui să fie instruiți și să cunoască modalitățile de colaborare și de coordonare cu părțile interesate pentru a oferi servicii suplimentare de sprijin.

Exemple – Luarea în considerare a ISC în timpul screeningului

În timpul screeningului și în special în cadrul **verificărilor privind starea de sănătate și vulnerabilitatea**, responsabilii pot **identifica nevoi și vulnerabilități specifice** care necesită luarea în considerare a aspectelor legate de ISC. Având în vedere că verificările privind starea de sănătate și vulnerabilitatea sunt doar verificări preliminare, autoritățile ar trebui să acorde sprijin în cazurile în care există o nevoie imediată, iar celelalte forme de sprijin ar trebui acordate în cadrul procedurilor ulterioare. Mai jos se prezintă o serie de exemple care ilustrează situații ce ar putea apărea în etapa de screening.

Exemplul 1 – Lipsa documentelor de identitate și îndoieli serioase cu privire la vârsta declarată de copil

În scopul screeningului și al verificărilor privind vulnerabilitatea, a fi copil constituie o vulnerabilitate în sine. Identificarea copiilor, inclusiv în cazurile în care există îndoieli cu privire la vârstă, se încadrează, prin urmare, în sfera de aplicare a evaluării vulnerabilității și necesită măsuri de protecție specifice legate de ISC. Când copilul nu are documente de identitate și apar îndoieli serioase cu privire la vârsta pretinsă din cauza unor informații

⁽¹⁰⁶⁾ Considerentul 25 din Regulamentul privind screeningul.

⁽¹⁰⁷⁾ Articolul 8 alineatul (9) și articolul 12 alineatul (4) din Regulamentul privind screeningul.

contradictorii sau inconsecvente, responsabilii trebuie să verifice mai întâi dacă aceste îndoieli pot fi clarificate imediat (de exemplu, prin înregistrări disponibile, explicații sau verificări inițiale). În caz contrar, trebuie să trimită cazul autorității competente care va decide dacă este necesară o evaluare formală a vârstei ⁽¹⁰⁸⁾.

Exemplul 2 - Indicatori ai traficului de persoane

Identificarea unor indicii care sugerează că un copil ar putea fi victimă a traficului de persoane determină luarea unor măsuri imediate de protecție și implicarea autorităților competente în combaterea traficului de persoane.

Exemplul 3 – Posibila necesitate de regăsire a familiei

În cadrul evaluării trebuie să se întrebe când i-a văzut copilul ultima dată pe părinții săi/pe membrii familiei și să stabilească dacă regăsirea/reîntregirea/mutarea familiei este în ISC.

Exemplul 4 – Suferință psihică severă

Suferința psihologică severă poate fi cauzată de traume suferite în țara de origine sau în timpul călătoriei de migrație, inclusiv de incidente precum naufragiile sau operațiunile de căutare și salvare în caz de accidente. În astfel de cazuri, este necesară o evaluare a sprijinului medical, psihologic sau psihiatric adecvat, necesar pentru stabilizarea copilului, precum și luarea în considerare a timpului necesar pentru odihnă și recuperare înainte ca acesta să poată participa în mod semnificativ la procedurile de azil sau la alte proceduri, inclusiv evaluarea eventualelor nevoi specifice de cazare.

Exemplul 5 – Legături familiale neclare ale unui copil însoțit

Responsabilii trebuie să verifice dacă adultul care însoțește copilul este într-adevăr responsabil pentru acesta și să fie atenți la orice indicii care ar putea indica existența unor riscuri potențiale în relația dintre adult și copil, în special riscuri legate de traficul de persoane sau de abuzuri sexuale.

Exemplul 6 – Copil cu probleme de sănătate sau dizabilități

În cazul copiilor care suferă de afecțiuni medicale (inclusiv nevoi legate de sănătatea reproducerii) sau care prezintă dizabilități fizice, senzoriale, intelectuale sau psihosociale, este necesară o evaluare specifică a nevoilor legate de cazare (accesibilitate, amplasare, siguranța locului de cazare).

De reținut

Ca regulă generală, copiii neînsoțiți nu trebuie să fie direcționați către procedura la frontieră. În cadrul etapei de screening, sunt identificate și documentate elementele relevante — inclusiv datele de identitate, evaluarea vârstei, gradul de vulnerabilitate și orice indicii legate de securitatea națională sau ordinea publică. Deși decizia oficială privind procedura aplicabilă se ia la finalul procesului de evaluare, informațiile colectate în această etapă sunt decisive pentru a se asigura că minorii neînsoțiți nu sunt direcționați, ca regulă generală, către procedura de frontieră și că, atunci când se întâmplă acest lucru, aceasta

⁽¹⁰⁸⁾ Pentru informații detaliate privind evaluarea vârstei, a se consulta EUAA, *Ghid practic privind evaluarea vârstei*, noiembrie 2025 <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0>.

se limitează la situații excepționale în care copilul reprezintă o amenințare la adresa securității naționale sau a ordinii publice ⁽¹⁰⁹⁾. În orice caz, trebuie respectate condițiile adecvate de primire a copiilor și toate măsurile de protecție relevante ⁽¹¹⁰⁾.

Exemple – Aplicarea ISC în timpul screeningului

Exemplul 1 – Identificarea necesității unei cazări adecvate pentru copii

În timpul screeningului, responsabilii observă că o fată neînsoțită în vârstă de 16 ani evită contactul vizual și se teme când se apropie bărbații adulți.

- **Responsabilii cu screeningul** iau imediat în considerare ISC și alertează serviciile de protecție a copilului.
- **Tutorele sau persoana potrivită pentru a acționa temporar în calitate de reprezentant** este informată și participă la toate activitățile.
- Se acordă prioritate evaluării inițiale, astfel încât copilul să poată fi îndrumat imediat către procedura corespunzătoare.
- Comportamentul fetei în timpul **evaluărilor de vulnerabilitate** sugerează o posibilă expunere la violență de gen. Din acest motiv, ar putea avea nevoie de un centru de primire mai mic, adaptat copiilor, în locul unui centru mare, situat la mare distanță de servicii medicale adecvate și de sprijin psihologic. Se asigură referirea în timp util către servicii specializate de sprijin psihosocial și medical.

Aplicarea ISC, care asigură plasarea timpurie a copiilor într-un mediu sigur și adecvat vârstei lor, precum și servicii de sprijin specializate înainte de începerea procedurii de azil.

Exemplul 2 – Decizia de a nu supune un copil însoțit procedurii de frontieră

O fetiță în vârstă de 13 ani se prezintă însoțită de mama sa, care menționează că fetița suferă de o afecțiune medicală (astm sever și epilepsie) care necesită administrarea zilnică de medicamente și monitorizare periodică.

- **Controalele medicale efectuate** au relevat că medicamentele pe care le avea fetița la ea sunt pe cale să se termine.
- **Personalul de screening** programează o consultație medicală imediată.
- Deși solicitanții fac parte dintr-o categorie care, în mod normal, este evaluată în cadrul procedurii de frontieră, verificările privind starea de sănătate și vulnerabilitatea au evidențiat faptul că starea de sănătate a copilului nu poate fi gestionată în condiții de siguranță într-un centru de la frontieră.
- **Responsabilii cu screeningul** consultă servicii de sănătate care confirmă că centrul nu poate oferi condițiile necesare.

⁽¹⁰⁹⁾ Articolul 53 alineatul (1) din RPA.

⁽¹¹⁰⁾ Articolul 53 alineatul (1) și articolul 42 alineatul (3) litera (b) din RPA, cu excepția cazurilor în care există motive legate de securitatea națională sau de ordinea publică în ceea ce îl privește pe solicitant. DCP (2024) face trimitere la anumite excepții, cum ar fi momentul în care s-a stabilit că minorul reprezintă o amenințare la adresa securității [vezi considerentul 40 și articolul 13 alineatul (2) litera (b)].

- **Autoritățile de recepție** sunt informate să plaseze copilul în apropierea unei unități medicale capabile să asigure continuitatea îngrijirii.

Întrucât ISC reprezintă un considerent primordial, mama sa **nu este nici ea alocată procedurii la frontieră**, iar cazul este direcționat către procedura de azil obișnuită.

Aplicarea ISC: asigurarea accesului neîntrerupt la tratamentul esențial și prevenirea deteriorării medicale. Protejarea sănătății copilului are prioritate față de eficiența procedurală.

4. Interesul superior al copilului în procedura de azil

Regulamentul privind procedura de azil (RPA) este un instrument juridic central în cadrul sistemului european comun de azil (SECA), care urmărește armonizarea și îmbunătățirea procedurii de azil în toate statele membre. El stabilește standarde comune privind înregistrarea, cazarea, interviurile, luarea deciziilor și căile de atac, asigurând echitatea, eficiența și protecția drepturilor fundamentale.

Regulamentul privind condițiile de obținere a protecției internaționale (RCPI) ⁽¹¹¹⁾, la rândul său, stabilește criterii comune de acordare a protecției internaționale și definește drepturile și condițiile aferente fiecărui statut de protecție internațională, cum ar fi permisele de ședere, accesul la asistență medicală, educația și măsurile de integrare.

Cele două regulamente nu trebuie tratate izolat. Dimpotrivă, ele trebuie aplicate într-un mod **interconectat** și coerent. Experiența unui copil în cadrul sistemului de azil nu se desfășoară în etape procedurale izolate: fiecare decizie și fiecare interacțiune fac parte dintr-un parcurs continuu. Prin urmare, o abordare **holistică și centrată pe copil** ⁽¹¹²⁾ — care să țină seama de circumstanțele individuale ale copilului, de vulnerabilitățile sale și de interesul său superior — ar trebui să stea la baza tuturor măsurilor luate în temeiul ambelor regulamente, inclusiv după recunoașterea statutului ⁽¹¹³⁾.

RPA introduce **garanții specifice pentru copii**, adaptate vulnerabilităților lor. Printre acestea se numără:

- furnizarea de informații adaptate copiilor, cu ajutorul unui interpret, dacă este necesar;
- evaluări obligatorii ale vulnerabilității, tehnici de interviu adaptate copiilor;
- procesarea prioritara a cererilor care implică copii, fără a compromite garanțiile procedurale;
- desemnarea de tutori calificați pentru copiii neînsoțiți.

⁽¹¹¹⁾ Regulamentul (UE) 2024/1347 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate, de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului și de abrogare a Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L, 2024/1347, 22.5.2024), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>.

⁽¹¹²⁾ O abordare centrată pe copil garantează că ISC, dreptul său de a fi ascultat, precum și siguranța și dezvoltarea sa sunt luate în considerare în mod sistematic în toate deciziile și procedurile care îl privesc, în conformitate cu CDC. În cadrul procedurii de azil, aceasta presupune adaptarea procedurilor la vârsta și gradul de maturitate al copilului, asigurarea dreptului copilului de a fi ascultat într-un mod adecvat vârstei sale, furnizarea de informații și sprijin în timp util, precum și garantarea garanțiilor procedurale, inclusiv reprezentarea, pe toată durata procedurii.

⁽¹¹³⁾ Articolul 22 alineatele (1) și (2) din RPA și considerentul 15 din RCPI.

4.1. Aplicarea ISC în timpul procedurii de azil

Procedura de azil începe când un copil își exprimă intenția de a solicita azil. Acest lucru se poate întâmpla la sosire, în timpul controlului de securitate sau pe durata șederii. În toate situațiile în care sunt implicați copii, garanțiile și măsurile de protecție ⁽¹¹⁴⁾ trebuie aplicate în mod corespunzător ⁽¹¹⁵⁾.

4.1.1. Formularea cererii

Este esențial ca autoritățile să identifice cât mai devreme posibil **orice indicii care ar putea indica faptul că un copil ar putea avea nevoie de protecție internațională**, chiar și în cazul în care copilul nu își exprimă în mod explicit intenția de a solicita azil. Acest aspect este deosebit de relevant în cazul copiilor neînsoțiți și al copiilor aflați în situații vulnerabile, care ar putea să nu-și cunoască drepturile sau procedura de azil. Încă de la primul punct de contact, autoritățile trebuie să se asigure că se aplică toate garanțiile relevante specifice copilului și garanțiile procedurale, în conformitate cu interesul superior al copilului (vezi [figura 1](#)).

În situațiile de prim contact, în special la frontieră, nevoia de protecție a copilului poate fi exprimată doar indirect. Prin urmare, polițiștii de frontieră și alți funcționari care intră în primul contact cu persoanele respective ar trebui **să fie atenți** la indicii precum frica sau suferința la gândul întoarcerii, referiri la vătămări sau pericole suferite în trecut, evitarea procedurilor oficiale, întrebări repetate privind siguranța sau solicitări de informații cu privire la rămânerea pe teritoriu. Orice astfel de indiciu ar trebui să atragă o atenție sporită și, după caz, să conducă la referirea către procedura de azil, întrucât dreptul la protecție internațională se aplică încă de la primul punct de contact.

În acest context, ofițerii de prim contact ar trebui să țină întotdeauna seama de cele de mai jos.

- Este posibil ca copiii să nu se identifice drept copii sau persoane care solicită azil, inclusiv din cauza lipsei de conștientizare a propriei situații sau a cunoștințelor cu privire la garanțiile asociate cu solicitarea de protecție internațională. Prin urmare, autoritățile trebuie să identifice în mod proactiv nevoile de protecție și să ofere informații relevante și adaptate vârstei cu privire la opțiunile disponibile.
- Frica, traumele, experiențele de abuz, traficul de persoane sau exploatarea, precum și dezinformarea pot influența comportamentul unui copil și disponibilitatea sa de a prezenta informații.
- Copiii care dispar la scurt timp după sosire sunt adesea expuși la riscuri grave, ceea ce necesită o reacție promptă și coordonarea cu autoritățile competente.

După ce un copil își manifestă intenția de a solicita azil, accesul la procedură trebuie să fie imediat, să beneficieze de sprijin și să fie adaptat nevoilor copilului. Copiii neînsoțiți trebuie

⁽¹¹⁴⁾ Articolul 13 din Regulamentul privind screeningul.

⁽¹¹⁵⁾ Pentru mai multe detalii privind screeningul, procedura de screening și măsurile de siguranță pe durata acestuia, consultați [capitolul 3. Interesul superior al copilului pe durata screeningului](#).

să beneficieze fără întârziere de asistența unei persoane adecvate, desemnată în timp util, care să acționeze temporar în calitate de reprezentant, care să reprezinte copilul și să acționeze în numele său până la numirea unui tutore. Trebuie numit un tutore în termen de 15 zile de la depunerea cererii de protecție internațională sau în termen de 25 de zile în cazul unui număr disproporționat de cereri depuse de copii neînsoțiți. Orice vulnerabilități care afectează capacitatea copilului de a participa la procedură trebuie identificate fără întârziere. Autoritățile ar trebui să ia măsuri și să se asigure că nevoile și vulnerabilitățile copilului sunt luate în considerare pentru acordarea unor garanții procedurale speciale adecvate în timpul înregistrării și în etapele ulterioare ale procedurii de azil ⁽¹¹⁶⁾.

Tutorele copilului trebuie să asigure accesul la consiliere juridică.

La depunerea unei cereri de azil se aplică o serie de **drepturi și obligații**, printre care:

- **dreptul de a rămâne** pe teritoriul statului membru;
- **dreptul la informare**, într-o limbă pe care copilul o înțelege (cu ajutorul unui interpret, dacă este necesar), cu privire la modul de depunere a unei cereri de protecție internațională și la drepturile și obligațiile copilului pe parcursul procedurii de azil (pentru materiale privind furnizarea de informații, vezi caseta [Let's Speak Asylum](#) de mai sus);
- obligația statelor membre de a identifica/evalua în termen de 30 de zile dacă copilul **are nevoie de garanții procedurale speciale sau dacă are nevoi speciale de primire suplimentare**;
- obligația statelor membre de a asigura condițiile materiale de primire, astfel cum este prevăzut în DCP (2024), inclusiv accesul la educație.

Orice acțiune întreprinsă cu sau în preajma unui copil **trebuie să respecte principiile ISC**.

4.1.2. Înregistrarea și depunerea cererii de azil

În unele țări, înregistrarea și depunerea au loc în momente diferite, deși statele membre au libertatea de a efectua înregistrarea și depunerea simultan.

Indiferent de configurația din fiecare stat membru, **înregistrarea** este etapa în care autoritățile înregistrează în mod oficial cererea de protecție internațională a unui copil și încep să răspundă nevoilor sale pe termen mai lung. Ca atare, acesta este **un prim pas esențial** în asigurarea faptului că ISC este luat în considerare și protejat.

Datele personale de bază și datele biometrice de bază ale unui copil solicitant trebuie colectate înainte de înregistrare, în etapa de screening. Totuși, dacă nu se întâmplă așa, autoritățile vor trebui să colecteze aceste informații în timpul înregistrării ⁽¹¹⁷⁾.

⁽¹¹⁶⁾ Articolul 4 alineatul (4) și articolul 20 din RPA.

⁽¹¹⁷⁾ În conformitate cu articolul 27 din RPA.

În cadrul acestei etape a procedurii, copiii sunt rugați să furnizeze diverse informații, cum ar fi eventualele documente relevante pe care le dețin (de exemplu, certificatul de naștere, evidențele școlare) ⁽¹¹⁸⁾, detalii privind motivele pentru care au părăsit țara de origine, locul unde se află membrii familiei lor și parcursul migrației lor.

Copilul beneficiază de anumite drepturi în această etapă și/sau pe parcursul întregii proceduri, de exemplu:

- dreptul de a beneficia de sprijinul unui tutore, al părinților sau al unui membru al familiei;
- dreptul la unitatea familiei ⁽¹¹⁹⁾, care poate determina demararea procedurii de regăsire a familiei în această etapă;
- dreptul de a fi asistat de un interpret de genul pe care îl preferă, dacă este posibil ⁽¹²⁰⁾.

În plus, solicitanții (inclusiv copiii) trebuie să aibă posibilitatea de a comunica cu UNHCR sau cu alte organizații care oferă consiliere juridică sau psihologică ⁽¹²¹⁾. În plus, copiii ar trebui să aibă acces la asistență juridică pentru a-și putea exprima revendicările în mod eficient ⁽¹²²⁾.

Colectarea datelor în timpul înregistrării și al cazării trebuie să respecte viața privată și demnitatea copilului. Informațiile trebuie stocate în condiții de siguranță și partajate numai cu entitățile relevante, în conformitate cu legislația UE privind protecția datelor.

În etapa de înregistrare a cererii, autoritățile competente trebuie să identifice și să înregistreze orice indicii inițiale conform cărora solicitantul ar putea avea nevoie de garanții procedurale speciale ⁽¹²³⁾. Această identificare inițială trebuie să se bazeze pe semne vizibile, pe declarațiile sau comportamentul solicitantului sau pe orice documente relevante și, în cazul minorilor, pe declarațiile părinților, ale adulților responsabili sau ale tutorilor. Orice astfel de indicii trebuie incluse în dosarul solicitantului și puse la dispoziția autorității decizionale. **Evaluarea** poate fi continuată după depunerea cererii și trebuie finalizată **cât mai curând posibil, în termen de 30 de zile**. Această evaluare are ca scop identificarea nevoilor imediate, cum ar fi îngrijirea medicală sau sprijinul psihosocial, precum și a riscurilor de exploatare. Dacă există indicii ale traficului de persoane, ale abuzului sau ale neglijării, autoritățile trebuie să îndrume imediat copilul către mecanismele de protecție adecvate. În plus, evaluarea trebuie revizuită în cazul în care intervin schimbări în situația solicitantului sau atunci când devine evidentă necesitatea unor garanții procedurale speciale ⁽¹²⁴⁾.

⁽¹¹⁸⁾ Articolul 27 și articolul 28 alineatul (6) din RPA.

⁽¹¹⁹⁾ Articolul 23 alineatul (4) litera (a) din AMMR.

⁽¹²⁰⁾ Articolul 13 alineatul (7) din RPA.

⁽¹²¹⁾ Articolul 8 alineatul (4) din RPA.

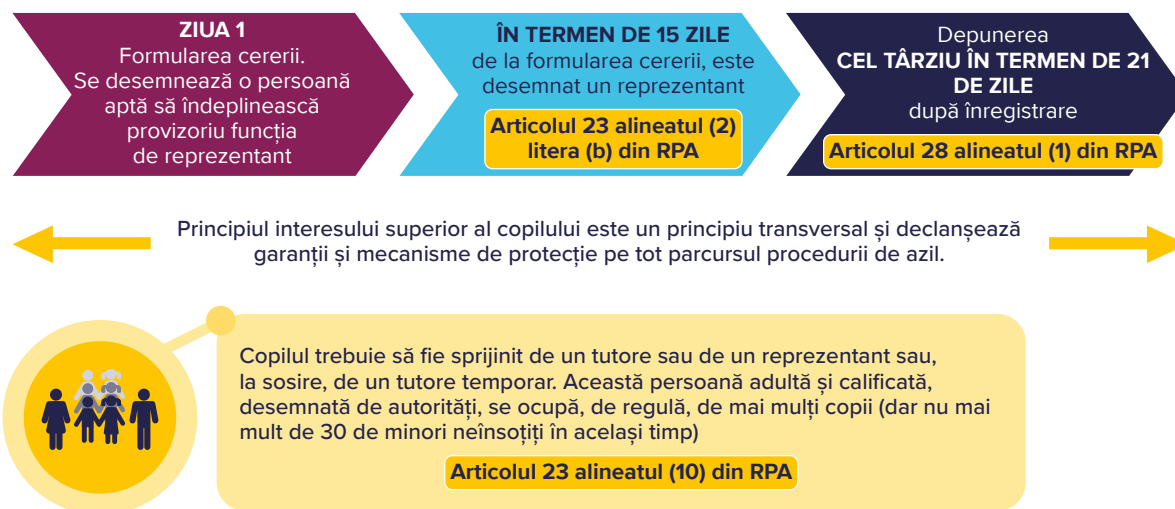
⁽¹²²⁾ Articolele 15, 16, 17 și 18 din RPA.

⁽¹²³⁾ Articolul 20 alineatul (2) din RPA.

⁽¹²⁴⁾ Articolul 20 alineatul (3) din RPA.

Figura 4. Termene importante pentru copiii aflați în procedura regulate de azil

Sursa: EUAA

Când **depun o cerere de azil**, copiii trebuie să beneficieze de sprijin cuprinzător pentru a se asigura **participarea lor semnificativă**. Depunerea încheie etapa de acces la procedura de azil. În această etapă, nu ar trebui să se aștepte ca copiii să ofere o descriere completă sau detaliată a cererii lor de azil și nici nu ar trebui să fie sancționați pentru că nu sunt în măsură să facă acest lucru. În special, este posibil ca copiii să nu fie încă pregătiți să vorbească despre experiențe delicate sau traumatizante. Prin urmare, colectarea informațiilor în etapa de depunere a cererii ar trebui să se limiteze la ceea ce este necesar pentru formalizarea cererii, cu mențiunea că detalii suplimentare pot fi furnizate în etapele ulterioare ale procedurii.

Examinarea cererii este următoarea etapă a procedurii de azil. Însă, este important **să se individualizeze durata procedurii**, fie acordând prioritate cererii copilului ⁽¹²⁵⁾, fie prelungind o perioadă de repaus și de recuperare înainte de a stabili data interviului, dacă acest lucru este în interesul superior al copilului. Situația personală a copilului ar trebui să fie factorul determinant în luarea unei decizii cu privire la modul de acțiune.

Roluri și responsabilități pentru asigurarea ISC

Responsabilitățile ofițerului de decizie

- Să dețină **cunoștințele necesare** privind drepturile și nevoile speciale ale copiilor, precum și să acționeze într-un mod adaptat copiilor și contextului ⁽¹²⁶⁾.
- Asigurarea garanțiilor procedurale (de exemplu, dreptul de ședere, desemnarea unui tutore, accesul la consiliere juridică, reprezentarea juridică, primirea).
- Asigurarea furnizării de informații juridice și procedurale către copil care să-i permită să înțeleagă procedura de azil,

⁽¹²⁵⁾ Articolul 34 alineatul (5) litera (b) din RPA.

⁽¹²⁶⁾ Articolul 22 alineatul (3) din RPA.

- Luarea în considerare a identificării și a reîntregirii familiei în temeiul Regulamentului privind gestionarea azilului și a migrației (AMMR), dacă este cazul,
- Identificarea garanțiilor procedurale speciale, după caz.
- Asigurarea menținerii un contact activ între tutore și copil și a furnizării de sprijin și asistență de către acesta, inclusiv în timpul interviului personal, dacă este necesar.

Responsabilitățile tutorelui

- Să asigure copilului accesul la condiții adecvate de primire, inclusiv la educație, îngrijire medicală și servicii de sprijin.
- Să ofere sprijin atât în etapa de pregătire a interviului, cât și pe parcursul acestuia, clarificând întrebările și asigurându-se că copilul se simte în siguranță și înțeles.
- Să sprijine regăsirea familiei când acest lucru este în concordanță cu interesul superior și cu siguranța copilului,
- Reprezentarea sau asistarea copilului în cazurile în care statutul său de refugiat sau a celui conferit prin protecție subsidiară este revizuit sau retras, asigurând continuitatea între procedurile anterioare și cele viitoare și servind, în același timp, drept punct de referință stabil pentru copil.
- Pentru a asigura echitatea și transparența, **să susțină furnizarea de explicații adaptate vârstei** cu privire la procedura de azil, inclusiv scopul interviului și la ce se pot aștepta solicitanții.
- **Să sprijine copilul să beneficieze de consiliere juridică, asistență și reprezentare juridică gratuite, precum și de îndrumare procedurală**, asigurându-se totodată că interesul superior al copilului este protejat.

Pentru mai multe informații și sfaturi practice privind desfășurarea unui interviu cu copiii, vezi [Anexa I – Interviu personal cu un copil pentru azil](#).

Exemple – Aplicarea ISC în timpul înregistrării și depunerii

Exemplul 1 – Protecția datelor și respectarea demnității în timpul înregistrării

Un băiat neînsoțit, în vârstă de 16 ani, depune o cerere de azil. În timpul înregistrării, autoritățile observă că copilul are mai multe cicatrici identice pe antebrațe și pe partea inferioară a picioarelor și pare ezitant atunci când i se pun întrebări generale despre călătoria sa și despre condițiile actuale de viață.

- **Tutorele** intervine pentru a explica că, în acest moment, copilul nu este pregătit să discute despre experiențele traumatiche.
- **Autoritățile de înregistrare** limitează întrebările pentru a se asigura că copilul se simte în siguranță și colectează doar informațiile strict necesare pentru formalizarea cererii.
- **Copilul** este asigurat că i se vor oferi explicații detaliate mai târziu, în cadrul interviului personal.

- **Autoritatea de primire/responsabilul de caz** sunt alertați și informați cu privire la o eventuală nevoie de sprijin psihosocial în urma depunerii cererii.
- Se adaugă note în dosar pentru a asigura o abordare bazată pe cunoașterea traumelor în etapele ulterioare.
- **Copilul** este informat cu privire la motivul pentru care sunt colectate documente, amprente digitale și informații cu caracter personal și cu privire la modul în care acestea vor fi utilizate.
- Datele cu caracter personal sunt înregistrate în condiții de siguranță și sunt comunicate numai autorităților competente. Autoritățile rămân atente la eventualele vulnerabilități intersecționale, la prejudiciile bazate pe gen, precum și la orientarea sexuală, identitatea sau expresia de gen și caracteristicile sexuale (SOGIESC) și se asigură că întrebările și colectarea datelor sunt tratate cu o sensibilitate sporită și în condiții de confidențialitate.
- **Tutorele** se asigură că minorul înțelege dreptul său la viață privată și la demnitate, precum și drepturile care îi revin în temeiul normelor privind protecția datelor.

Aplicarea ISC: respectarea demnității și a vieții private a copilului, asigurând în același timp colectarea legală și proporțională a datelor.

Exemplul 2 – Perioada de odihnă și de recuperare înainte de interviul personal

Un băiat neînsoțit, în vârstă de 17 ani, își depune cererea de azil la scurt timp după sosire, dar dă semne de oboseală extremă în urma unei călătorii lungi și periculoase.

- În timpul cazării, **copilul și tutorele** informează autoritățile că copilul nu a dormit bine de câteva zile.
- **Autoritatea de primire/coordonatorul de caz** este informat și a acordat prioritate întâlnirii cu copilul pentru a-i evalua nevoile și pentru a stabili sprijinul adecvat și măsurile ulterioare.
- Depunerea cererii este **finalizată** pentru a asigura accesul la drepturi și la condițiile de primire.
- **Ofițerul de decizie** este informat și, pe baza constatărilor evaluatorului vulnerabilităților, decide că programarea imediată a interviului personal ar afecta negativ capacitatea copilului de a participa. Înainte de a stabili data interviului, se acordă o perioadă de **odihnă și recuperare**.
- **Copilul este informat**, într-o manieră adecvată vârstei, cu privire la următoarele etape și la calendarul preconizat.

Aplicarea ISC: pentru a se asigura că copilul poate participa în mod efectiv la procedura de azil și că examinarea cererii este echitabilă și ține seama de nevoile copilului.

Exemplul 3 – Garanții în caz de risc de dispariție după depunere

Un băiat neînsoțit, în vârstă de 15 ani, depune o cerere de azil, dar menționează că cunoștințele îl îndeamnă să părăsească centrul de primire.

- **Autoritățile de depunere** documentează riscul de dispariție a copilului.

- **Serviciile de protecție a copilului, autoritățile de primire, coordonatorul de caz și tutorele** sunt anunțați imediat.
- **Modalitățile de primire** sunt adaptate pentru a asigura o supraveghere și un sprijin mai strânse.
- Copilul este informat cu privire la **riscurile și consecințele părăsirii instituției/sistemului**, precum și cu privire la măsurile de protecție disponibile.
- **Se iau măsuri de urmărire** pentru a monitoriza situația copilului.

Aplicarea ISC: prevenirea dispariției și protejarea copilului de potențiale exploatare sau vătămări după depunerea cererii.

Publicații EUAA conexe

- *Practical guide on the registration and lodging of applications for international protection* (Ghid practic privind înregistrarea și depunerea cererilor de protecție internațională), decembrie 2025 <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-registration-lodging>.
- *Practical Guide on the Asylum Border Procedure* (Ghid practic privind procedura de azil la frontieră), martie 2026, <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-asylum-border-procedure>.
- *Practical Guide on Age Assessment* (Ghid practic privind evaluarea vârstei), noiembrie 2025, <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0>.
- *Guidelines on Alternatives to Detention* (Ghid privind alternativele la luarea în custodie publică), decembrie 2024, <https://www.euaa.europa.eu/publications/guidelines-alternatives-detention>.
- *Practical Guide on the Accelerated Examination Procedure* (Ghid practic privind procedura accelerată de examinare), 2026, <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-accelerated-examination-procedure>.
- EUAA-Frontex, *Toolkit on Access to the asylum procedure* (Set de instrumente privind accesul la procedura de azil), martie 2026, <https://www.euaa.europa.eu/practical-tools-first-contact-officials-access-asylum-procedure>.

Instrumente EUAA conexe

- **Instrumentul IPSN:** o soluție online interactivă cu ajutorul căreia utilizatorul poate să identifice eventuale nevoi speciale în contextul procedurii de azil și al primirii.
- **Instrumentul SNVA:** a fost conceput pentru a sprijini autoritățile statelor membre în procesul de evaluare a nevoilor speciale ale persoanelor aflate într-o situație de vulnerabilitate.

Lecturi suplimentare privind tutela

- EGN, *Standarde de tutelă*, 2021, <https://www.egnetwork.eu/news-item/egn-standards-for-guardianship-translated/>.
- FRA, *Sistemele de tutelă pentru copiii lipsiți de îngrijire părintească în Uniunea Europeană – Rezumat*, 2018, <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/guardianship-systems-children-deprived-parental-care-european-union-summary>.
- FRA, *Serviciile de tutelă destinate copiilor lipsiți de îngrijire părintească*, 2014, <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care>.
- FRA, *Guardianship for unaccompanied children - A manual for trainers of guardians* (Tutela pentru copiii neînsoțiți – manual pentru formatorii tutorilor), 2023, <https://fra.europa.eu/en/publication/2023/guardianship-unaccompanied-children-trainers-manual>.

4.1.3. Interviu personal și examinarea cererii

După ce este încheiată înregistrarea cererii de protecție internațională, autoritățile trec la examinarea cererii. Scopul acestei etape este de a stabili dacă solicitantul îndeplinește condițiile pentru acordarea protecției internaționale, mai exact, indiferent că este vorba de statutul de refugiat sau de protecția subsidiară. În temeiul RPA, examinarea trebuie încheiată cât mai curând posibil, în general în termen de șase luni de la depunerea cererii sau de la transferul solicitantului către statul membru responsabil ⁽¹²⁷⁾. Etapa de examinare constă în pași esențiali, și anume în interviuri individuale, luarea deciziilor și notificarea.

În cazul copiilor, această etapă trebuie să includă o analiză aprofundată a situației lor personale. Acest demers trebuie realizat într-un mod adaptat copilului și corespunzător vârstei sale, pentru a obține informații detaliate cu privire la **nevoile de protecție ale copilului**.

Pentru interviurile individuale trebuie să fie pus la dispoziție un **interpret**, pentru a asigura o comunicare clară și precisă între candidat și persoana care efectuează interviul.

Statele membre ar trebui să acorde prioritate interpreților **și/sau mediatorilor culturali care au urmat o formare specializată**, inclusiv în ceea ce privește lucrul cu copiii, procedurile, conceptele și terminologia din domeniul protecției internaționale ⁽¹²⁸⁾. Comunicarea trebuie să se desfășoare în limba preferată de copil și trebuie asigurată participarea sa semnificativă, susținută de tutore ⁽¹²⁹⁾.

Copilul are dreptul de **a-și exprima opiniile și părerile**, fie personal, fie prin intermediul tutorelui său. Toate interviurile cu copilul trebuie să se desfășoare întotdeauna într-un mediu sigur, confidențial, confortabil și prietenos pentru copii, adecvat pentru câștigarea încrederii

⁽¹²⁷⁾ Articolul 35 alineatul (4) din RPA.

⁽¹²⁸⁾ Articolul 13 alineatul (5) din RPA, cu trimitere la articolul 8 alineatul (4) litera (m) din Regulamentul de instituire a EUAA: Regulamentul (UE) 2021/2303, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj>.

⁽¹²⁹⁾ Articolul 13 alineatul (5) din RPA.

copilului. Opiniile exprimate de copil trebuie luate în considerare în mod corespunzător și trebuie să li se acorde o importanță adecvată, în funcție de vârstă, maturitatea și situația personală a acestuia.

Copilului ar trebui să i se ofere posibilitatea unui **interviu personal**, cu excepția cazului în care acest lucru nu este în interesul său superior. În acest din urmă caz, autoritatea competentă va trebui să-și justifice decizia ⁽¹³⁰⁾. Când este interviuat un copil, trebuie să fie prezent adultul responsabil pentru el sau tutorele, precum și consilierul său juridic, dacă este cazul.

În cazul copiilor însoțiți, desfășurarea unui interviu individual fără prezența adultului responsabil ar trebui să aibă loc numai în cazul în care se stabilește că acest lucru este în interesul superior al copilului, pe baza unor motive întemeiate. În astfel de cazuri, autoritatea de decizie trebuie să asigure asistența unei persoane care dispune de competențele și expertiza necesare ⁽¹³¹⁾.

Interviul pentru azil este o **etapă critică** în evaluarea cererii de protecție internațională a copilului. **Garanțiile procedurale** ⁽¹³²⁾ aplicabile interviului de azil includ asigurarea unui mediu de interviu adecvat copiilor și favorabil, care să le permită acestora să se exprime liber și să comunice într-o limbă în care se simt în largul lor și în care pot fi înțeleși corespunzător. Într-adevăr, în cadrul garanțiilor procedurale aplicabile interviului pentru azil, ar trebui aplicate tehnici de interviu adaptate copiilor. Înainte de a începe oficial interviul, interviuatorii ar trebui să creeze o atmosferă primitoare și încurajatoare, de exemplu punând întrebări simple de pregătire, cum ar fi dacă copilul are nevoie de apă, cum se simte sau dacă are vreo întrebare înainte de începerea interviului. Acest lucru contribuie la consolidarea încrederii și la stabilirea unei relații de bază.

Având în vedere că copiii mai mici pot să nu dispună de vocabularul sau de capacitatea cognitivă necesare pentru a-și exprima temerile și experiențele în același mod ca adulții, interviurile ar trebui să se desfășoare folosind un limbaj clar, simplificat și adaptat vârstei copiilor. Nivelul de maturitate al unui copil influențează modul în care procesează informațiile și își exprimă gândurile; prin urmare, cei care desfășoară interviul trebuie să-și adapteze întrebările pentru a se asigura că copilul înțelege scopul interviului și se simte în largul său atunci când răspunde.

Întrebările deschise trebuie utilizate ori de câte ori este posibil, permițând copilului să-și povestească experiențele cu propriile cuvinte, iar clarificările trebuie solicitate numai dacă este necesar.

În timpul interviului, trebuie să se acorde atenție oricăror puncte vulnerabile care ar putea îngreuna capacitatea copilului de a vorbi despre ceea ce i s-a întâmplat sau despre ceea ce se teme că s-ar putea întâmpla, având în vedere interesul superior al copilului. De asemenea, copilul ar putea întâmpina dificultăți specifice în a dezvălui informații sensibile, chiar dacă a fost pregătit pentru interviu și a fost informat cu privire la drepturile sale. Prin urmare,

⁽¹³⁰⁾ Articolul 22 alineatul (3) din RPA.

⁽¹³¹⁾ Articolul 22 alineatul (4) din RPA.

⁽¹³²⁾ Articolele 22 și 23 din RPA.

responsabilii ar trebui să rămână atenți la orice indicii privind motivele de azil și să le acorde o atenție sporită în timpul interviului. Copilului trebuie să i se ofere **posibilitatea de a confirma** informațiile culese în timpul procedurii de azil, iar acest lucru trebuie documentat în dosarul său ⁽¹³³⁾.

Procesul decizional trebuie să se bazeze pe o evaluare a tuturor dovezilor relevante disponibile și **să fie ghidat de principiul ISC**. Deciziile trebuie comunicate în mod clar și într-un mod pe care copilul îl poate înțelege.

Notificarea deciziei trebuie făcută în scris și comunicată solicitantului cât mai curând posibil, în conformitate cu legislația națională. Având în vedere că notificarea nu are loc întotdeauna în prezența tutorelui sau a reprezentantului legal, tutorii și reprezentanții legali ar trebui să fie informați fără întârziere, astfel încât să-i poată explica copilului conținutul și implicațiile deciziei într-un mod adecvat vârstei și adaptat copiilor, precum și să-i ofere sprijinul necesar. **Motivele** care stau la baza deciziei trebuie, de asemenea, să fie explicate în scris, asigurându-se că copilul poate înțelege cum și de ce a fost luată decizia.

Aplicarea procedurilor de admisibilitate în funcție de nevoile copilului în prima țară de azil, în prima țară terță sigură și în alternativa de protecție în interiorul țării de origine

În temeiul RPA, conceptele de „primă țară de azil” și „țară terță sigură” le permit statelor membre să examineze **admisibilitatea** unei cereri de protecție internațională și, eventual, să redirecționeze un solicitant către o țară din afara UE, cu condiția îndeplinirii unor condiții juridice specifice.

Principiul primei țări de azil se aplică atunci când unui solicitant de azil i s-a acordat deja protecție într-o altă țară sau beneficiază în alt mod de protecție suficientă în acea țară și poate fi readmis fără a fi expus la persecuție, *refoulement* sau la un prejudiciu grav ⁽¹³⁴⁾.

Conceptul de „țară terță sigură” ⁽¹³⁵⁾ se aplică atunci când un solicitant de azil ar putea rămâne în siguranță într-o țară din afara UE sau s-ar putea întoarce în aceasta, țară care garantează respectarea standardelor internaționale de protecție a refugiaților, inclusiv accesul la proceduri echitabile de azil și la o protecție efectivă.

În cazul copiilor neînsoțiți, aceste concepte pot fi aplicate numai dacă sunt conforme cu interesul lor superior, iar țara de primire oferă asigurări de acordare a unei protecții și îngrijiri eficiente. Aceasta înseamnă asigurarea siguranței, a dreptului de ședere pe teritoriu, a accesului la mijloace de subsistență pentru menținerea unui nivel de trai adecvat, a accesului la servicii medicale și la educație, precum și a unei protecții efective până la găsirea unei soluții durabile ⁽¹³⁶⁾. În cazul unei astfel de decizii, autoritățile trebuie să efectueze un EIS temeinic înainte de punerea în aplicare a transferului, ajungând la concluzia că acesta nu ar avea într-adevăr un impact negativ asupra stării de bine

⁽¹³³⁾ În cazul în care copilul refuză, se înregistrează o notă în acest sens, articolul 8 alineatul (2) din RPA.

⁽¹³⁴⁾ Articolul 58 din RPA.

⁽¹³⁵⁾ Articolul 59 din RPA.

⁽¹³⁶⁾ Articolul 58 alineatul (3) și articolul 59 alineatul (6) din RPA.

a copilului și asigurând respectarea interesului său superior. ISC ar trebui să stea întotdeauna la baza deciziei.

Aplicarea alternativei de protecție în interiorul țării de origine

La evaluarea aplicabilității alternativei de protecție în interiorul țării de origine ⁽¹³⁷⁾, trebuie să se acorde o atenție deosebită **ISCI**, în special în cazurile în care sunt implicați copii neînsoțiți. În conformitate cu RPA, în afară de evaluarea periodică pentru alternativa de protecție în interiorul țării de origine, aceasta implică o evaluare suplimentară cuprinzătoare pentru a stabili dacă în zona de relocare propusă sunt disponibile regimuri de îngrijire și de custodie sustenabile și adecvate. Pe lângă siguranță și admisibilitatea juridică, evaluarea trebuie să țină seama de vârsta, maturitatea și starea de bine a copilului, de accesul său la servicii esențiale, precum îngrijirea medicală și educația, precum și de un nivel de trai adecvat dezvoltării sale.

ISC trebuie să fie un considerent primordial când se stabilește dacă o alternativă de protecție în interiorul țării de origine este o opțiune viabilă și legală pentru copil.

Comunicarea deciziilor într-un mod care ține seama de nevoile copilului și accesul la o cale de atac

Atunci când **se comunică o decizie unui copil**, este important:

- să se asigure **prezența unui tutore** sau a unui adult de încredere;
- să se asigure accesul la asistență juridică gratuită și la reprezentare juridică, pentru a garanta o cale de atac eficientă;
- să se ofere acces la **sprijin psihosocial** ⁽¹³⁸⁾ și la **consiliere juridică** pentru a explica fondul deciziei, implicațiile sale și etapele următoare disponibile (cum ar fi calea de atac, dar și informații despre returnare și modul în care se poate acorda sprijin în ambele etape);
- să se ofere **sprijin adaptat copiilor și adecvat vârstei**, acordând o atenție deosebită stării de bine emoționale a copilului și nevoilor sale în continuă evoluție pe tot parcursul procesului de recurs.

Procesul de recurs trebuie desfășurat ținând seama de ISC ca aspect primordial, asigurând accesul în timp util la consiliere și asistență juridică gratuită și posibilitatea prezentării de noi probe de către copii în sprijinul cazului lor ⁽¹³⁹⁾.

⁽¹³⁷⁾ Articolul 8 din RCPI.

⁽¹³⁸⁾ De asemenea, după acordarea protecției internaționale, se recomandă acordarea unui sprijin psihosocial. Emoțiile generate de obținerea unui statut juridic pot fi copleșitoare chiar și atunci când se primește o decizie favorabilă. Copilul ar putea să-și dea seama că beneficiază acum de protecție, dar s-ar putea să nu poată să se întoarcă în țara sa de origine pentru moment.

⁽¹³⁹⁾ Articolul 17 din RPA.

Exemple – Aplicarea ISC în timpul interviului pentru azil

Exemplul 1 – Incoerențe legate de traume

Un băiat de 17 ani, fără însoțitor, oferă în cadrul interviului o relatare care diferă în anumite detalii de informațiile înregistrate anterior.

- **Ofițerul de decizie** identifică faptul că inconsecvențele se referă la datele și succesiunea evenimentelor traumatizante.
- **Copilul** nu este abordat într-un mod acuzator.
- **Tutorele** explică faptul că copilul a suferit un stres prelungit și o traumă.
- **Autoritatea decizională** ia în considerare, la evaluarea credibilității, vârsta, maturitatea și lacunele de memorie legate de traumele copilului.
- Examinarea se concentrează asupra elementelor esențiale ale cererii de protecție.

Aplicarea ISC: prevenirea evaluărilor incorecte ale credibilității și asigurarea unei evaluări a probelor care să țină seama de nevoile copilului.

Exemplul 2 – Interviu efectuat în prezența unui prieten de încredere sau a unei terțe părți de încredere, la cererea copilului

Un minor neînsoțit, în vârstă de 16 ani, solicită ca un prieten apropiat, care a sosit în același grup și este cazat în același centru de primire, să fie prezent în timpul interviului personal privind cererea de azil, pentru a se simți mai în siguranță și mai puțin anxios.

- **Ofițerul de decizie și tutorele** evaluează cererea și stabilesc că prezența prietenului sprijină starea de bine emoțională a copilului și nu subminează confidențialitatea sau integritatea interviului. Se iau în considerare și riscurile legate de siguranță.
- **Copilului** i se comunică faptul că prietenul său poate fi prezent pentru a-i oferi sprijin, dar nu va răspunde la întrebări în numele copilului.
- **Consimțământul** este consemnat în dosar, iar rolurile tuturor persoanelor prezente îi sunt explicate clar copilului înainte de începerea interviului.
- Interviuul se desfășoară într-un cadru adaptat copiilor, în prezența tutorelui, iar, după caz, se acordă pauze.
- **Ofițerul de decizie** este atent la confortul copilului și întrerupe interviul dacă apar semne de suferință.

Aplicarea ISC: respectarea opiniilor exprimate ale copilului și sprijinirea siguranței emoționale în timpul interviului, protejând în același timp echitatea și integritatea procedurii de azil. Această practică nu este prevăzută de RPA, dar poate fi aplicată de la caz la caz, la discreția autorității, în cazul în care servește interesului superior al copilului. Acest lucru este valabil și pentru un terț de încredere, de exemplu un responsabil cu primirea, un ofițer de decizie, un asistent social sau un reprezentant al unei organizații neguvernamentale.

4.1.4. Exercițarea unei căi de atac împotriva unei decizii negative

Având în vedere impactul emoțional potențial semnificativ pe care îl poate avea o decizie de respingere asupra unui copil, pe lângă aspectele procedurale legate de **dreptul de a face apel**, se recomandă instituirea unor sisteme de sprijin adecvate pentru a ajuta copilul să înțeleagă și să facă față acestei decizii negative. Un solicitant minor, la fel ca adulții, are dreptul de a ataca o decizie de acordare a protecției subsidiare (întrucât aceasta constituie o respingere a statutului de refugiat) și orice decizie negativă sau de returnare pronunțată în primă instanță ⁽¹⁴⁰⁾, inclusiv:

- **respingeri**, în cazul în care autoritatea competentă nu găsește în relatarea copilului motive substanțiale pentru acordarea statutului de refugiat sau a protecției subsidiare;
- **deciziile de excludere**, care se iau în cazul în care autoritățile concluzionează că un minor – care a atins vârsta minimă de răspundere penală – a comis fapte precum crime de război sau infracțiuni grave de natură nepolitică ⁽¹⁴¹⁾ în afara țării de azil sau reprezintă un pericol pentru comunitate sau pentru securitatea națională în cazul protecției subsidiare;
- **decizii de inadmisibilitate**, în cazul în care cererile sunt considerate inadmisibile în temeiul criteriilor specifice stabilite în RPA ⁽¹⁴²⁾.

Calea de atac efectivă trebuie să se facă sub forma unui apel în fața unei instanțe judecătorești sau a unui tribunal. Căile de atac trebuie depuse în termene rezonabile, astfel cum sunt definite de legislația națională, iar decizia trebuie să conțină instrucțiuni clare, în scris, privind modul de inițiere a procedurii de apel. Căile de atac trebuie să permită o reexaminare cuprinzătoare atât a faptelor, cât și a aspectelor de drept, inclusiv a necesității solicitantului de a beneficia de protecție internațională.

Regula generală în cadrul **procedurii de azil la frontieră** este că **deciziile negative** privind cererile de azil **nu au în mod automat efect suspensiv**. Aceasta înseamnă că, în majoritatea cazurilor, un solicitant poate fi expulzat sau transferat din statul membru chiar și pe durata procedurii de recurs, cu excepția cazului în care acesta solicită în mod expres suspendarea expulzării sau a transferului în cadrul procedurii de recurs.

Garanțiile prezentate în RPA impun ca, pentru a asigura eficiența căii de atac, solicitantul să aibă acces la evidențe detaliate ale interviurilor individuale și ale deciziilor scrise în materie de azil. Factorii de decizie ar trebui să se bazeze pe o evaluare temeinică a declarațiilor solicitantului (copil), a documentelor justificative, a informațiilor privind țara de origine și a oricăror rapoarte de specialitate disponibile.

⁽¹⁴⁰⁾ Articolul 67 din RPA.

⁽¹⁴¹⁾ Articolele 12 și 17 din RCPI.

⁽¹⁴²⁾ Articolul 38 din RPA.

Proceduri de recurs la frontieră

Copil neînsoțit în cadrul procedurii la frontieră

În **circumstanțele excepționale** în care copiii neînsoțiți pot fi supuși procedurii la frontieră, **ei sunt scutiți** de la regula generală privind efectul suspensiv neautomat al deciziilor negative. Prin urmare, o decizie negativă privind cererea sa **poartă în mod automat un efect suspensiv**, ceea ce înseamnă că îndepărtarea sau transferul nu poate avea loc până când nu se ia o decizie cu privire la calea de atac ⁽¹⁴³⁾.

Astfel se garantează că **un copil nu poate fi îndepărtat sau transferat** din statul membru până la finalizarea procedurii de apel, oferind o garanție esențială pentru protejarea drepturilor sale și pentru a asigura că orice decizie este în conformitate cu interesul său superior.

Audierea aferentă căii de atac

Audierile aferente căilor de atac trebuie să fie adaptate nevoilor copilului și să acorde prioritate dreptului său de a fi ascultat. Statele membre trebuie să se asigure că asistența juridică și reprezentarea gratuite sunt disponibile la cerere în cursul procedurii căii de atac, astfel cum se prevede în RPA. În plus, decizia de a introduce o cale de atac trebuie comunicată copilului într-un mod adaptat vârstei sale, cu implicarea tutorelui sau a reprezentantului său legal. **Notificarea privind decizia de apel** trebuie furnizată într-o limbă pe care copilul o înțelege sau pe care se poate presupune în mod rezonabil că o va înțelege.

Garanții specifice copilului în etapa căii de atac

Persoanele care oferă asistență juridică copilului, în colaborare cu tutorele, ar trebui să se asigure că sunt respectate următoarele cerințe.

- Se evaluează orice **risc de** îndepărtare în perioada în care calea de atac este în curs, inclusiv dacă respectiva cale de atac are efect suspensiv automat.
- În cazul în care se identifică riscuri, sunt instituite măsuri de protecție adecvate, inclusiv solicitarea de măsuri de protecție temporară sau **suspendarea expulzării**, dacă este necesar.
- Copilul a primit, prin intermediul site-ului, **informații adaptate copiilor**, într-o manieră adecvată vârstei, maturității și nivelului său de înțelegere.
- Copilul a avut ocazia să **se consulte cu un consilier juridic**, precum și cu tutorele și reprezentantul legal/consilierul juridic al acestuia.
- Copilul a fost informat în mod corespunzător cu privire la decizia negativă, la motivele sale și la **căile de atac și opțiunile disponibile**, inclusiv cu privire la măsurile de protecție, după caz.

⁽¹⁴³⁾ Articolul 68 alineatul (3) litera (a) punctul (ii) și articolul 68 alineatul (3) literele (a) și (b) din RPA.

- Copilul are acces la **sprijin psihosocial** pe tot parcursul procedurii.
- Orice vulnerabilități noi sau nevoi speciale identificate în etapa de apel sunt documentate și soluționate, inclusiv prin **actualizarea formularului EIS și a dosarului cazului**, iar măsurile de urmărire sunt luate pentru a adapta procedura de apel în consecință.
- În cazul în care recursul nu are succes, **se analizează căi juridice alternative** (cum ar fi permisele de ședere din motive umanitare sau opțiunile de relocare).
- În cazul în care recursul este admis, copilul este îndrumat către **o evaluare corespunzătoare a interesului superior al copilului** și pentru a beneficia de sprijin pe termen lung în materie de primire, protecție și integrare.

ISC trebuie să rămână principiul călăuzitor pe tot parcursul etapei de apel, asigurându-se că procesul este echitabil, transparent și în conformitate cu standardele juridice internaționale și ale UE ⁽¹⁴⁴⁾.

Exemple – Aplicarea ISC în cadrul unei căi de atac

Exemplul 1 – Asistență adaptată nevoilor copiilor în cadrul căii de atac împotriva unei decizii negative

Un copil neînsoțit în vârstă de 15 ani primește o decizie negativă în primă instanță cu privire la cererea de azil și devine vizibil supărat, exprimându-și teama de a fi returnat.

- Decizia este comunicată în prezența **tutorelui**, care explică rezultatul folosind un limbaj simplu și adecvat vârstei.
- **Copilului** i se comunică în mod clar că are dreptul de a introduce o cale de atac și că nu poate fi returnat pe durata examinării acesteia.
- **Se asigură imediat asistență juridică gratuită** pentru a analiza decizia și a pregăti recursul în termenele prevăzute de lege.
- **Tutorele și consilierul juridic** explică pas cu pas procesul căii de atac, inclusiv ce informații pot fi adăugate și care sunt rezultatele posibile.
- **Copilului** i se oferă posibilitatea de a-și exprima opiniile și de a furniza informații sau dovezi suplimentare care nu au fost luate în considerare anterior.
- Se oferă servicii de sprijin psihosocial pentru a aborda anxietatea și frica copilului în urma deciziei negative.
- **Măsurile de primire** sunt revizuite pentru a asigura continuitatea îngrijirii, stabilitatea și accesul la educație pe durata procedurii de apel.

⁽¹⁴⁴⁾ Trebuie garantat dreptul la un proces echitabil și public, astfel cum este prevăzut la articolul 47 din Carta UE și la articolul 6 din *Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a Consiliului Europei, astfel cum a fost modificată prin protocoalele nr. 11 și 14*, 4 noiembrie 1950, ETS 5, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3b04.html>.

Aplicarea ISC: asigurarea caracterului real și accesibil al dreptului copilului la o cale de atac eficientă, protejând în același timp starea de bine emoțională, echitatea procedurală și continuitatea protecției pe durata procesului de apel. Autoritatea competentă ia în considerare vârsta copilului, gradul său de maturitate și lacunele de memorie legate de traumă atunci când evaluează credibilitatea.

Exemplul 2 – Prioritatea căii de atac este determinată de riscul de vătămare gravă la returnare

O fetiță de 12 ani primește, împreună cu părinții ei, o decizie negativă privind cererea de azil. În momentul comunicării deciziei, copilul îi mărturisește responsabilului că se teme că, în cazul în care ar fi returnat, ar putea fi supus unor practici tradiționale dăunătoare, inclusiv unor practici care ar putea implica membri ai familiei.

- Autoritatea competentă **începe ancheta**, întrucât există indicii că părinții ar putea fi implicați în situația respectivă sau ar putea fi incapabili să prevină pericolul invocat; **serviciile pentru protecția copilului sunt informate** și se iau măsurile de protecție adecvate pentru a asigura protecția independentă a copilului.
- După ce se strâng aceste elemente, se numește un tutore, iar custodia legală este suspendată.
- **Autoritatea competentă și tutorele** constată că minorul ar putea avea nevoi individuale de protecție care nu au fost evaluate pe deplin în primă instanță, din cauza apariției unor elemente noi specifice copilului.
- Decizia și implicațiile sale sunt explicate copilului într-un limbaj adecvat vârstei sale și, dacă este necesar, pentru a proteja dreptul copilului de a fi ascultat și pentru a-i garanta siguranța, **separat de părinți**.
- **Asistența juridică gratuită** este mobilizată imediat pentru a introduce o cale de atac în termenele prevăzute.
- Sunt prezentate noi dovezi specifice copiilor, inclusiv informații din țările de origine privind practicile care îi afectează pe copii, precum și avize ale experților.
- **Autoritatea de apel acordă prioritate** cazului, având în vedere vârsta copilului și riscul de a suferi un prejudiciu ireparabil.
- **Se oferă sprijin psihosocial** pentru a-l susține pe copil pe parcursul procedurii de apel.
- **Măsurile privind primirea și educația** sunt reevaluate în vederea protecției copilului, pentru a asigura stabilitatea pe durata procedurii de apel.

Aplicarea ISC:, asigurarea unei analize detaliate a riscurilor specifice copiilor, prevenindu-se expunerea la prejudicii grave și garantându-se o cale de atac eficientă, adaptată nevoilor individuale de protecție ale copilului.

EUAA/FRA, *Procedura de azil: Instrument practic pentru tutori*, octombrie 2023<https://www.euaa.europa.eu/publications/asylum-procedure>

Instrumentul sprijină tutorii repartizați copiilor în sarcinile și responsabilitățile lor zilnice pe tot parcursul procedurii de azil. Cuprinde o prezentare generală a procedurii de azil, în special în ceea ce privește copiii, garanțiile pentru copii și rolul tutorelui în diferitele etape ale procesului de azil. De asemenea, acoperă ce ar trebui să facă tutorele în situații neprevăzute, dacă vârsta este contestată și explică cum să garanteze o soluție durabilă pentru copil.

5. Interesul superior al copilului în cadrul gestionării migrației în contextul azilului

5.1. Un cadru comun pentru gestionarea migrației

AMMR stabilește un cadru comun pentru a determina care țară din UE+ este responsabilă de examinarea unei cereri de protecție internațională, cu **garanții procedurale consolidate pentru copii**, în special în cazul în care **se aplică criteriile legate de familie**.

Ca regulă generală, persoanele care solicită protecție internațională trebuie să își depună cererea în prima țară din UE+ în care au intrat și să rămână acolo până la luarea unei decizii privind responsabilitatea. Partea a III-a din AMMR stabilește procedura de determinare a statului membru responsabil, asigurându-se că **fiecare cerere este examinată de o singură țară UE+**, evitându-se astfel procedurile paralele sau succesive ⁽¹⁴⁵⁾.

Țara UE+ în care este înregistrată cererea este responsabilă de desfășurarea procedurii de stabilire a responsabilității, inclusiv de identificarea eventualelor legături cu alte state membre. În acest sens, AMMR prevede criteriile și mecanismele pentru determinarea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională.

În plus, AMMR stabilește un cadru comun pentru gestionarea migrației, aplicabil țărilor UE+ ⁽¹⁴⁶⁾, împreună cu un mecanism obligatoriu de solidaritate, care stabilește etapele necesare pentru a se asigura că țările UE+ beneficiază de măsurile de solidaritate necesare. Țările UE+ pot alege tipul de măsuri de solidaritate pe care sunt dispuse să le ofere, ele putând consta în relocarea solicitanților sau a beneficiarilor, contribuții financiare sau măsuri alternative de solidaritate. În cazul în care angajamentele privind relocarea nu se vor dovedi suficiente, așa-numitele „compensări ale responsabilității” – care constau în preluarea responsabilității pentru examinarea cererilor – vor constitui, de asemenea, un instrument menit să garanteze un sprijin eficient statelor membre aflate în dificultate.

5.2. Reguli clare privind determinarea statului membru responsabil

La determinarea statului membru responsabil, **trebuie examinate mai întâi criteriile legate de familie**, în conformitate cu AMMR. Aceste criterii se aplică pe baza definițiilor termenilor

⁽¹⁴⁵⁾ În conformitate cu articolul 17 din AMMR, solicitanții trebuie să fie prezenți în: (a) statul membru al primei intrări sau statul membru care a eliberat un document de ședere, până la determinarea statului membru responsabil și, după caz, până la punerea în aplicare a unei proceduri de transfer; (b) statul membru responsabil; sau (c) statul membru de relocare în urma unui transfer în temeiul articolului 67 alineatul (11) din AMMR.

⁽¹⁴⁶⁾ Danemarca și țările asociate spațiului Schengen nu au obligații în temeiul dispozițiilor referitoare la măsurile de solidaritate prevăzute în AMMR.

„membru al familiei” ⁽¹⁴⁷⁾ și „rudă” ⁽¹⁴⁸⁾, astfel cum sunt prevăzute în regulamentul respectiv. În acest ghid, trimiterea la „reîntregirea familiei” trebuie înțeleasă ca incluzând situațiile în care responsabilitatea este determinată printr-o cerere de preluare și, dacă este cazul, o notificare de reprimire – operaționalizând astfel menținerea unității familiei prin procedurile de responsabilitate relevante în conformitate cu AMMR.

În cazul copiilor însoțiți ale căror cereri sunt examinate împreună cu cele ale membrilor familiei care îi însoțesc, criteriile generale de responsabilitate se aplică integral unității familiale, întrucât cererea copilului este procesată împreună cu cea a adultului (adultilor) însoțitor(i). În cazul în care nu se identifică legături familiale ale adultului (adultilor) însoțitor(i) într-o altă țară din UE+, autoritățile de determinare evaluează celelalte criterii de responsabilitate aplicabile adultului (adultilor) însoțitor(i). Aceste criterii se aplică, de asemenea, în mod indirect copiilor însoțiți, în măsura în care cererea copilului este examinată împreună cu cea a adultului (adultilor) însoțitor(i), iar responsabilitatea este stabilită pe baza criteriilor aplicabile adultului (adultilor) însoțitor(i), ținând seama în mod corespunzător de interesul superior al copilului, inclusiv:

- deținerea unei vize sau a unui document de ședere eliberat de o țară UE+ ⁽¹⁴⁹⁾;
- deținerea unei diplome sau a unei calificări eliberate în urmă cu mai puțin de 6 ani de o instituție de învățământ dintr-o țară UE+ ⁽¹⁵⁰⁾;
- dacă persoana respectivă are nevoie de viză pentru a intra în țară ⁽¹⁵¹⁾;
- depunerea cererii într-o zonă de tranzit internațional a unui aeroport din UE+ ⁽¹⁵²⁾;
- intrarea ilegală pe teritoriul UE+ ⁽¹⁵³⁾.

⁽¹⁴⁷⁾ „membru de familie” înseamnă, în măsura în care familia exista deja înainte ca solicitantul sau membrul de familie să fi ajuns pe teritoriul statelor membre, următorii membri de familie ai solicitantului care sunt prezenți pe teritoriul unui stat membru: (a) soțul/soția solicitantului sau partenerul său necăsătorit/partenera sa necăsătorită într-o relație stabilă, atunci când dreptul sau practica statului membru în cauză le rezervă cuplurilor necăsătorite un tratament comparabil cu cel rezervat cuplurilor căsătorite, în temeiul dreptului său privind resortisanții țărilor terțe; (b) un copil minor al cuplurilor menționate la litera (a) sau al solicitantului, cu condiția ca respectivul copil să fie necăsătorit, indiferent dacă respectivul copil este născut din căsătorie sau în afara căsătoriei ori este adoptat, astfel cum sunt definite aceste noțiuni în dreptul intern; (c) atunci când solicitantul este minor și necăsătorit, tatăl, mama sau alt adult responsabil cu acesta fie în temeiul legii, fie în temeiul practicii din statul membru în care este prezent adultul; (d) atunci când beneficiarul de protecție internațională este minor și necăsătorit, tatăl, mama sau alt adult responsabil de beneficiarul respectiv fie în temeiul legii, fie în temeiul practicii din statul membru în care este prezent beneficiarul.

⁽¹⁴⁸⁾ „rudă” înseamnă sora sau fratele mamei sau tatălui solicitantului, aflați la vârstă adultă, ori bunicul sau bunica solicitantului care sunt prezenți pe teritoriul unui stat membru, indiferent dacă solicitantul este născut din căsătorie sau în afara căsătoriei ori este adoptat, astfel cum sunt definite aceste noțiuni în dreptul intern.

⁽¹⁴⁹⁾ Articolul 29 din AMMR.

⁽¹⁵⁰⁾ Articolul 30 din AMMR.

⁽¹⁵¹⁾ Articolul 31 din AMMR. Nu toate statele membre aplică aceleași cerințe în materie de vize pentru resortisanții țărilor terțe. Prin urmare, o persoană poate intra fără viză într-un stat membru, dar poate avea totuși nevoie de viză pentru a intra într-un alt stat membru.

⁽¹⁵²⁾ Articolul 32 din AMMR.

⁽¹⁵³⁾ Articolul 33 din AMMR.

Regulamentul Eurodac

Regulamentul Eurodac ⁽¹⁵⁴⁾ sprijină punerea în aplicare a AMMR prin crearea unei baze de date interoperabile în domeniul azilului și migrației. Baza de date Eurodac conține amprente digitale, imagini faciale, date de identitate și copii ale documentelor de identitate sau de călătorie ale solicitanților de protecție internațională. **Tuturor solicitanților de protecție internațională care au vârsta de 6 ani sau mai mult li se vor preleva amprente digitale odată cu colectarea datelor biometrice.**

În cazul în care țara UE+ care efectuează determinarea responsabilității consideră că, pe baza unuia dintre criteriile de mai sus, altă țară UE+ trebuie să fie responsabilă de examinarea cererii de protecție internațională a persoanei în cauză, aceasta trimite o cerere țării respective și solicită ca țara să se ocupe de examinarea cererii de protecție internațională a persoanei respective. Orice decizie de transfer trebuie să fie în conformitate cu interesul superior al copilului, care trebuie evaluat înainte de luarea deciziei. Într-adevăr, ISC trebuie să fie un element fundamental pentru statele membre în ceea ce privește toate procedurile prevăzute de prezentul regulament ⁽¹⁵⁵⁾. Dacă cererea este acceptată, persoana este transferată în țara responsabilă.

Criteriile de preluare a responsabilității enumerate mai sus **nu se aplică copiilor neînsoțiți**, întrucât AMMR stabilește norme specifice privind responsabilitatea pentru minorii neînsoțiți, care acordă prioritate legăturilor familiale și interesului superior al copilului față de criteriile legate de migrație aplicabile adulților.

În cazul copiilor neînsoțiți, se aplică numai criteriile privind responsabilitatea familială prevăzute în capitolul II din AMMR, intitulat „Criteriile de determinare a statului membru responsabil”. În conformitate cu articolul 25 alineatul (2) din AMMR, în cazul în care solicitantul este un minor neînsoțit, statul membru responsabil este statul membru în care se află legal un membru al familiei sau un frate sau o soră, cu excepția cazului în care se demonstrează că acest lucru nu ar fi în interesul superior al minorului.

În cazul în care solicitantul este un minor căsătorit al cărui soț sau a cărei soție nu este prezentă în mod legal pe teritoriul statelor membre, statul membru responsabil este acela în care se află în mod legal **tatăl, mama** sau un alt adult responsabil de minor fie în temeiul legii, fie în temeiul practicii din acel stat membru, sau **sora ori fratele** acestuia, cu excepția cazului în care s-a demonstrat că acest lucru nu este în interesul superior al copilului.

⁽¹⁵⁴⁾ Regulamentul (UE) 2024/1358 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea datelor biometrice în scopul aplicării eficace a Regulamentelor (UE) 2024/1351 și (UE) 2024/1350 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 2001/55/CE a Consiliului și al identificării resortisanților din țări terțe și a apatrizilor în situație de ședere ilegală și privind cererile de comparare cu datele Eurodac prezentate de autoritățile de aplicare a legii din statele membre și de Europol cu scopul de a asigura respectarea legii, de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/1240 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului. (JO L, 2024/1358, 22.5.2024), <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>.

⁽¹⁵⁵⁾ Articolul 23 alineatul (1) din AMMR.

În cazul în care niciun membru al familiei sau frate/soră nu se află în situație legală, AMMR permite atribuirea responsabilității statului membru în care **o rudă** se află în mod legal, cu condiția ca, în urma unei evaluări individuale, să se stabilească faptul că ruda respectivă este în măsură să aibă grijă de copilul neînsoțit și că un astfel de transfer servește interesului superior al copilului ⁽¹⁵⁶⁾.

Aceste dispoziții stabilesc o **ierarhie clară a criteriilor de responsabilitate** pentru copiii neînsoțiți, asigurându-se că unitatea familiei și ISC rămân considerente primordiale pe tot parcursul procesului de determinare.

Un copil neînsoțit care nu are membri de familie sau rude în UE+ poate **fi transferat** în prima țară de înregistrare ⁽¹⁵⁷⁾ sau relocat în statul membru de relocare întotdeauna **dacă transferul/relocarea este interesul său superior**. Deși nu este prevăzută în capitolul II din AMMR, **o situație de dependență** ⁽¹⁵⁸⁾ (în condițiile definite la articolul 37 din AMMR) între un solicitant de protecție internațională și copilul, fratele sau sora sau părintele acestuia care își are reședința legală într-un stat membru ar trebui să constituie un criteriu de responsabilitate obligatoriu. În plus, AMMR permite statelor membre să aplice **clauzele discreționare** ⁽¹⁵⁹⁾ din motive umanitare, în special pentru a reuni membrii unei familii pe baza unor legături familiale, sociale sau culturale semnificative. În cazul în care nu se aplică niciunul dintre criteriile de responsabilitate și nu se utilizează nici clauzele de dependență, nici cele discreționare, țara UE+ în care cererea a fost înregistrată pentru prima dată devine responsabilă de examinarea cererii.

Aplicarea ISC la determinarea responsabilității sau la relocare

Orice **decizie de transfer sau relocare** a unui copil trebuie luată pe baza unei **evaluări cuprinzătoare a probelor, susținută de interesul superior al copilului**.

Acest lucru este important, deoarece un astfel de proces poate avea trei rezultate diferite:

- În cazul în care există indicii că un membru al familiei sau o rudă se află într-o altă țară UE+, autoritățile pot decide, din motive familiale, să solicite respectivei țări UE+ să preia examinarea cererii de protecție internațională a copilului. În cazul în care cererea este acceptată, copilul neînsoțit va fi transferat în țara UE+ în care locuiește membrul familiei sau ruda, pe durata examinării cererii sale.
- În cazul în care nu există membri ai familiei sau rude în UE+, dar informațiile din Eurodac confirmă faptul că minorul a depus deja o cerere de azil într-o altă țară UE+ sau a fost prezent într-un stat membru diferit de cel indicat ca fiind responsabil, autoritățile pot notifica țara UE+ în cauză **să reprimească** copilul, **cu condiția ca acest lucru să fie în interesul superior al copilului**. Dacă țara UE+ în care a fost înregistrată prima dată cererea acceptă cererea de reprimire sau nu ridică obiecții la adresa notificării în termenul prevăzut în AMMR, se va emite o decizie de transfer.

⁽¹⁵⁶⁾ Articolul 25 alineatul (3) din AMMR.

⁽¹⁵⁷⁾ Articolul 25 alineatul (5) din AMMR.

⁽¹⁵⁸⁾ Articolul 34 din AMMR.

⁽¹⁵⁹⁾ Articolul 35 din AMMR.

- În cazul în care există indicii privind existența altor legături familiale într-o altă țară UE+, precum și considerente umanitare bazate pe aspecte familiale, sociale sau culturale, autoritățile pot decide să solicite respectivei țări UE+ să preia examinarea cererii de protecție internațională. Aceasta se numește „**cerere discreționară**”, dar poate duce *de facto* la reîntregirea familiei.
- În cazul în care o țară UE+ se confruntă cu o presiune migratorie deosebită și poate beneficia de măsura de solidaritate constând în relocare, copilului i se poate emite o **decizie de relocare** ⁽¹⁶⁰⁾ către un alt stat membru, care va examina cererea de protecție internațională. În cazul în care cererea este acceptată, se va emite o decizie de transfer.

În ceea ce privește măsurile de protecție, decizia trebuie comunicată copilului într-un limbaj și într-un mod pe care **acesta să le poată înțelege**, în prezența unui **tutore sau reprezentant legal** care să-i poată explica deciziile mai în detaliu. De asemenea, ar trebui să i se explice dreptul la o cale de atac ⁽¹⁶¹⁾.

5.3. Garanțiile procedurale relevante prevăzute în AMMR

AMMR conține dispoziții specifice referitoare la copii. Printre principalele elemente se numără cele de mai jos.

1. Tratarea cu prioritate a cazurilor

Toate procedurile care implică copii trebuie să aibă prioritate ⁽¹⁶²⁾. Această prevedere se aplică tuturor schimburilor de informații, solicitărilor, răspunsurilor și deciziilor dintre țările UE+ ⁽¹⁶³⁾. Stabilirea priorităților are ca scop minimizarea incertitudinii, prevenirea separării prelungite și reducerea riscului de vătămare. Prioritizarea cazurilor care implică copii înseamnă că orice procedură legată de copii trebuie tratată cu urgență atât în țara UE+ în care se află copilul, cât și în țara în care se află un membru al familiei sau o rudă a copilului sau în țara în care copilul ar putea fi transferat sau relocat. Până la momentul înregistrării cererii de azil, la fel ca pentru fiecare solicitant, copilul ar fi trebuit să fie informat în mod corespunzător cu privire la dispozițiile referitoare la reîntregirea familiei ⁽¹⁶⁴⁾.

⁽¹⁶⁰⁾ Vezi și FRA, *Relocating unaccompanied children: applying good practices to future schemes* (Relocarea copiilor neînsoțiți: aplicarea bunelor practici în cadrul programelor viitoare), 2020, <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/relocation-unaccompanied-children>.

⁽¹⁶¹⁾ Articolul 43 din AMMR.

⁽¹⁶²⁾ Articolul 23 alineatul (1) din AMMR.

⁽¹⁶³⁾ Articolele 39 și 40 din AMMR.

⁽¹⁶⁴⁾ Articolul 19 alineatul (1) litera (f) din AMMR.

2. Termenele limită pentru cererile privind reîntregirea familiei

Deși toate cazurile care implică copii ar trebui să aibă prioritate, AMMR introduce o dispoziție care protejează copiii neînsoțiți de consecințele situațiilor în care țara UE+ nu a reușit să trimită la timp o cerere de preluare sau o notificare de reprimire. Deși termenele pentru transmiterea unei cereri de preluare către o altă țară UE+ sunt obligatorii, articolul 39 alineatul (1) punctul 4 prevede că țara UE+ poate, în orice moment înainte de adoptarea unei prime decizii pe fond, să continue procedura și să solicite unui alt stat membru să preia în grijă solicitantul, chiar și după expirarea termenelor stabilite, **cu condiția ca acest lucru să fie în interesul superior al copilului**. Această derogare nu se aplică termenelor de răspuns la o cerere de preluare a cazului, care rămân reglementate de articolul 40 din AMMR ⁽¹⁶⁵⁾.

3. Reprezentarea efectivă

Tutorii trebuie să beneficieze de pregătire adecvată și să dețină calificările necesare pentru a putea asigura faptul că interesul superior al copilului este luat în considerare în timpul procedurilor desfășurate în temeiul AMMR. Tutorele trebuie să fie instruit și implicat în mod corespunzător pe parcursul procedurii de determinare a statului membru responsabil și trebuie să aibă acces la conținutul documentelor relevante din dosarul solicitantului. Tutorele trebuie să informeze minorul neînsoțit cu privire la evoluția procedurilor în temeiul AMMR. De asemenea, tutorele este obligat să ofere copilului neînsoțit informații adecvate vârstei sale și să-l ajute să furnizeze informații și să contribuie la procesul EIS.

4. Interesul superior al copilului trebuie considerat primordial

Țările UE+ trebuie să acționeze întotdeauna în conformitate cu ISC atunci când se stabilește statul membru responsabil de examinarea cererii ⁽¹⁶⁶⁾. Transferurile sau relocările (inclusiv în altă țară UE+) ale copiilor neînsoțiți pot avea loc numai dacă se demonstrează că acest lucru este în interesul superior al copilului.

Punerea în balanță a opiniilor copilului, a siguranței și a stării sale de bine în procesul de reîntregire familială conform AMMR

Deși opiniile și dorințele copilului trebuie ascultate și luate în considerare în mod corespunzător, autoritățile trebuie să evalueze și factorii mai generali care afectează siguranța, protecția și starea de bine și dezvoltarea socială a copilului pe termen scurt, mediu și lung. Printre acestea se numără:

- calitatea și siguranța măsurilor de îngrijire din statul membru considerat responsabil;
- protecția împotriva violenței, abuzului și neglijenței;
- stabilitatea emoțională și continuitatea îngrijirii;
- accesul la educație, la asistență medicală și la servicii sociale.

⁽¹⁶⁵⁾ Articolul 40 alineatele (1) și (2) din AMMR.

⁽¹⁶⁶⁾ Articolul 23 alineatul (1) din AMMR.

Principiul încrederii reciproce și limitele sale

Sistemul de responsabilitate se bazează pe principiul încrederii reciproce, ceea ce înseamnă că statele membre pornesc, în general, de la premisa că toate statele participante respectă drepturile fundamentale, asigură condiții adecvate de primire și garantează garanții corespunzătoare solicitanților de protecție internațională. Această prezumție permite efectuarea transferurilor fără o verificare sistematică a sistemului de azil al fiecărui stat membru și este esențială pentru funcționarea eficientă a cadrului de responsabilitate.

Cu toate acestea, autoritățile trebuie să dea dovadă de diligență corespunzătoare și să evalueze dacă, în fiecare caz în parte, un transfer ar expune solicitantul la un risc real de încălcare a drepturilor fundamentale sau la condiții incompatibile cu nevoile sale specifice — în special atunci când persoana în cauză este un copil neînsoțit sau se află într-o altă situație de vulnerabilitate. În cazul în care există indicii credibile privind astfel de riscuri, statele membre sunt obligate să nu se limiteze la simple prezumții și să verifice dacă există garanții adecvate atât în momentul transferului, cât și în statul membru responsabil ⁽¹⁶⁷⁾. Acest lucru poate include solicitarea unor garanții individuale, în special în ceea ce privește condițiile de primire, tutela, îngrijirea medicală sau nevoile de protecție. Prin urmare, deși încrederea reciprocă rămâne punctul de plecare, ea nu exonerează autoritățile de obligația de a efectua o evaluare individuală, bazată pe dovezi și orientată spre viitor. În practică, acest lucru necesită echilibrarea eficacității sistemului de responsabilitate cu obligația de a asigura un nivel de protecție adecvat vulnerabilității solicitantului, acordând prioritate interesului superior al copilului, după caz. Transferurile nu ar trebui să aibă loc în cazul în care există motive întemeiate care indică faptul că persoana respectivă ar fi expusă unui prejudiciu previzibil care nu poate fi atenuat în mod suficient.

Capacitatea financiară, atenția acordată și aspectele legate de ISC

Atunci când se analizează dacă o rudă poate avea grijă de un copil neînsoțit ⁽¹⁶⁸⁾, capacitatea respectivei rude de a îngriji copilul trebuie evaluată în mod cuprinzător, pe baza unui spectru larg de factori, inclusiv capacitatea sa de a asigura siguranța copilului împotriva oricărui pericol și de a-i satisface nevoile esențiale, promovând în același timp dezvoltarea acestuia. Resursele financiare pot fi considerate **unul dintre numeroasele elemente relevante** avute în vedere la evaluarea capacității de a asigura îngrijire și sprijin adecvate, dar acestea **nu ar trebui analizate izolat** și nici să constituie un factor determinant în deciziile privind reîntregirea familiei. Într-adevăr, responsabilitatea pentru asigurarea condițiilor de primire revine țării UE+.

⁽¹⁶⁷⁾ Vezi Hotărârea Curții din 16 februarie 2017, *CK și alții/Slovenia*, C-578/16, ECLI:EU:C:2017:127, punctul 65, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:62016CJ0578>, în care Curtea face trimitere pe larg și la jurisprudența aplicabilă a Curții Europene a Drepturilor Omului. Rezumat disponibil în Baza de date a EUAA privind jurisprudența în materie de azil, <https://caselaw.euaa.europa.eu/pages/viewcaselaw.aspx?CaseLawID=37>.

⁽¹⁶⁸⁾ Articolul 25 alineatul (3) din AMMR.

EUAA, Recomandări privind reîntregirea familiei în cadrul procedurii Dublin, 2023, <https://euaa.europa.eu/publications/recommendations-family-reunification-within-dublin-procedure>.

5.3.1. Scopul EIS-ului în contextul AMMR

EIS-ul în contextul AMMR trebuie să se concentreze pe asigurarea faptului că:

- copilul are **acces efectiv la procedura de azil** cât mai curând posibil;
- tutorele copilului participă la evaluare și ajută copilul neînsoțit să furnizeze informații relevante pentru această evaluare;
- acolo unde este cazul, regăsirea familiei se inițiază încă din primele etape ale procesului și, dacă se identifică un membru al familiei, un frate sau o soră sau o rudă într-o altă țară UE+, copilul este informat cu privire la posibilitatea de a se reuni cu aceștia și este apoi **reunit** cu aceștia cât mai curând posibil (cu excepția cazului în care reunificarea nu este în interesul superior al copilului);
- dacă se constată că mai mulți membri ai familiei, frați sau rude se află în mai multe țări UE+, copilul este **reunit cu persoana care servește cel mai bine interesul superior al copilului**;
- copilul este transferat către țara UE+ responsabilă **numai dacă acest lucru este în interesul său superior**;
- copilul este **relocat** într-un stat membru **numai dacă acest lucru este în interesul său superior**.

Factori-cheie pentru evaluarea interesului superior al copilului în temeiul AMMR

În conformitate cu articolul 23 alineatul (4) din AMMR, evaluarea trebuie să ia în considerare, printre altele:

- posibilitatea de reîntregire a familiei;
- siguranța și securitatea;
- starea de bine și dezvoltarea socială pe termen scurt, mediu și lung;
- opiniile copilului;
- informații din partea tutorelui sau a unei persoane adecvate care să acționeze temporar în calitate de reprezentant;
- oricare alți factori relevanți.

Evaluarea trebuie să pună în balanță aceste elemente, ținând seama de condițiile specifice din statul membru solicitant și din statul membru solicitat, în contextul situației individuale. Factorii descriși nu trebuie considerați o listă completă. Pot exista și alte elemente care trebuie luate în considerare. EIS-ul privind determinarea responsabilității sau relocarea unui copil neînsoțit trebuie să țină seama de toate elementele relevante ale interesului superior

al copilului, importanța atribuită fiecărui element depinzând de relația sa cu celelalte elemente.

Când se evaluează care opțiune este în interesul superior al copilului, și anume

- a) să fie transferat în țara UE+ în care locuiește un membru al familiei, un frate sau o soră sau o rudă a sa,
- b) să fie relocalat în altă țară UE+ sau
- c) să fie returnat în țara UE+ în care a fost înregistrată prima dată cererea sa,

este important ca evaluatorul să ia în considerare acești factori în contextul specific atât al țării de reședință, cât și al țării de relocare/primă intrare, după caz, și să evalueze și să pună în balanță elementele ⁽¹⁶⁹⁾, inclusiv riscurile potențiale pe care decizia le-ar putea avea asupra copilului. Aceste elemente trebuie evaluate în raport cu circumstanțele individuale și specifice ale copilului și nu implică o evaluare generală a sistemelor de primire sau de protecție din statul membru de primire, despre care se presupune că respectă drepturile fundamentale în conformitate cu AMMR. Evaluatorul ar trebui să ia în considerare acești factori și impactul lor asupra copilului, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung, în contextul dezvoltării sale. Un transfer nu trebuie efectuat decât dacă există indicii individualizate și justificate care sugerează că un transfer nu ar fi în interesul superior al copilului.

În unele cazuri, deciziile luate de statul membru responsabil pe baza criteriilor legate de familie care duc la reîntregirea familiei pot fi evaluate ca fiind în interesul superior al copilului, în pofida reticenței inițiale a acestuia. O astfel de reticență trebuie întotdeauna luată în serios și evaluată de profesioniști calificați, în special în cazul în care poate fi cauzată de abuzuri, neglijare sau constrângere din trecut. Printre exemple s-ar putea număra o situație anterioară de violență în familie sau amenințări din partea traficantilor de a refuza reîntregirea familiei.

La stabilirea răspunderii, trebuie să fie implicați responsabili specializați, iar toate interviurile trebuie să se desfășoare într-un mod adaptat copiilor. Trebuie cercetate **legăturile de familie** și trebuie colectate informații privind prezența membrilor familiei, a fraților și surorilor sau a rudelor, precum și privind relațiile dintre aceștia și datele de contact.

În cadrul acestui proces, părinții și alți membri ai familiei ar trebui identificați și localizați atât în țările UE+, cât și în țările terțe. După ce familia a fost regăsită și înainte de organizarea unui transfer, trebuie evaluat dacă reîntregirea familiei este într-adevăr în interesul superior al copilului.

Interviul personal ar trebui să servească drept oportunitate pentru ofițerul de decizie de a colecta și alte informații relevante pe baza informațiilor colectate în modelul pentru regăsirea familiei. Acest lucru trebuie să aibă loc cu implicarea și colaborarea copilului și a tutorelui.

⁽¹⁶⁹⁾ Vezi [figura 2. Punerea în balanță a elementelor la evaluarea interesului superior al copilului](#).

Dacă copilul neînsoțit nu are un membru de familie, frate/soră ori rudă în țările UE+, astfel cum sunt definite în AMMR, trebuie explorate și alte tipuri de relații de familie în țările UE+.

Pentru a stabili dacă mutarea într-o altă țară UE+ ar fi în interesul superior al copilului, copilul poate fi întrebat despre călătoria sa către Europa. Se analizează, de asemenea, durata șederii în anumite țări UE+ și legăturile semnificative, bazate pe considerente familiale, sociale sau culturale, cu orice țară UE+, pentru a stabili dacă clauzele discreționare sunt aplicabile sau dacă copilul ar putea fi relocalizat într-o altă țară UE+. În cazul minorilor neînsoțiți, punctul de vedere al copilului trebuie ascultat și luat în considerare în mod corespunzător în cadrul EIS, inclusiv în situațiile în care copilul își exprimă opoziția față de relocarea propusă.

Exemple – Aplicarea ISC în contextul AMMR

Exemplul 1 – EIS într-un caz de reîntregire a familiei în cadrul AMMR

Un minor neînsoțit, în vârstă de 15 ani, depune o cerere de azil. În cadrul procedurii de stabilire a responsabilității, autoritățile constată, pe baza formularului de localizare a familiei, că o mătușă, care se încadrează în categoria rudelor în sensul articolului 25 alineatul (3) din AMMR, își are reședința legală într-un alt stat membru. În cazul copiilor neînsoțiți, AMMR stabilește o ierarhie a criteriilor de responsabilitate, acordând prioritate membrilor familiei și fraților și surorilor [articolul 25 alineatul (2)] urmați de rude, cu condiția ca o evaluare individuală să confirme că ruda respectivă poate avea grijă de copil [articolul 25 alineatul (3)]. În cazul în care aceste condiții sunt îndeplinite, statul membru în care își are reședința persoana în cauză este statul membru responsabil, cu excepția cazului în care se demonstrează că această responsabilitate nu ar fi în interesul superior al copilului.

- **Autoritatea competentă** primește formularul de regăsire a familiei și informează copilul, într-un mod adecvat vârstei sale, cu privire la procedură și la posibilele rezultate.
- Copilului i se acordă acces la **consiliere juridică gratuită**, inclusiv: (a) îndrumări și explicații cu privire la criteriile și procedurile de determinare a statului membru responsabil, precum și informații privind drepturile și obligațiile în toate etapele procedurii; și (b) îndrumări și asistență cu privire la furnizarea de informații care pot contribui la determinarea statului membru responsabil.
- Se inițiază o evaluare a interesului superior al copilului pentru a stabili dacă localizarea familiei și un potențial transfer în scopul reîntregirii cu mătușa sunt în interesul superior al copilului.
- **Autoritățile** evaluează existența unei legături de familie și se asigură că mătușa este într-adevăr prezentă în mod legal pe teritoriul altui stat membru.
- **Autoritățile** evaluează calitatea și stabilitatea relației, precum și disponibilitatea și capacitatea mătușii de a oferi îngrijire și sprijin.
- Opiniile **copilului** sunt solicitate în mod activ, cu sprijinul **tutorelui**, și li se acordă importanța cuvenită, în funcție de vârstă și de maturitate.
- Măsurile de protecție se aplică ținând seama de circumstanțele individuale ale copilului și de situația specifică a mătușii în calitate de persoană care îi asigură

îngrijirea, pentru a garanta că siguranța, starea de bine, accesul la educație și la asistență medicală, precum și dezvoltarea pe termen scurt, mediu și lung a copilului vor fi asigurate în statul membru considerat responsabil.

- **Tutorele** participă pe tot parcursul procesului și se asigură că copilul înțelege fiecare etapă și că este sprijinit emoțional.
- Până la pronunțarea deciziei, copilul continuă să beneficieze de sprijinul tutorelui sau al unei persoane adecvate care să acționeze temporar în calitate de reprezentant, precum și al altor specialiști în domeniul protecției copilului, asigurându-se astfel că îi sunt garantate în continuare drepturile în țara UE+ solicitantă și că interesul superior al copilului rămâne o prioritate.
- Pe baza evaluării, autoritățile concluzionează că reîntregirea familiei cu mătușa asigură o îngrijire stabilă și servește stării de bine pe termen lung a copilului.
- Decizia de transfer se ia în conformitate cu prevederile AMMR privind menținerea unității familiei.

Aplicarea ISC:, asigurarea faptului că deciziile privind reîntregirea familiei acordă prioritate siguranței, stabilității, legăturilor emoționale și dezvoltării pe termen lung a copilului, în loc să se bazeze exclusiv pe legăturile familiale formale sau pe considerente procedurale.

Exemplul 2 – Refuzul reîntregirii familiei în urma unui EIS în temeiul AMMR

Un minor neînsoțit, în vârstă de 16 ani, depune o cerere de azil. În timp ce completează formularul de căutare a familiei, copilul își exprimă dorința de a se reuni cu tatăl său, care locuiește într-un alt stat membru. Deși articolul 25 alineatul (2) din AMMR stabilește prezumția că reunirea cu un părinte este în interesul superior al copilului, în cadrul EISA autoritățile trebuie să evalueze dacă, în cazul concret, există indicii că un astfel de transfer ar expune copilul la un risc

- **Autoritatea competentă** înregistrează cererea de reîntregire a familiei și inițiază un EIS.
- Opiniile **copilului** sunt înregistrate cu sprijinul tutorelui; copilul povestește despre experiențele de teamă trăite în trecut, cauzate de neglijarea suferită și de expunerea la violență. Dar speră că tatăl s-a schimbat.
- Autoritățile evaluează calitatea relației părinte-copil, inclusiv modalitățile de îngrijire din trecut și legăturile emoționale.
- Informațiile primite de la **autoritățile de protecție a copilului** arată că tatăl are o capacitate limitată de a oferi îngrijire; de asemenea, are cazier judiciar în statul membru de primire, iar contactul cu copilul a fost sporadic.
- Pe baza situației individuale a tatălui și a informațiilor disponibile de la autoritățile competente, evaluarea analizează dacă statul membru considerat responsabil poate asigura:
 - cazare sigură și stabilă pentru copil,
 - îngrijire și supraveghere efectivă oferite de adulți,
 - acces la educație și la asistență medicală,

- protecție împotriva violenței sau a neglijării, precum și
- stabilitatea emoțională și continuitatea îngrijirii.
- S-a stabilit că reîntregirea propusă ar expune copilul unui risc de vătămare și instabilitate și ar perturba mediul de primire favorabil de care beneficiază în prezent. Această concluzie se bazează pe elemente individualizate și fundamentate, specifice copilului și modalității de reunificare propuse.
- **Tutorele** este implicat pe tot parcursul procesului și îl ajută pe copil să înțeleagă evaluarea și rezultatul acesteia.
- Până la pronunțarea deciziei, copilul continuă să beneficieze de sprijinul tutorelui sau al unei persoane adecvate care să acționeze temporar în calitate de reprezentant, precum și al altor specialiști în domeniul protecției copilului, asigurându-se astfel că îi sunt garantate în continuare drepturile în țara UE+ solicitantă și că interesul superior al copilului rămâne o prioritate.
- Cererea de reîntregire a familiei este refuzată, cu decizia motivată în mod corespunzător, în scris și cu trimitere explicită la ISC. Se recomandă restabilirea legăturii dintre copil și tatăl său, iar tutorelui i se solicită să asigure o monitorizare adecvată.

Aplicarea ISC: determinarea faptului că interesul superior al copilului constă în siguranța împotriva vătămării, îngrijire stabilă și adecvată, bunăstare emoțională, continuitatea sprijinului și accesul la serviciile esențiale. Aceste considerente prevalează asupra existenței formale a unei legături de rudenie în temeiul AMMR.

6. Interesul superior al copilului în recepție

Satisfacerea nevoilor copiilor este esențială pentru starea lor de bine psihosocială, în special în situațiile în care aceștia sunt afectați de migrația forțată.

Prin urmare, este esențial ca copiii să fie plasați în condiții de cazare adecvate nevoilor lor, care să le susțină dezvoltarea integrală. Autoritățile trebuie să planifice cu atenție alocarea și să ia în considerare mai mulți factori, în special unitatea familiei și accesul deplin la sănătate și educație, în conformitate cu ISC.

În plus, îngrijirea și sprijinul acordate în cadrul comunității copiilor neînsoțiți sunt esențiale, întrucât copiii care sosesc în Europa se confruntă adesea cu o serie de provocări și circumstanțe nefavorabile ⁽¹⁷⁰⁾.

Pentru a promova stabilitatea, schimbările de domiciliu ale oricărui copil ar trebui să constituie o excepție, nu o regulă, cu excepția cazului în care acestea au loc în cadrul ISC. Un loc de reședință stabil și rutinele zilnice îl ajută pe copil, mai ales dacă este neînsoțit, să construiască o relație de încredere cu îngrijitorii, tutorele, reprezentanții legali și coordonatorii de caz, creând un mediu în care se simte în siguranță să împărtășească experiențe sensibile sau traumatice în timpul interviului de azil, dacă este cazul. În plus, obiceiurile familiare îi ajută pe copii să-și recâștige sentimentul de normalitate, previzibilitate și control asupra propriilor vieți – elemente esențiale pentru siguranța emoțională și reziliența psihologică.

6.1. Conceptul de interes superior al copilului din DCP (2024)

Directiva DCP (2024) stabilește standarde privind primirea solicitanților de protecție internațională, având ca scop armonizarea condițiilor de primire în întreaga UE+ și asigurarea faptului că toate țările UE+ oferă condiții de viață adecvate persoanelor care solicită protecție internațională. În același timp, lasă la latitudinea statelor membre definirea modului de implementare a acestor standarde, directiva consolidează garanțiile pentru solicitanții cu nevoi specifice de primire, inclusiv pentru copii. Ea impune în mod explicit ca atât nevoile speciale de primire, cât și ISC să fie luate în considerare atunci când se asigură un nivel de trai adecvat în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu Carta UE, și cu obligațiile internaționale ⁽¹⁷¹⁾.

În ceea ce privește solicitanții cu nevoi speciale de primire, statele membre trebuie să se asigure că, în urma identificării și evaluării timpurii, nevoile individuale de primire sunt satisfăcute în mod continuu pe toată durata procedurii de către personal specializat ⁽¹⁷²⁾.

⁽¹⁷⁰⁾ Vezi secțiunea „Copiii neînsoțiți” din *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II* (Ghidul EUAA privind sănătatea psihică și starea de bine a solicitanților de protecție internațională: partea a II-a), 2024, vezi nota de subsol 84, <https://www.euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-ii-first-line-officers>.

⁽¹⁷¹⁾ Considerentul 62 din DCP (2024).

⁽¹⁷²⁾ Articolul 25 din DCP (2024).

DCP (2024) reiterează faptul că interesul superior al copilului trebuie să constituie o preocupare primordială pentru statele membre în momentul punerii în aplicare a dispozițiilor sale ⁽¹⁷³⁾ și reamintește de obligația de a asigura un nivel de trai adecvat dezvoltării fizice, mentale, spirituale, morale și sociale a copilului ⁽¹⁷⁴⁾. Aceasta înseamnă că deciziile care îl privesc pe copil — precum domiciliul și condițiile de viață, siguranța, îngrijirea medicală, educația și viața de familie — trebuie evaluate din perspectiva interesului superior al copilului, acordându-se atenție atât nevoilor imediate de protecție, cât și dezvoltării pe termen lung. De asemenea, directiva consolidează protecția copiilor în centrele de primire, impunând ca persoanele care lucrează cu copiii să fie supuse unor verificări ale antecedentelor și să beneficieze de formare inițială și continuă privind drepturile copiilor, nevoile acestora și standardele de protecție, precum și respectarea normelor de confidențialitate ⁽¹⁷⁵⁾.

La evaluarea interesului superior al copilului, directiva subliniază patru factori-cheie ⁽¹⁷⁶⁾:

- **unitatea familiei și posibilitățile de reunificare**, alături de obligația de a păstra unitatea familiei ⁽¹⁷⁷⁾;
- **starea de bine și dezvoltarea socială**, inclusiv mediul din care provine copilul și nevoia de stabilitate și **continuitate a îngrijirii**;
- **siguranță și securitate**, în special în situațiile în care există riscul de violență, abuz sau exploatare (inclusiv traficul de persoane);
- **punctele de vedere ale copilului**, în funcție de vârsta și de gradul său de maturitate.

6.2. Aplicarea ISC în contextul primirii

Directiva DCP (2024) impune statelor membre să se asigure că minorii beneficiază de condiții de cazare sigure și adecvate, precum și de serviciile de sprijin necesare ⁽¹⁷⁸⁾. În practică, acest lucru include nu numai o locuință adecvată, ci și accesul efectiv la servicii medicale, la educație și la informații prezentate într-un mod adaptat vârstei, precum și la activități recreative. Directiva adoptă o abordare proactivă: sistemele de primire nu ar trebui să se limiteze la a „găzdui” copiii, ci ar trebui să le sprijine în mod activ starea de bine și dezvoltarea. Condițiile de primire trebuie adaptate la situația și nevoile copilului, acordându-se o atenție deosebită siguranței (inclusiv protecției împotriva violenței sexuale și de gen) și îngrijirii fizice și emoționale, permițând în același timp învățarea, jocul, participarea socială și dezvoltarea ⁽¹⁷⁹⁾.

Stabilitatea plasării și a cazării este alt aspect important de luat în considerare la aplicarea ISC. Este posibil ca copilul să fi stabilit relații sociale sau să fi început școala, activități de formare profesională sau o activitate profesională, toate acestea contribuind în mod pozitiv la integrarea sa continuă și la valorificarea oportunităților educaționale și profesionale.

⁽¹⁷³⁾ Considerentul 38 din DCP (2024).

⁽¹⁷⁴⁾ Articolul 26 alineatul (1) din DCP (2024).

⁽¹⁷⁵⁾ Articolul 26 alineatul (6) din DCP (2024).

⁽¹⁷⁶⁾ Articolul 26 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽¹⁷⁷⁾ Considerentul 38 din DCP (2024).

⁽¹⁷⁸⁾ Considerentul 41 din DCP (2024).

⁽¹⁷⁹⁾ Considerentul 39 din DCP (2024).

O schimbare bruscă a locuinței, care implică adesea mutarea, riscă să-l oblige pe copil să o ia de la capăt și poate întârzia sau împiedica procesul de integrare.

Prin urmare, se recomandă să se asigure un anumit grad de flexibilitate în cadrul unităților de cazare, de exemplu prin punerea la dispoziție a unui număr de camere în cadrul unității pentru tinerii solicitanți care tocmai au trecut la vârsta adultă ⁽¹⁸⁰⁾. Decizia finală privind plasamentul ar trebui, de preferință, discutată cu solicitantul și tutorele acestuia înainte de un eventual transfer, ținând seama de situația personală a solicitantului.

În cazul în care un stat membru asigură locuințe familiilor, acesta trebuie să ia măsurile adecvate, solicitând consimțământul solicitantului în cea mai mare măsură posibilă, pentru a menține unitatea familiei în ceea ce privește membrii familiei prezenți pe teritoriul său ⁽¹⁸¹⁾.

Chiar și în cazul în care sistemele naționale prevăd posibilitatea de a reduce sau de a retrage condițiile materiale de primire în anumite circumstanțe, statele membre trebuie să asigure întotdeauna un nivel de trai care să țină seama de solicitanții cu nevoi speciale de primire și de ISC ⁽¹⁸²⁾.

Elementele 9 și 10 din Planul comun de punere în aplicare al Comisiei Europene privind Pactul privind migrația și azilul ⁽¹⁸³⁾ subliniază importanța unei monitorizări sporite a drepturilor fundamentale pentru a asigura eficacitatea procedurilor, protejând în același timp demnitatea umană și un drept la azil autentic și efectiv, inclusiv pentru cele mai vulnerabile categorii, precum copiii, dar și eforturile statelor membre în vederea integrării și incluziunii acestei populații.

DCP (2024) face referire, de asemenea, la Comunicarea Comisiei privind protecția copiilor migranți ⁽¹⁸⁴⁾, care reiterează faptul că copiii sunt expuși la riscuri mai mari atunci când călătoresc neînsoțiți sau când împart spații supraaglomerate cu adulți cu care nu au nicio legătură de rudenie. Comunicarea subliniază necesitatea unor protocoale clare pentru a preveni și a răspunde la cazurile de dispariție a copiilor, inclusiv printr-o raportare promptă către poliție. Protecția copiilor aflați în situație de migrație reprezintă o obligație fundamentală, care își are originea în valorile și legislația UE, inclusiv în Carta UE și în standardele internaționale privind drepturile copilului.

În final, când se atribuie un loc de cazare unui copil, autoritățile ar trebui să evalueze factori precum unitatea familiei, nevoile lingvistice și de comunicare, disponibilitatea școlilor, vârsta

⁽¹⁸⁰⁾ A se vede EUAA, *Mapping Report on Transition to Adult: Improving the transition experience for applicants for international protection* (Raport de cartografiere privind tranziția către viața adultă: îmbunătățirea experienței de tranziție pentru solicitanții de protecție internațională), februarie 2026, <https://www.euaa.europa.eu/publications/mapping-report-transitioning-adulthood>.

⁽¹⁸¹⁾ Articolul 14 din DCP (2024).

⁽¹⁸²⁾ Aceste circumstanțe pot include situații în care solicitantul nu cooperează cu autoritățile competente, nu respectă cerințele procedurale stabilite, a încălcat grav sau în mod repetat regulamentul centrului de cazare sau s-a comportat într-un mod violent sau amenințător în incinta centrului de cazare. [considerentul 62 din DCP (2024)].

⁽¹⁸³⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul comun de punere în aplicare a Pactului privind migrația și azilul, COM(2024) 251 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2024:251:FIN>.

⁽¹⁸⁴⁾ Comisia Europeană, „[Protecția copiilor migranți](#)”, vezi nota de subsol 5.

și maturitatea, dizabilitățile sau deficiențele, precum și cerințele medicale (de exemplu, proximitatea față de locul unde se administrează tratamentul pentru o boală cronică). Obiectivul este de a sprijini adaptarea, siguranța și continuitatea îngrijirii.

6.2.1. Locuință, sănătate și educație

Principiile **ISC** și ale unității familiale trebuie să ghideze **pregătirile de cazare** pentru copii ⁽¹⁸⁵⁾. Când acest lucru este în interesul superior al copilului și acesta își dă consimțământul, copilul ar trebui să fie cazat împreună cu părinții săi, cu adultul care are grijă de el sau cu frații minori necăsătoriți și surorile sale minore necăsătorite ⁽¹⁸⁶⁾.

Spațiile de cazare trebuie adaptate nevoilor copiilor și trebuie să le ofere sprijin atât pentru îngrijirea fizică, cât și pentru cea emoțională. Copiii ar trebui să aibă acces la **activități în aer liber**, precum și la **activități de agrement, joacă și recreere** adecvate vârstei lor ⁽¹⁸⁷⁾. În cazul în care copiii sunt cazați în centre mixte, alături de adulți, sunt necesare măsuri de protecție suplimentare, inclusiv spații sigure și condiții sanitare adecvate pentru protecția copiilor și a mamelor ⁽¹⁸⁸⁾.

Copiii trebuie să beneficieze de același tip de asistență medicală ca copiii cetățeni ai țării ⁽¹⁸⁹⁾. În cazul copiilor care au fost victime ale abuzului, al neglijenței, al exploatarei, al torturii sau al conflictelor armate, statele membre trebuie să asigure accesul în timp util la servicii de reabilitare, îngrijire adecvată în domeniul sănătății mintale și consiliere oferită de specialiști calificați. Acest lucru presupune existența unor specialiști cu pregătirea adecvată, astfel încât sprijinul acordat să fie eficient și adaptat nevoilor fiecăruia ⁽¹⁹⁰⁾.

Sănătatea și starea de bine a copiilor sunt complexe și trebuie înțelese într-o perspectivă cuprinzătoare, incluzând starea de bine emoțională, participarea socială și sentimentul de apartenență, precum și dezvoltarea competențelor și a capacităților funcționale. Acest lucru subliniază importanța educației, a interacțiunii cu colegii și a spațiilor adaptate copiilor ⁽¹⁹¹⁾.

DCP (2024) subliniază, de asemenea, **dreptul copilului la educație**. Educația copiilor din cadrul sistemului de primire ar trebui să fie:

- acordată în aceleași condiții ca cetățenilor statului membru respectiv;
- integrată cu cea a resortisanților statului membru;
- de aceeași calitate ca cea oferită propriilor resortisanți ai statelor membre;
- continuă (până la punerea în aplicare a unei măsuri de expulzare, dacă este cazul) ⁽¹⁹²⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Considerentul 35 din DCP (2024).

⁽¹⁸⁶⁾ Articolul 7 alineatul (3), articolul 14 și articolul 26 alineatul (5) din DCP (2024).

⁽¹⁸⁷⁾ Articolul 26 alineatul (3) din DCP (2024).

⁽¹⁸⁸⁾ Considerentul 41 și articolul 20 alineatul (5) din DCP (2024).

⁽¹⁸⁹⁾ Articolul 22 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽¹⁹⁰⁾ Articolul 26 alineatul (4) din DCP (2024).

⁽¹⁹¹⁾ Vezi secțiunea „Copiii neînsoțiți” din [Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II](#) (Ghidul EUAA privind sănătatea psihică și starea de bine a solicitanților de protecție internațională: partea a II-a), 2024, vezi nota de subsol [84](#).

⁽¹⁹²⁾ Considerentul 48 și articolul 16 alineatul (1) din DCP (2024).

Accesul copiilor la educație trebuie să respecte prevederile de mai jos.

- Să fie acordat cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de două luni de la data depunerii cererii de protecție internațională.
- Să fie asigurat în cadrul sistemului de învățământ general. Ca măsură temporară și pentru o perioadă maximă de o lună, statele membre pot asigura educație în afara sistemului de învățământ general, în cazul în care accesul la sistemul de învățământ general nu este posibil imediat din cauza circumstanțelor specifice din statul membru respectiv sau a situației specifice a copilului ⁽¹⁹³⁾.
- Să ofere cursuri de pregătire, inclusiv cursuri de limbă, dacă este necesar să facilitezi accesul și participarea copiilor la sistemul de învățământ general ⁽¹⁹⁴⁾.
- Să includă accesul la materiale școlare ⁽¹⁹⁵⁾.

6.3. Măsuri suplimentare de protecție pentru copiii neînsoțiți aflați în centrele de primire

ISC pe teritoriul UE beneficiază de garanția autorităților, fiind susținut de tutore, care reprezintă și asistă copilul și - acolo unde este cazul - poate acționa și în numele lor ⁽¹⁹⁶⁾.

În conformitate cu alte instrumente ale pactului ⁽¹⁹⁷⁾, DCP (2024) prevede că, atunci când un copil neînsoțit solicită protecție internațională, statelor membre li se solicită să desemneze o persoană adecvată care să acționeze temporar în calitate de reprezentant al minorului ⁽¹⁹⁸⁾, până la numirea tutorelui. Această persoană ar putea fi un angajat al unui centru de cazare, al unei instituții de îngrijire a copiilor, al serviciilor sociale sau al unei alte organizații relevante desemnate să îndeplinească atribuțiile unui reprezentant ⁽¹⁹⁹⁾, cu condiția să îndeplinească cerințele explicate mai jos.

De asemenea, copilul trebuie informat că a fost numită o astfel de persoană, iar persoana adecvată care poate acționa temporar în calitate de reprezentant trebuie informată cu privire la faptele relevante referitoare la copil ⁽²⁰⁰⁾.

Trebuie numit un tutore în termen de 15 zile lucrătoare, cu o posibilă prelungire de 10 zile în circumstanțe excepționale ⁽²⁰¹⁾. Persoana potrivită pentru a îndeplini temporar funcția de reprezentant și cea de tutore poate fi aceeași persoană ⁽²⁰²⁾.

⁽¹⁹³⁾ Articolul 16 alineatele (2) și (3) din DCP (2024).

⁽¹⁹⁴⁾ Articolul 16 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽¹⁹⁵⁾ Articolul 26 alineatul (3) din DCP (2024).

⁽¹⁹⁶⁾ Considerentul 43 din DCP (2024).

⁽¹⁹⁷⁾ Articolul 23 alineatul (2) din RPA.

⁽¹⁹⁸⁾ Articolul 27 alineatul (1) din DCP (2024).

⁽¹⁹⁹⁾ Considerentul 45 din DCP (2024).

⁽²⁰⁰⁾ Articolul 27 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽²⁰¹⁾ Articolul 27 alineatul (1) din DCP (2024).

⁽²⁰²⁾ Considerentul 25 din Regulamentul privind screeningul.

Persoana potrivită pentru a acționa temporar în calitate de reprezentant trebuie să respecte aceleași criterii și condiții stabilite în DCP (2024) pentru tutorele permanent, și anume:

- să fie o persoană fizică, indiferent de faptul că este posibil ca o organizație să fi fost desemnată în mod oficial ⁽²⁰³⁾;
- nu a fost condamnată pentru infracțiuni în care au fost implicați copii sau infracțiuni care determină îndoieli serioase cu privire la capacitatea sa de a-și asuma un rol de răspundere în raport cu minorii ⁽²⁰⁴⁾;
- să dețină competențele și cunoștințele de specialitate necesare – inclusiv în ceea ce privește tratamentul și nevoile specifice ale minorilor – pentru a reprezenta, a ajuta și a acționa în numele unui copil neînsoțit, cu scopul de a proteja interesul superior al copilului și starea sa de bine generală ⁽²⁰⁵⁾;
- să beneficieze de o formare inițială și continuă adecvată cu privire la drepturile și nevoile minorilor, inclusiv cele referitoare la standardele aplicabile în materie de protecție a copiilor ⁽²⁰⁶⁾;
- să își poată îndeplini sarcinile în mod eficient ⁽²⁰⁷⁾, ceea ce presupune alocarea unui număr proporțional și limitat de copii neînsoțiți [până la 30 în condiții normale ⁽²⁰⁸⁾, număr care poate fi extins la 50 în cazul unui număr disproporționat de cereri depuse de copii neînsoțiți ⁽²⁰⁹⁾];
- să respecte normele de confidențialitate ⁽²¹⁰⁾;
- să nu se afle într-un conflict de interese cu interesele copilului încredințat ⁽²¹¹⁾.

Prin sprijinirea, reprezentarea și acțiunile întreprinse în numele copilului și în conformitate cu legislația națională, tutorele (sau persoana adecvată care poate acționa temporar în calitate de reprezentant) se asigură că copilul poate beneficia de drepturile care îi revin, ceea ce garantează, în consecință, ISC ⁽²¹²⁾.

Tutorele (sau persoana împuternicită să acționeze temporar în calitate de reprezentant) are, de asemenea, următoarele obligații ⁽²¹³⁾:

- să fie prezent atunci când copilului i se furnizează informații (în termen de cel mult 3 zile de la depunerea cererii) cu privire la condițiile de primire, organizațiile/grupurile

⁽²⁰³⁾ Articolul 27 alineatele (3) și (7) din DCP (2024).

⁽²⁰⁴⁾ Articolul 26 alineatul (6) din DCP (2024).

⁽²⁰⁵⁾ Articolul 2 alineatul (13) din DCP (2024).

⁽²⁰⁶⁾ Articolul 26 alineatul (6) din DCP (2024).

⁽²⁰⁷⁾ Vezi, de asemenea, Consiliul Europei, *Recomandarea CM/Rec(2019)11 a Comitetului de Miniștri adresată statelor membre privind tutela efectivă a copiilor neînsoțiți și separați de familie în contextul migrației*, 2019, <https://rm.coe.int/0900001680993db7>, care subliniază faptul că tutorii ar trebui să aibă în sarcină un număr gestionabil de cazuri, pentru a asigura în mod eficient protejarea interesului superior al copilului.

⁽²⁰⁸⁾ Articolul 27 alineatul (7) din DCP (2024).

⁽²⁰⁹⁾ Articolul 27 alineatul (1) din DCP (2024).

⁽²¹⁰⁾ Articolul 26 alineatul (6) din DCP (2024).

⁽²¹¹⁾ Articolul 27 alineatele (2) și (6) din DCP (2024).

⁽²¹²⁾ Considerentul 43, DCP (2024).

⁽²¹³⁾ Pentru mai multe informații, consultați viitoarea versiune actualizată a *Ghidului privind tutela al FRA*, (versiunea actuală este disponibilă la <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/guardianship-systems-children-deprived-parental-care-european-union-summary>).

care oferă asistență juridică și reprezentare, organizațiile care ar putea să-l ajute sau să-l informeze pe copil cu privire la condițiile de primire disponibile, inclusiv îngrijirea medicală ⁽²¹⁴⁾, astfel încât să poată explica informațiile furnizate minorului neînsoțit ⁽²¹⁵⁾;

- să colaboreze cu autoritățile competente pentru a asigura minorului neînsoțit accesul imediat la condiții materiale adecvate de primire și la asistență medicală ⁽²¹⁶⁾;
- să contribuie la identificarea nevoilor speciale de primire ale copilului în cadrul evaluării individuale a nevoilor speciale efectuate de statul membru ⁽²¹⁷⁾.

În plus, DCP (2024) prevede că interesul superior al copilului neînsoțit trebuie luat în considerare în timpul plasamentului copilului ⁽²¹⁸⁾. Un minor neînsoțit poate fi cazat la o rudă adultă, într-o familie de plasament, în centre de cazare specializate în servicii pentru copii sau în alte unități de cazare adaptate nevoilor copilului. Pot exista situații excepționale în care copiii neînsoțiți cu vârsta peste 16 ani sunt plasați în centre de cazare pentru adulți ⁽²¹⁹⁾. Având în vedere riscurile ridicate pe care le implică plasarea copiilor în instituții destinate adulților, în cazul unei astfel de decizii, autoritățile trebuie să efectueze o evaluare aprofundată înainte de punerea în aplicare a plasării, ajungând la concluzia că aceasta nu va afecta într-adevăr starea de bine a copilului și că va asigura interesul său superior.

Schimbările de reședință ar trebui reduse la minimum ⁽²²⁰⁾, în conformitate cu principiile stabilității și continuității îngrijirii ⁽²²¹⁾. Tutorele ar trebui să fie implicat în orice decizie privind plasamentul și realocarea, inclusiv în ceea ce privește menținerea fraților și surorilor împreună, atunci când acest lucru este în interesul superior al copilului. Tutorii sunt supuși supravegherii și unor verificări periodice ⁽²²²⁾, iar copiii au dreptul să depună plângeri în cazul în care reprezentarea lor este inadecvată ⁽²²³⁾. Modificările tutorilor trebuie să rămână limitate, dar trebuie să aibă loc atunci când este necesar, în special dacă sarcinile nu sunt îndeplinite în mod corespunzător ⁽²²⁴⁾.

Exemple – Aplicarea ISC în contextul primirii

Exemplul 1 – Măsurile educaționale alternative până la integrarea în sistemul de învățământ general

Un copil în vârstă de 13 ani care locuiește într-un centru de primire nu se poate înscrie imediat în sistemul de învățământ general din cauza unor lacune semnificative în educație și a cunoștințelor limitate privind limba țării gazdă.

⁽²¹⁴⁾ Articolul 5 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽²¹⁵⁾ Considerentul 43 din DCP (2024).

⁽²¹⁶⁾ Considerentul 43 din DCP (2024).

⁽²¹⁷⁾ Articolul 25 alineatul (1) din DCP (2024).

⁽²¹⁸⁾ Considerentul 35 din DCP (2024).

⁽²¹⁹⁾ Articolul 27 alineatul (9) din DCP (2024).

⁽²²⁰⁾ Articolul 27 alineatul (9) din DCP (2024).

⁽²²¹⁾ Articolul 26 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽²²²⁾ Articolul 27 alineatul (8) din DCP (2024).

⁽²²³⁾ Articolul 27 alineatul (8) din DCP (2024).

⁽²²⁴⁾ Articolul 27 alineatul (6) din DCP (2024).

- Autoritățile responsabile cu primirea și educația evaluează parcursul școlar al copilului și nevoile sale de învățare.
- Se instituie măsuri temporare de educație alternativă, inclusiv cursuri pregătitoare și sprijin lingvistic, pentru o perioadă de cel mult o lună.
- Acolo unde este cazul, se oferă programe de învățare accelerată sau de tranziție pentru a remedia lacunele din educația copilului, iar acestea pot continua și după perioada inițială de o lună. În orice caz, înscrierea în sistemul de învățământ general este asigurată în termen de cel mult o lună de la sosire, în paralel cu măsurile de sprijin continuu. Copilului i se oferă materiale de învățare și beneficiază de sprijin pentru a participa la activități educaționale adecvate vârstei sale.
- Progresul este monitorizat periodic, cu scopul de a facilita integrarea copilului în sistemul de învățământ general cât mai curând posibil.

Aplicarea ISC: pentru a asigura continuitatea procesului de învățare, a sprijini dezvoltarea cognitivă și socială a copilului și a preveni excluziunea educațională pe termen lung, facilitând totodată integrarea la timp în sistemul de învățământ general.

Exemplul 2 – Implicarea tutorelui în schimbarea locuinței copilului

Un copil neînsoțit în vârstă de 16 ani locuiește într-o unitate de primire de mai multe luni. Autoritățile iau în considerare transferul copilului la un alt centru din cauza limitărilor de capacitate.

- Înainte de luarea oricărei decizii, tutorele este consultat și implicat în evaluare.
- Opiniile copilului sunt solicitate într-un mod adecvat vârstei sale și li se acordă importanța cuvenită.
- Se evaluează impactul potențial al acestei măsuri asupra stării de bine a copilului, asupra educației, îngrijirii medicale și rețelelor de sprijin existente.
- S-a constatat că copilul frecventează școala și beneficiază de sprijin psihosocial în apropierea unității actuale.
- Autoritățile au ajuns la concluzia că un transfer ar perturba stabilitatea copilului și continuitatea îngrijirii acestuia.
- Copilul rămâne în prezent în plasament și sunt analizate soluții alternative de asigurare a capacității.

Aplicarea ISC: acordarea de prioritate stabilității, continuității îngrijirii și stării de bine emoționale a copilului în raport cu comoditatea administrativă, asigurându-se că deciziile care afectează condițiile de primire susțin dezvoltarea pe termen lung a copilului.

În comunicarea sa intitulată „**Protecția copiilor migranți**” ⁽²²⁵⁾, Comisia Europeană încurajează, de asemenea, statele membre:

- să se asigure că evaluările individuale ale vulnerabilităților și nevoilor copiilor în funcție de sex și vârstă sunt realizate la sosire și luate în considerare în toate procedurile ulterioare;
- să se asigure că toți copiii au acces în timp util la asistență medicală (inclusiv la îngrijire preventivă) și la sprijin psihosocial, precum și la o educație formală favorabilă incluziunii, indiferent de statutul copilului și/sau al părinților săi;
- să se asigure că există o serie de opțiuni alternative de îngrijire pentru copii neînsoțiți, inclusiv plasamentul familial;
- să integreze politicile de protecție a copiilor în toate unitățile de primire a copiilor, inclusiv prin desemnarea unei persoane responsabile cu protecția copilului;
- să asigure și să monitorizeze disponibilitatea și accesibilitatea unei game viabile de alternative la luarea în custodie publică administrativă a copiilor migranți;
- să se asigure că există un sistem de monitorizare adecvat și eficient pentru primirea copiilor migranți.

EUAA, Operational Standards and Indicators on Reception including Vulnerability-related Aspects (Standarde operaționale și indicatori operaționali privind primirea, inclusiv aspecte legate de vulnerabilitate), martie 2026, <https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-reception-including-vulnerability-aspects>.

6.4. Luarea în custodie publică și alternativele la luarea în custodie publică

Potrivit Raportului EUAA privind azilul pentru anul 2025 ⁽²²⁶⁾, luarea în custodie publică a copiilor rămâne o chestiune care ridică preocupări grave în țările UE+. Legislația UE stabilește în mod clar că, de regulă, **copiii nu trebuie plasați în custodie publică** ⁽²²⁷⁾. Luarea în custodie publică a copiilor este permisă numai atunci când s-a evaluat că este în interesul lor superior și ca **măsură de ultimă instanță**, în circumstanțe excepționale, pentru cea mai

⁽²²⁵⁾ Comisia Europeană, „[Protecția copiilor migranți](#)”, vezi nota de subsol 5.

⁽²²⁶⁾ Raportul EUAA privind azilul 2025: Rezumat, iunie 2025, <https://www.euaa.europa.eu/publications/asylum-report-2025-executive-summary>.

⁽²²⁷⁾ Există un consens internațional larg [de exemplu, Comitetul pentru drepturile copilului, Comitetul pentru protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor și Grupul de lucru al ONU privind detenția arbitrară] cu privire la faptul că copiii nu ar trebui să fie luați în custodie publică în scopuri legate de imigrație, indiferent de statutul juridic/migrator al lor sau al părinților lor, și că luarea în custodie publică nu este niciodată în interesul lor superior. Efectele negative ale luării în custodie publică asupra copiilor sunt bine documentate și incontestabile. Indiferent de durata și condițiile în care sunt ținuti copiii, luarea în custodie publică poate avea un impact profund și negativ asupra sănătății și dezvoltării copilului.

scurtă perioadă de timp posibilă și atunci când nu pot fi aplicate în mod eficace alte măsuri alternative mai puțin coercitive ⁽²²⁸⁾.

În plus, DCP (2024) subliniază necesitatea ca statele membre să țină seama de orientările Comitetului ONU pentru drepturile copilului atunci când abordează situații în care sunt implicați copii ⁽²²⁹⁾. Cadrul juridic subliniază faptul că copiii ar trebui să fie întotdeauna plasați într-un mediu **adecvat, potrivit vârstei lor**, de preferință prin intermediul unor **soluții care nu implică detenția și care se bazează pe comunitate**. Statele membre au obligația de a se asigura că este disponibilă și accesibilă **o serie de alternative eficace și accesibile la luarea în custodie publică** pentru copii, inclusiv pentru copiii neînsoțiți și pentru familiile cu copii ⁽²³⁰⁾.

În cazul în care trebuie aplicată luarea în custodie publică, **abordarea preferată este cazarea membrilor familiei împreună**, asigurându-se în același timp că toate garanțiile prevăzute în DCP (2024) sunt respectate pe deplin atât pentru copil, cât și pentru membrul de familie al acestuia. **În cazul în care nu este posibilă cazarea în comun** și nu pot fi aplicate alternative la luarea în custodie publică a familiei, **trebuie asigurat un contact periodic și semnificativ între membrul familiei luat în custodie publică și copil**, inclusiv prin vizite periodice în alte locuri decât cel de luare în custodie publică.

Orice privare de libertate care implică copii, fie prin plasarea în centre de detenție comune, fie în orice alt mod, trebuie aplicată **numai ca măsură de ultimă instanță, pe perioada cea mai scurtă posibilă** și cu respectarea strictă a **interesului superior al copilului**.

În cazul în care se aplică măsura luării în custodie publică, copiii neînsoțiți trebuie să fie cazați în centre adaptate în mod specific pentru copii, separate de adulți și dotate cu personal calificat care să aibă capacitatea de a proteja drepturile copiilor și de a răspunde nevoilor lor specifice ⁽²³¹⁾. Toate garanțiile aplicabile solicitanților aflați în custodie publică și copiilor aflați în custodie publică se aplică în mod egal copiilor neînsoțiți ⁽²³²⁾.

În cazul în care aceste garanții nu pot fi oferite în detenție, copiii nu ar trebui luați în custodie publică sau ar trebui **eliberați imediat** și plasați în centre de cazare adecvate.

⁽²²⁸⁾ Considerentul 40 și articolul 13 alineatul (2) din DCP (2024).

⁽²²⁹⁾ Considerentul 40 din DCP (2024) prevede că „[...] În acest context, statele membre trebuie să țină seama de Declarația de la New York pentru refugiați și migranți din 19 septembrie 2016, de îndrumările relevante cu valoare de normă ale Organizației Națiunilor Unite din partea organismului de monitorizare a tratatelor cu privire la Convenția Organizației Națiunilor Unite din 1989 cu privire la drepturile copilului, precum și de jurisprudența relevantă.”

⁽²³⁰⁾ Considerentul 40 din DCP (2024).

⁽²³¹⁾ Articolul 13 alineatul (3) din DCP (2024).

⁽²³²⁾ Articolele 12 și 13 din RCD (2024), și anume: durata cât mai scurtă posibilă, lipsa spațiilor de detenție, accesul la aer liber, o atenție specială acordată sănătății fizice și psihice a acestora, dreptul la educație, activități de agrement adecvate vârstei lor, separarea între bărbați și femei, posibilitatea de a se întâlni cu reprezentanții UNHCR, membrii familiei, consilierii juridici și ONG-urile, cu respectarea vieții private, precum și accesul efectiv la căi de atac.

Rolul evaluării interesului superior, al necesității și al proporționalității

Orice decizie privind plasarea unui copil în instituție trebuie să se bazeze pe un EIS individualizat. EIS-ul nu înlocuiește testele juridice privind necesitatea și proporționalitatea, ci le furnizează informații și le completează, asigurându-se că starea de bine a copilului este un considerent primordial atunci când se stabilește dacă luarea în custodie publică este legală și justificată în cazul individual.

Testul necesității impune autorităților să evalueze dacă luarea în custodie publică este absolut indispensabilă și dacă obiectivele preconizate nu pot fi atinse prin măsuri mai puțin restrictive. Autoritățile trebuie să stabilească că nu sunt disponibile alternative viabile – de exemplu, cazare în comunitate sau alte soluții neprivative de libertate.

Testul proporționalității necesită o evaluare care să stabilească dacă prejudiciul cauzat de luarea în custodie publică depășește orice beneficiu potențial. Aceasta include evaluarea impactului probabil al luării în custodie publică asupra sănătății fizice, a stării de bine psihologice, a dezvoltării emoționale și a stării de bine generale a copilului. În cazul în care aceleași obiective pot fi atinse prin mijloace mai puțin dăunătoare, luarea în custodie publică nu poate fi considerată proporțională și trebuie evitată.

EUAA, Ghid privind alternativele la luarea în custodie publică, 2024 <https://www.euaa.europa.eu/publications/guidelines-alternatives-detention>

Ghidul conține îndrumări privind definirea, stabilirea, deciderea, punerea în aplicare, controlul și încetarea alternativelor la luarea în custodie publică, incluzând considerații specifice privind aplicabilitatea lor în contextul unei **proceduri la frontieră**.

Dispozițiile care reglementează repartizarea solicitanților într-o zonă geografică și restricțiile la libera circulație sunt prevăzute la articolele 8 și 9 din DCP (2024). Aceste dispoziții **nu** sunt legate direct de luarea în custodie publică. În schimb, ele descriu o modalitate prin care statele membre își gestionează sistemele de primire. Deși, în practică, ar putea exista suprapuneri între alternativele la luarea în custodie publică și restricțiile la libera circulație conform articolului 9 din RCD (2024), principalul criteriu de care trebuie să se țină seama este acela conform căruia **alternativele la luarea în custodie publică se aplică numai dacă există un motiv legitim pentru luarea în custodie publică** (vezi Îndrumarea 1).

Restricțiile la libera circulație prevăzute la articolul 9 din DCP (2024) sunt **măsuri autonome** și nu o alternativă la luarea în custodie publică. Deși nu este nevoie de un motiv de luare în custodie publică, **se impune** totuși o **decizie individuală** când se aplică restricții la libera circulație.

Idei de reținut

Înainte de a plasa un copil în custodie publică, autoritățile **trebuie** să urmeze întotdeauna un proces de evaluare structurat și bazat pe drepturi, în care să parcurgă etapele de mai jos.

- **Se verifică existența motivelor legale pentru luarea în custodie publică** ⁽²³³⁾, în conformitate cu standardele legale aplicabile.
- **Se evaluează mai întâi toate alternativele la detenție** (de exemplu, plasarea în comunitate, reunificarea familiei, plasamentul în familii de primire, centrele de primire desemnate). Dacă alternativele sunt o soluție viabilă, luarea în custodie publică **nu** trebuie aplicată.
- Se asigură faptul că luarea în custodie publică este utilizată numai **în ultimă instanță**. **Se evaluează dacă detenția este într-adevăr necesară** sau dacă pot fi utilizate alternative mai puțin restrictive (de exemplu, plasarea în comunitate, plasamentul în familii de îngrijire, tutela) și dacă detenția ar provoca un prejudiciu care ar depăși beneficiile preconizate. Atunci când se aplică măsuri alternative, ele trebuie să fie, de asemenea, necesare și proporționale și să țină seama de impactul măsurilor cumulate asupra copilului.
- Într-o situație în care se aplică luarea în custodie publică, aceasta trebuie să fie **strict necesară, proporțională** și pentru cea mai scurtă durată posibilă, asigurând în același timp starea de bine a copilului.
- **Se identifică riscurile**, cum ar fi traficul de persoane, violența, exploatarea, dizabilitatea, problemele grave de sănătate mintală și automutilarea, care vor necesita o atenție și un sprijin suplimentare.
- **Se identifică afecțiunile medicale, problemele de sănătate mintală**, suferința cauzate de traume și asigurarea accesului la îngrijire în domeniul sănătății mintale, la sprijin în caz de traume și la servicii medicale.
- **Se evaluează tipul de cazare**, supraaglomerarea, igiena, accesibilitatea și dacă unitatea este adaptată pentru copii, separată de cea pentru adulți și pe sexe, precum și dacă dispune de personal format din profesioniști calificați.
- **Se asigură faptul că copilul are un tutore**, un reprezentant legal și **acces la informații** despre drepturile sale.
- **Se examinează periodic necesitatea continuării luării în custodie publică sau alternativa la luarea în custodie publică**, documentând impactul său. Se continuă evaluarea aplicării **posibilelor alternative la luarea în custodie publică**. În special când se identifică vulnerabilități și alte nevoi specifice, de exemplu riscuri de trafic de persoane, nevoi medicale sau probleme de natură psihologică, nevoile de plasare

⁽²³³⁾ În cazul copiilor, se poate aplica măsura luării în custodie publică: (a) în cazul minorilor însoțiți, unde părintele sau îngrijitorul minorului este luat în custodie publică; sau (b) în cazul minorilor neînsoțiți, unde luarea în custodie publică protejează minorul [articolul 13 din DCP (2024)].

trebuie **ajustate** în consecință, iar solicitantul trebuie plasat într-o unitate de cazare adecvată.

- Se asigură faptul că copilul **își înțelege dreptul de a contesta luarea în custodie publică și alternativele la aceasta.**
- Se asigură **supravegherea judiciară și accesul la asistență juridică și reprezentare gratuite** pentru copil.
- Se oferă **sprijin psihologic și medical continuu** pentru a atenua efectele negative.
- Se asigură accesul **la educație, asistență medicală și activități recreative** în cadrul unității.
- De îndată ce **motivele luării în custodie publică nu mai sunt valabile, se eliberează imediat copilul într-un mediu sigur, necustodial.** În cazul unei **alternative la luarea în custodie publică**, se evaluează ce este în interesul superior al copilului și dacă este necesară o schimbare a spațiului rezidențial.
- Se monitorizează starea de bine a copilului **după detenție sau în urma unei măsuri alternative la detenție**, pentru a atenua efectele negative pe termen lung.
- Se furnizează **servicii de sprijin psihosocial și de reintegrare** după eliberare, după caz. **Se actualizează periodic [formularul BIA](#)** pe măsură ce condițiile se modifică.

Anexe

Anexa I – Interviu personal cu un copil pentru azil

Cum se efectuează interviul personal ținând seama de ISC ⁽²³⁴⁾

Pregătirea pentru interviu: pregătirea este esențială pentru a asigura că procesul de intervievare a solicitanților de azil este accesibil, respectuos și aliniat la interesul superior al copilului. În conformitate cu obligațiile de informare prevăzute de DCP, copiii trebuie informați, într-un mod pe care îl pot înțelege, cu privire la scopul interviului personal, etapele implicate și rolurile persoanelor prezente. Tutorii și, după caz, consilierii juridici și avocații au un rol important în informarea și pregătirea copilului pentru interviu, inclusiv prin explicarea procedurii, a drepturilor și obligațiilor copilului, precum și a ceea ce îl așteaptă în timpul interviului, folosind un limbaj adecvat vârstei și sensibil la specificul cultural. Informațiile pot fi transmise, după caz, prin informări înainte de interviu, sesiuni de informare de grup sau sesiuni de consiliere juridică. Ca bună practică, înainte de începerea interviului personal, autoritatea competentă ar trebui să verifice dacă copilul a fost informat în mod corespunzător și a înțeles scopul interviului, precum și drepturile și obligațiile sale. Aceste informații pot fi furnizate înainte de interviu sau chiar la începutul interviului propriu-zis. Tutorii ar trebui să fie implicați pe tot parcursul procesului pentru a sprijini copilul, a facilita participarea sa efectivă și a asigura respectarea drepturilor și a interesului superior al copilului.

Crearea unui mediu sigur și favorabil: mediul fizic și emoțional în care se desfășoară interviul poate influența în mod semnificativ capacitatea copilului de a participa în mod eficient. Interviuurile trebuie să aibă loc într-un cadru neintimidant, adaptat copiilor ⁽²³⁵⁾, conceput pentru a reduce anxietatea și a promova un sentiment de siguranță. Ar trebui să se ofere pauze în mod regulat pentru a răspunde nevoilor emoționale și fizice ale copilului, asigurându-se că durata interviului nu îl copleșește pe acesta.

Adaptarea comunicării: O comunicare eficientă este esențială pentru un interviu care ține seama de nevoile copilului. Autoritățile trebuie să utilizeze un limbaj simplu și clar, evitând jargonul juridic sau terminologia complexă. Metodele alternative de exprimare, precum desenele sau povestirile, pot ajuta copiii mai mici să-și exprime experiențele într-un mod mai natural. Interpreții trebuie să fie instruiți în tehnici de comunicare adaptate copiilor și să dea dovadă de sensibilitate culturală pentru a depăși eficient barierele lingvistice. Este esențial ca copilul să înțeleagă întrebările și să se simtă ascultat pentru a i se respecta drepturile.

⁽²³⁴⁾ Pentru informații detaliate, vezi UNHCR, *Ghidul tehnic: Proceduri adaptate copiilor*, 2021 <https://www.refworld.org/policy/opguidance/unhcr/2021/en/124121>, în special capitolul 3.

⁽²³⁵⁾ Pentru mai multe informații, vezi capitolul 7 din OIM, *Working with migrant children at the borders of the European Union, Iceland, Norway, Switzerland and the United Kingdom – A toolkit for front-line workers* (Lucrul cu copiii migranți la frontierele Uniunii Europene, Islanda, Norvegia, Elveția și Regatul Unit – Set de instrumente pentru lucrătorii din prima linie), 2023, <https://eca.iom.int/sites/g/files/tmzbd1666/files/documents/2023-11/pub2022-040-el-working-with-migrant-children.pdf>.

Abordarea nevoilor emoționale și psihologice: copiii ar putea să fi trecut prin traume sau evenimente traumatizante care le afectează capacitatea de a-și aminti informațiile în mod consecvent. Intervievatorii trebuie să fie conștienți de impactul traumei asupra memoriei și a comunicării, adoptând o abordare de susținere pentru a evita retraumatizarea. Contactul cu psihologi sau experți în protecția copilului poate oferi informații suplimentare cu privire la nevoile și starea emoțională a copilului, asigurându-se astfel că procesul de interviu contribuie la starea sa de bine generală.

Anexa II – Garanții și responsabilitate

Măsurile de protecție și mecanismele de responsabilizare sunt esențiale pentru a asigura echitatea, transparența și eficacitatea sistemelor de azil și de primire. Ele protejează drepturile persoanelor, în special ale grupurilor vulnerabile, cum ar fi copiii, promovând în același timp încrederea în aceste procese. Standardele clare, supravegherea independentă și monitorizarea periodică contribuie la prevenirea abuzurilor, asigură coerența și mențin integritatea deciziilor care afectează viața oamenilor. Un proces decizional transparent, susținut de documente clare și mecanisme de evaluare, asigură caracterul etic și coerent al acțiunilor.

Supravegherea și monitorizarea independente contribuie la respectarea standardelor juridice, în timp ce abordările centrate pe copii asigură prioritatea interesului superior al copilului.

În plus, existența unor mecanisme accesibile de feedback și de soluționare a reclamațiilor le oferă persoanelor posibilitatea de a contesta deciziile și de a menține încrederea în sistem.

Eforturile continue de consolidare a capacităților profesioniștilor consolidează și mai mult respectarea măsurilor de protecție și a celor de responsabilizare.

Tabelul 1: Prezentare generală a principalelor roluri și a acțiunilor-cheie pentru consolidarea responsabilității

Actor	Rol	Acțiuni-cheie
Autoritățile pentru azil	Prelucrare cererii de protecție internațională a copilului. Luarea deciziilor privind cererea de protecție internațională a copilului.	Asigură faptul că procedurile de azil sunt adaptate nevoilor copiilor. Se asigură că interesul superior al copilului este prioritar în timpul înregistrării, al interviurilor și al procesului decizional; se desfășoară interviuri adaptate copiilor; se colaborează cu tutorii, cu serviciile de protecție a copilului și cu copilul însuși; se folosesc dovezi care țin seama de nevoile și vulnerabilitățile copilului. Adoptă o abordare cuprinzătoare în evaluarea probelor; se asigură că ISC reprezintă o prioritate în toate deciziile; se transmit notificări scrise în timp util, adecvate vârstei și nivelului de maturitate al copilului; se utilizează formate accesibile copiilor atunci când se comunică deciziile; se coordonează cu autoritățile competente pentru a integra perspective multidisciplinare. Colaborează proactiv cu alte autorități pentru a integra contribuții multidisciplinare.

Actor	Rol	Acțiuni-cheie
Serviciile de protecție a copilului sau serviciile sociale	Evaluează și satisfac nevoile copilului, inclusiv prevenirea riscurilor și a situațiilor de abuz, exploatare sau neglijare.	Oferă sprijin imediat; se asigură cazare în condiții de siguranță; se abordează nevoile copiilor; se coordonează o abordare integrată a protecției copilului ⁽²³⁶⁾ . Efectuează analize periodice ale cazurilor și se asigură urmărirea planului individual de intervenție.
Tutorele/persoana adecvată care să acționeze temporar în calitate de reprezentant	Sprijină și apără interesele copiilor neînsoțiți; se asigură că drepturile lor sunt protejate.	Sprijină copilul în procesul de azil; se asigură că se ține seama de opiniile și maturitatea sa. Protejează ISC. Participă la programe de formare pentru tutori ⁽²³⁷⁾ .
Consilieri juridici / avocați	Sprijină copiii în parcurgerea procedurii de azil.	Furnizează consiliere juridică, asistență juridică și reprezentare. Oferă copilului și tutorelui asistență juridică permanentă în timpul căilor de atac și urmărind eventualele lacune în protecția sau îngrijirea copilului. Se asigură că drepturile copilului sunt protejate, că vocea lui este ascultată și că cazul său este prezentat în mod eficient. Oferă asistență juridică gratuită. Colaborează cu tutorii pentru a se asigura că deciziile sunt în conformitate cu interesul superior al copilului; oferă expertiză specifică fiecărui copil în toate etapele procesului.
Consilier juridic	Oferă îndrumare și sprijin copiilor pentru a înțelege procedura de azil și etapele procesului de primire, inclusiv drepturile, obligațiile și posibilele rezultate ale acestora, pentru a le permite participarea și luarea de decizii în cunoștință de cauză.	Furnizează copilului informații clare și adaptate vârstei sale cu privire la procedura de azil, inclusiv drepturile pe care le are în cadrul acesteia, etapele procedurale și implicațiile deciziilor. Oferă sprijin copilului și tutorelui pe parcursul diferitelor etape ale procedurii de azil. Se asigură că se obține consimțământul copilului, conform cerințelor. Oferă gratuit sesiuni de consiliere juridică individuală sau în grup. Colaborează cu părinții sau tutorii, cu serviciile de protecție a copilului și cu alți furnizori de servicii.

⁽²³⁶⁾ Vezi [Recomandarea \(UE\) 2024/1238 a Comisiei](#) privind dezvoltarea și consolidarea sistemelor integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului, vezi nota de subsol 6.

⁽²³⁷⁾ Pentru mai multe informații privind consolidarea responsabilității, vezi European Guardian Network, 7 Standarde privind tutela, <https://www.egnetwork.eu/wp-content/uploads/2022/12/7-standards-of-guardianship-Infographic.pdf>.

Actor	Rol	Acțiuni-cheie
Furnizori de servicii medicale	Abordează nevoile de sănătate fizică și psihică ale copiilor.	Oferă servicii medicale complete, inclusiv sprijin în domeniul sănătății mintale și îngrijire în caz de traume. Efectuează evaluări medicale în sprijinul cererilor de azil; asigură accesul la vaccinări și la tratamente specializate. Creează parteneriate cu furnizorii locali de servicii medicale.
Autoritățile responsabile cu educația	Facilitează educația, dezvoltarea și integrarea copilului.	Garantarea accesului la o educație incluzivă; oferă sprijin lingvistic, asistență psihosocială și planuri de învățare adaptate; elimină lacunele din educația anterioară.
Autoritățile de primire	Asigură sprijin zilnic, inclusiv în ceea ce privește locuința și alte nevoi materiale și nemateriale, cu respectarea măsurilor de protecție corespunzătoare.	Oferă sprijin în ceea ce privește locuințele, ajutorul material și programele de integrare. Coordonează asigurarea condițiilor nemateriale de primire prin intermediul serviciilor de sprijin, oferă sprijin specializat copiilor neînsoțiți pentru tranziția către medii de viață stabile; participă la evaluări multidisciplinare.
Organizațiile internaționale și societatea civilă	Promovează și protejează drepturilor copiilor implicați în procesul de azil.	Oferă asistență tehnică statelor membre; monitorizează respectarea standardelor internaționale și ale UE. Oferă consiliere juridică, programe de consolidare a capacităților și de sensibilizare pentru copii și tutorii lor; asigură accesul la resurse specializate.
Procurorii	Protejează siguranța copilului.	În unele țări UE+, procurorii supraveghează numirea tutorilor. Procurorii au, de asemenea, un rol important în anchetarea infracțiunilor comise împotriva copiilor sau care îi afectează pe aceștia, inclusiv pe solicitanții de protecție internațională. Principala lor responsabilitate este de a se asigura că deciziile care afectează copiii sunt luate în conformitate cu ISC.

Actor	Rol	Acțiuni-cheie
Poliția	Se asigură că siguranța copilului este garantată, ținând cont de vârstă, sex și diversitatea celor care sosesc. Oferă informații privind accesul la procedură și îndrumă persoanele care își manifestă dorința de a depune o cerere de azil.	Se asigură că interesul superior al copilului este luat în considerare pe parcursul celor patru verificări: privind securitatea, identitatea, sănătatea și vulnerabilitatea. Trimite copilul pentru a primi asistență imediată, asigurându-se că verificările sunt efectuate de personal calificat, cu experiență în domeniul protecției copilului. Folosește un limbaj adaptat copiilor și sesizează autoritățile competente odată ce sunt identificate nevoi specifice sau vulnerabilități care se suprapun. În plus, poliția poate sprijini ISC cu informații legate de securitate în cazurile de reîntregire a familiei. Dacă există riscuri de securitate cu privire la persoana cu care s-ar reuni copilul, aceste informații pot fi semnalate de poliție. De obicei, poliția este implicată atunci când se organizează un transfer către țara UE+ responsabilă sau către țara de relocare. Poliția este informată cu privire la data și ora transferului și poate facilita accesul copilului la aeroport sau, în cazuri rare, poate însoți copilul în timpul transferului, dacă acest lucru este necesar din orice motiv specific. De obicei, se recomandă ca copilul să fie însoțit de tutore în timpul transferului.

Anexa III – O abordare bazată pe interesul superior al copilului în evaluarea vârstei

Scopul principal al acestui exercițiu este de a evalua modul în care trebuie efectuată o evaluare a vârstei, astfel încât aceasta să fie în concordanță cu interesul superior al copilului. În acest scop, autoritățile trebuie:

- să adune informații de bază, cum ar fi documentația disponibilă, declarații personale și observații, pentru a înțelege situația copilului, inclusiv vârsta; și
- să ia în considerare potențialele constatări ale verificărilor vulnerabilității atunci când evaluarea vârstei este efectuată în timpul etapei de screening.

Considerații esențiale pentru o evaluare a vârstei care ține seama de nevoile copilului

Riscul de încadrare greșită. Se evaluează probabilitatea identificării eronate a unui copil ca adult sau invers, precum și consecințele asupra accesului copilului la drepturi și protecție.

Momentul evaluării vârstei. Evaluarea vârstei este o etapă necesară în cazul în care există îndoieli întemeiate cu privire la vârstă. Cu toate acestea, autoritățile trebuie să estimeze momentul cel mai potrivit pentru desfășurarea procedurii, ținând seama de capacitatea fizică și emoțională a copilului de a o parcurge. În cazul unor experiențe traumatizante foarte recente (de exemplu, un naufragiu), autoritățile ar trebui să se asigure mai întâi că copilul beneficiază de tot sprijinul medical și psihologic necesar, în timp ce pregătesc evaluarea vârstei. Această abordare garantează că evaluarea se efectuează cât mai curând posibil – în termenul de 30 de zile – într-un mod care să asigure respectarea interesului superior al copilului și să reducă la minimum riscul de a-i fi cauzat un prejudiciu.

Servicii de asistență externe. Pentru a atenua stresul sau anxietatea, sprijinul psihosocial acordat înainte, în timpul și după procesul de evaluare a vârstei poate contribui nu numai la asigurarea stării de bine a copilului, ci și la încurajarea dorinței acestuia de a coopera.

Utilizarea probelor alternative. Se va stabili dacă informațiile solicitate în cadrul procesului de evaluare a vârstei sunt într-adevăr esențiale și dacă ar fi suficiente dovezi alternative (cum ar fi documente sau declarații credibile ale altor persoane, precum rude, părinți, prieteni sau tovarăși de călătorie).

Necesitatea procedurală. Atunci când decid dacă este necesară o evaluare a vârstei, autoritățile ar trebui să analizeze dacă situația impune stabilirea imediată a vârstei copilului. Aceasta include situațiile în care sunt în curs de soluționare decizii critice, cum ar fi plasarea într-o locuință adecvată pentru un copil sau o persoană considerată a fi copil, sau eligibilitatea pentru reîntregirea familiei, sau în care întârzierile ar putea afecta negativ starea de bine sau statutul juridic al copilului. Se ia în considerare, de asemenea, fezabilitatea operațională, inclusiv calendarul și posibilitatea de a obține rezultate neconcludente.

- În cazul în care riscurile la care este expus copilul depășesc beneficiile procedurale, decizia poate fi amânată, iar persoana respectivă trebuie tratată ca un copil.

- În cazul în care nu se efectuează o evaluare a vârstei, copilul trebuie tratat ca atare, având acces la toate măsurile de protecție și beneficiile aferente prevăzute de sistemul de azil.

Abordare centrată pe copil. Atunci când se consideră necesară o evaluare a vârstei, autoritățile au obligația de a se asigura că procesul este organizat și desfășurat ținând seama de nevoile copilului. În plus, pe baza asigurării echilibrului între riscurile din evaluarea interesului superior în scopul evaluării vârstei, autoritățile trebuie să-și adapteze abordarea la circumstanțele individuale ale copilului. Deciziile ar trebui să reflecte principiul intervenției minime, asigurându-se că metoda sau metodele alese pentru evaluarea vârstei copilului sunt proporționale și respectă demnitatea acestuia (de exemplu, nu ar trebui permise examinările care implică nuditatea sau verificarea organelor genitale).

Furnizarea de informații. Tutorele, consilierul juridic și evaluatorii trebuie să se asigure că informațiile privind procedura sunt comunicate copilului într-un mod clar și adaptat vârstei acestuia. Copilul trebuie să înțeleagă scopul, metodele utilizate și posibilele rezultate ale evaluării, inclusiv în ceea ce privește cererea de azil și modul de a contesta o decizie.

Documentarea. Se asigură transparența în procesul decizional și se permite revizuirea deciziei în cazul în care apar informații sau circumstanțe noi.

Căile de atac. Autoritățile se asigură că copilul solicitant, sprijinit de tutore, are acces la reprezentare juridică și are posibilitatea de a contesta rezultatul evaluării, în conformitate cu practica națională.

Eficacitatea și eficiența. Uneori, solicitanții adulți pot pretinde în mod fals că sunt copii pentru a beneficia de măsurile de protecție destinate copiilor. Pe de altă parte, unii copii se pot declara adulți, de exemplu atunci când sunt victime ale traficului de persoane și au fost dezinformați de cei care îi exploatează sau pur și simplu pentru că consideră că, în calitate de adulți, ar putea avea acces mai ușor la piața muncii (acesta este un factor important, având în vedere presiunea exercitată de familiile din țara de origine pentru a contribui la venitul familiei). Acest lucru subliniază importanța unui proces de evaluare a vârstei precis și echitabil pentru a menține integritatea sistemului și a preveni exploatarea, asigurându-se în același timp că solicitanții care sunt cu adevărat copii beneficiază de sprijinul de care au nevoie. De asemenea, acest lucru presupune ca personalul care lucrează în prima linie, inclusiv cei implicați în verificările privind vulnerabilitatea și starea de sănătate (în etapa de screening), să fie pregătiți și să dispună de competențele necesare pentru a lucra cu copiii și pentru a identifica indicatorii de vulnerabilitate.

EUAA, Ghid practic privind evaluarea vârstei, decembrie 2025 <https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0>.

Anexa IV – Exemple de sprijin personalizat acordat copiilor aflați în centre de primire, în conformitate cu principiul interesului superior al copilului

- **Evaluări personalizate:** se efectuează evaluări individuale amănunțite pentru a înțelege nevoile, circumstanțele și preferințele unice ale fiecărui copil și pentru a identifica eventualele nevoi speciale suplimentare.
- **Planuri de sprijin personalizate:** se elaborează și se pun în aplicare planuri de sprijin personalizate pe baza evaluărilor, asigurându-se că sunt luate în considerare toate aspectele legate de starea de bine a copilului.
- **Planul de îngrijire și intervenție pentru copiii aflați în situații vulnerabile și cu nevoi foarte specifice:** se asigură că vulnerabilitățile care se intersectează nu sunt doar evaluate, ci pot fi abordate efectiv, în special cele care expun copiii la riscuri ridicate (de exemplu, victimele traficului de persoane, ale violenței bazate pe gen) sau în cazul copiilor cu orientare sexuală, identitate sau expresie de gen și caracteristici sexuale diverse (SOGIESC).
- **Participarea copiilor:** se asigură că copiii sunt implicați activ în deciziile care îi afectează, ținând cont de vârsta și gradul lor de maturitate.
- **Spații de cazare sigure și adaptate copiilor:** se oferă cazare sigură, securizată și adecvată pentru copii, care să răspundă nevoilor specifice ale copiilor; este important să existe spații adaptate copiilor pentru a permite învățarea și socializarea în joacă și în condiții de siguranță ⁽²³⁸⁾.
- **Sprijin educațional:** se oferă cursuri de limbă pentru a ajuta copiii să se integreze în sistemul educațional local și să comunice eficient; sprijină înscrierea copiilor mai mari la școală, inclusiv la cursuri de formare profesională.
- **Nevoi educaționale speciale:** se oferă sprijin specializat copiilor cu nevoi speciale de învățare.
- **Sănătate psihică și sprijin psihosocial:** se facilitează accesul la servicii de consiliere și psihologice pentru copiii ⁽²³⁹⁾ care au suferit traume sau stres.
- **Asistență medicală:** se asigură faptul că copiii cu boli cronice sau cu afecțiuni medicale specifice beneficiază de asistență medicală continuă adecvată.
- **Activități sociale și recreative:** se organizează activități sportive, artistice și alte activități recreative pentru a sprijini dezvoltarea socială și starea de bine a copilului.

⁽²³⁸⁾ Vezi „Spații adaptate copiilor și spații sigure pentru femei și fete”, capitolul 5 din *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part III* (Ghidul EUAA privind sănătatea mintală și starea de bine a solicitanților de protecție internațională: Partea a III-a), 2024. <https://www.euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-iii-toolbox>.

⁽²³⁹⁾ EUAA, *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II* (Ghidul EUAA privind sănătatea psihică și starea de bine a solicitanților de protecție internațională: partea a II-a), 2024, vezi nota de subsol [84](#).

- **Gestionarea cazurilor:** se desemnează coordonatori de caz specializați în protecția copilului pentru a supraveghea nevoile copilului și pentru a coordona serviciile de sprijin.
- **Sensibilizarea cu privire la drepturi:** se informează copiii, folosind un limbaj și canale adecvate vârstei lor, precum și familiile acestora, cu privire la drepturile lor și la serviciile de sprijin disponibile.
- **Consiliere juridică gratuită, asistență juridică și reprezentare juridică:** copilul ar trebui să aibă acces la consiliere juridică gratuită și la asistență juridică gratuită, acolo unde este cazul.
- **Sensibilitate culturală:** se oferă sprijin care respectă și încorporează contextul și practicile culturale și religioase ale copilului.
- **Monitorizare periodică:** se efectuează evaluări periodice ale situației copilului pentru a adapta sprijinul acordat pe măsură ce nevoile acestuia se schimbă în timp.
- **Mecanisme de feedback:** se creează canale prin care copiii își pot exprima opiniile și pot oferi feedback cu privire la sprijinul pe care îl primesc, asigurându-se că vocile lor sunt ascultate și luate în considerare.
- **Formare specializată pentru personal:** se oferă cursuri de formare pentru întreg personalul implicat în procesul de primire, inclusiv asistenți sociali, consilieri juridici și personal medical, punând accentul pe nevoile specifice ale copiilor și pe măsurile de protecție a acestora.

Anexa V – Formularul de evaluare a interesului superior

Formularul ISC este un nou instrument al EUAA conceput pentru a sprijini statele membre în punerea în aplicare a cerințelor specifice privind copiii care decurg din pact. Formularul poate suferi modificări în urma fazei pilot.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

